

Кралете на криминалния роман

Жорж
СИМЕНОН

Maigret

Мегре и детегледачката

труд

ЖОРЖ СИМЕНОН

МЕГРЕ И ДЕТЕГЛЕДАЧКАТА

Превод: Евгения Грекова

chitanka.info

Жорж Жозеф Кретиен Сименон (1903–1989) е белгийски писател, автор главно на криминални романи. Установява се в Париж през 1922 г. Сименон пътува много и престоюва в САЩ от 1945 до 1955 г. Мести се в Швейцария през 1957 г. Написал е около 450 романа и разказа. Той е най-известен със 75-те романа и 28-те разказа, в които участва Мегре — инспектор от френската полиция.

„Мегре и детегледачката“ — Какво е общото между привлекателна чужденка и малкото и момченце, разхождащи се в центъра на Париж, седемдесетгодишна италианска графиня и два човешки зъба, открити в книговезко ателие? Този път дори и самият Мегре не знае в каква посока да поеме разследването.

ГЛАВА ПЪРВА

МЛАДАТА ДАМА ОТ ПАРКА „АНВЕРС“

Кокошката бе сложена да къкри на огъня заедно с пресни моркови, голяма глава лук и дълъг стрък магданоз. Госпожа Мегре се наведе, за да се увери, че газта, която беше пуснала на най-слабо, няма да спре. После затвори всички прозорци освен този в спалнята, замисли се дали не е забравила нещо и хвърли един поглед към огледалото. След което, вече удовлетворена, излезе от апартамента, заключи вратата и сложи ключа в чантичката си.

Беше мартенска утрин, малко след десет часа. Парижкият въздух бе свеж и искреше на слънцето. Ако отидеше пеша до площад „Дьо ла Републик“, можеше да хване оттам автобуса, който щеше да я закара до булевард „Барбес“, така че щеше да пристигне на площад „Анверс“ точно навреме за определения си час, в единайсет.

Обаче заради младата дама тя слезе по стълбището на метростанцията „Ришар Льоноар“, на две крачки от дома си, и измина целия този път под земята. На всяка станция разглеждаше разсеяно познатите афиши по кремавите стени.

Мегре ѝ се подиграваше, но само на шега, разбира се, защото тя от три седмици имаше много сериозни грижи.

— Сигурна ли си, че няма добри зъболекари по-близо до къщи?

На госпожа Мегре никога не ѝ се беше налагало да ходи на зъболекар. Обаче съседката от четвъртия етаж — дамата с кучето — госпожа Роблен, толкова често ѝ бе разказвала за доктор Флореско, че тя най-сетне бе решила да си запише час при него.

— Ръцете му са като на пианист. Няма да почувствате дори, че прави нещо в устата ви. А като му кажете, че аз ви изпращам, ще ви вземе два пъти по-евтино от някой друг.

Зъболекарят беше румънец, а кабинетът му се помещаваше на третия етаж в сградата на ъгъла на улица „Тюрго“ и авеню „Трюден“, точно срещу парка „Анверс“. Сега вече госпожа Мегре отиваше при

него за седми или осми път. Винаги искаше да ѝ определи час за единайсет и това беше ѝ станало навик.

Първия ден беше пристигнала с повече от четвърт час закъснение заради това, че изпитваше болезнения страх да не би да закъснее. А после беше чакала дълго в помещение, прекалено силно отоплено от газова печка. При второто си посещение пак беше чакала. И двата пъти я въвеждаха в зъболекарския кабинет едва в единайсет и четвърт.

Понеже на третия път слънцето весело светеше, а в парка отсреща чуруликаха птици, тя бе решила да седне на някоя пейка, за да дочака часа си. Така се бе запознала с госпожата с малкото момченце.

А и сега ѝ беше станало до такава степен навик, че вече нарочно тръгваше рано и вземаше метрото, за да спечели време. Беше толкова приятно да гледа тревата и полуотворените пъпки по клоните на някои дървета, ясно очертаващи се върху стените на лица. От обляната в слънце пейка можеше да наблюдава движението по булевард „Рош-шуар“, зелените и сините автобуси, подобни на големи животни, и промъкващите се между тях такситата.

Госпожата вече беше там, облечена в син костюм, както и предишните сутрини, с малката си бяла шапка, която така ѝ отиваше и ѝ придаваше толкова пролетен вид. Тя се отдръпна, за да направи място на госпожа Мегре, която пък бе донесла шоколад и го подаде на детето.

— Кажете благодаря, Шарл.

Детето беше на две години. Най-силно впечатление правеха големите му черни очи с огромни мигли, които му придаваха момичешки вид. В началото госпожа Мегре се бе зачудила дали то може да говори, дали сричките, които произнася, изобщо принадлежат към някакъв език. После разбра, че госпожата и детето са чужденци, но не посмя да попита от каква националност са.

— Според мен в Париж месец март е най-хубавият месец — каза госпожа Мегре. — Някои предпочитат май или юни, обаче все пак през месец март е толкова по-свежо.

Тя се обръщаше от време на време, за да погледне прозорците на зъболекаря. Понеже оттам, където седеше, се виждаше главата на пациента, който обикновено имаше час преди нея. Беше мъж на около петдесет години, постоянен мърморко, на когото бяха започнали да

вадят всичките зъби. Беше се запознала и с него. Той бе родом от Дюнкерк^[1], но живееше при дъщеря си, която се беше омъжила за човек от квартала. Обаче той не обичаше зет си.

Тази сутрин хлапето бе донесло малка червена кофичка и лопатка и сега си играеше с пясъка. Но винаги беше много чисто и много добре облечено.

— Струва ми се, че ми остават най-много още две посещения — въздъхна госпожа Мегре. — Доктор Флореско ми каза, че днес ще работи последния ми зъб.

Младата госпожа я слушаше с усмивка. Говореше отличен френски със съвсем лек акцент, който ѝ придаваше чар. В единайсет без шест-седем минути тя продължаваше да се усмихва на детето, което, без да ще, си беше хвърлило пясък в очите. После като че се загледа внезапно в нещо по авеню „Трюден“. Поколеба се, после стана и каза възбудено:

— Ще можете ли да го наглеждате за една минутка? Веднага се връщам.

В първия момент госпожа Мегре не бе особено изненадана. Безпокоеше се единствено за определения час при зъболекаря и ѝ се искаше майката да се върне навреме. Но от деликатност не се бе обърнала да види накъде се запътва.

Момченцето не беше забелязало нищо. То продължаваше да си играе, клекнало, като пълнеше с камъчета червената си кофичка и веднага след това ги изсипваше. А после започваше отначало, без да му омръзва.

Госпожа Мегре не носеше часовник. Беше развален от години, но тя никога не се сецаше да го занесе при часовникаря. Някакъв старец дойде и седна на пейката. Сигурно беше от квартала, понеже вече го беше виждала.

— Бихте ли ми казали колко е часът, господине?

Вероятно и той нямаше часовник, понеже ѝ отвърна лаконично:

— Трябва да е към единайсет.

На прозореца на зъболекаря вече не се виждаше главата на предишния пациент. Госпожа Мегре започваше да се тревожи. Неудобно ѝ беше, че трябва да кара доктор Флореско да чака. Беше толкова мил и внимателен, а търпението му никога не се изчерпваше.

Тя огледа внимателно малкия парк, но никъде не видя младата госпожа с бялата шапка. Дали пък не ѝ беше прилошало? Или пък може би беше забелязала някого, с когото трябваше да поговори?

Госпожа Мегре забеляза един полицаи да минава през парка и стана, за да го попита точно колко е часът. Наистина, вече беше единайсет.

Госпожата не се връщаше, а времето минаваше. Детето беше вдигнало очи към пейката и беше разбрало, че майка му я няма, но, изглежда, не се разтревожи.

Ех! Само да можеше по някакъв начин да предупреди зъболекаря! Трябваше да пресече улицата и да изкачи три етажа. Замалко да помоли на свой ред стария господин да наглежда хлапето, колкото да отиде да предупреди доктор Флореско. Обаче не посмя, стана и започна да се оглежда, все по-разтревожена.

Втория път, когато попита един минувач колко е часът, вече беше единайсет и двайсет. Старият господин си беше тръгнал. Само тя беше останала на пейката. Видя, че пациентът преди нея излиза от сградата на ъгъла и се запътва по посока на улица „Рош-шуар“.

Какво да прави? Дали не се беше случило нещо лошо на младата госпожа? Ако я беше бутнала кола, щяха да се съберат хора, щеше да има някакво движение. Вероятно детето щеше да започне вече да плаче?

Беше изпаднала в комично положение. Мегре сигурно пак щеше да ѝ се подиграва. След малко щеше да се обади на зъболекаря, за да се извини. Дали щеше да посмее да му разкаже какво всъщност се бе случило?

Отведнъж ѝ стана много топло от притеснение.

— Как се казваш? — попита тя детето.

Обаче то само я погледна с тъмните си очи, без да отговори.

— Знаеш ли къде живееш?

Но детето не я слушаше. На госпожа Мегре вече ѝ беше хрумвало, че то не разбира френски.

— Извинете, господине, бихте ли ми казали колко е часът?

— Дванайсет без двайсет и две минути, госпожо.

Но майката все не се връщаше. И в дванайсет, когато сирените в квартала започнаха да свирят, а бояджиите нахлуха в съседния бар, тя все още не се беше върнала.

Доктор Флореско излезе от сградата и седна на волана на малък черен автомобил, а тя пак не посмя да остави хлапето, за да отиде да му се извини.

Сега пък се притесняваше за кокошката, която беше сложила на огъня. Мегре ѝ беше казал, че най-вероятно ще се върне за обяд към един часа.

Не беше ли най-добре да съобщи в полицията? Но за да направи това, също трябваше да се отдалечи от парка. Ако отведе детето, а майката междувременно се върне, сигурно ще се побърка от тревога. Не можеше и да остави дете на две години само насред парка, само на две крачки от автобусите и автомобилите, които непрекъснато преминаваха по улицата.

— Извинете, господине, бихте ли ми казали колко е часът?

— Дванайсет и половина.

Кокошката сигурно започваше да загаря, а Мегре щеше да се върне всеки момент вкъщи. За първи път от толкова години, откакто бяха женени, тя нямаше да си бъде у дома, когато той се върне.

Да му се обади по телефона, също бе невъзможно. Понеже, за да направи това, трябваше да се отдалечи от парка и да влезе в някое от заведенията наблизо. Само да можеше да зърне отново полицаия, когото беше видяла преди малко, или пък някой друг! Щеше да му каже името си и да го помоли да се обади по телефона на мъжа ѝ. Но като че ли напук на всичко вече не можеше да открие нито един полицай наоколо. Гледаше във всички посоки, сядаше и пак ставаше, надявайки се, че ще зърне някъде малката бяла шапка. Но всеки път тя беше на главата на друга жена.

Преброи повече от двайсет бели шапки само за половин час, а четири от тях бяха на главите на млади жени, облечени в син костюм.

* * *

В единайсет часа, когато госпожа Мегре едва започваше да се безпокои насред парка, понеже трябваше да наглежда детето, чието име дори не знаеше, Мегре сложи шапката си и излезе от кабинета. После каза няколко думи на Люка и се запъти, мърморейки недоволено,

към малката врата, която свързваше сградата на Съдебната полиция със Съдебната палата.

Беше му станало обичай, горе-долу оттогава, откакто госпожа Мегре беше тръгнала при зъболекаря си в 9-и район. През тази врата комисарят стигаше до коридора, където се намираха кабинетите на съдебните следователи. По пейките там винаги седяха странни личности, а някои от тях бяха охранявани от двама полицаи. Почукваше на вратата, на която беше написано името на съдия Досен.

— Влезте.

Съдия Досен беше най-високият магистрат в Париж. Като че ли винаги се притесняваше от ръста си и му се искаше да се извини заради аристократичния си силует, наподобяващ руска хрътка.

— Седнете, Мегре. Можете да запалите лулата си. Четохте ли статията от тази сутрин?

— Още не съм прегледал вестниците.

Съдията побутна към него един вестник. На първата му страница с едри букви пишеше:

АФЕРАТА „СТЮВЕЛС“

АДВОКАТЪТ ФИЛИП ЛИОТАР СЕ ОБРЪЩА КЪМ ЛИГАТА ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА

— Имах дълъг разговор с прокурора — каза Досей. — И той е на моето мнение. Не можем да пуснем книговезеца на свобода. Но дори и да искахме, самият Лиотар щеше да ни попречи със своята язвителност.

Само няколко дни по-рано това име беше почти непознато в Съдебната палата. Филип Лиотар, който току-що бе прехвърлил трийсетте, никога не беше защитавал важна кауза. След като в продължение на пет години бе един от секретарите на прочут адвокат, той едва сега започваше собствена практика. Все още живееше в лишена от престиж гарсоньера на улица „Бержер“, редом с публичен дом.

Откакто бе избухнал скандалният случай „Стювелс“ и вестниците пишеха за него всеки ден, Лиотар даваше гръмогласни интервюта, изпращаше комуникета и дори се появяваше по новините, разрошен и със саркастична усмивка на уста.

— А при вас има ли нещо ново?

— Нищо, което да заслужава внимание, господин съдия.

— Надявате ли се, че ще откриете мъжа, който е изпратил телеграмата?

— Торанс е в Конкарно^[2]. В такива случаи той лесно се справя.

Откакто аферата „Стювелс“ беше привлякла вниманието на общественото мнение, тя бе отразявана последователно с редица подзаглавия, също като роман с продължение.

Беше се започнало с подзаглавието:

МАЗЕТО НА УЛИЦА „ДЪО ТЮРЕН“

Действието се развиваше в квартал, който Мегре познаваше добре и дори си мечтаеше да живее в него. Беше само на петдесетина метра от площад „Де Вож“.

Като стигнеш до края на улица „Де Франк-Бур-жоа“, излизаш на площада. После тръгваш по улица „Дьо Тюрен“ към площад „Дьо ла Републик“ от лявата ѝ страна и най-напред минаваш покрай бистро, боядисано в жълто, а после — покрай сладкарница „Салмон“. Точно до нея има остъклено ателие с нисък таван и прашна витрина, над което виси табелка с избелели букви: *Художествена подвързия*. Следващото дюкянче е собственост на госпожа Вьов Рансе, която продава чадъри.

Между ателието и витрината на магазина за чадъри има сводеста порта. По-нататък е жилището на портиерката, а в дъното на двора се намира сградата на бивш хотел, превърнат в канцеларии и апартаменти.

ТРУП В ПЕЩТА НА ЦЕНТРАЛНОТО ОТОПЛЕНИЕ?

Обаче фактът, за който хората не знаеха и който старателно криеха от печата, беше, че цялата тази история бе започнала съвсем случайно. Една сутрин бяха намерили в пощенската кутия на Съдебната полиция, на „Ке дез’ Орфевр“, гнусен лист амбалажна хартия, на който беше написано следното изречение:

КНИГОВЕЗЕЦЪТ НА УЛИЦА „ДЪО ТЮРЕН“ Е ИЗГОРИЛ ТРУП В ПЕЩТА НА ЦЕНТРАЛНОТО ОТОПЛЕНИЕ.

Разбира се, бележката нямаше подпис. Листът бе стигнал до кабинета на Мегре, но той се бе отнесъл скептично към него. Затова не искаше да безпокои никого от по-възрастните си инспектори и изпрати там младия Лапоент, който гореше от желание да се изяви.

Лапоент беше открил, че на улица „Дьо Тюрен“ наистина живее някакъв книговец, фламандец^[3], на име Франц Стювелс, който се преселил във Франция преди повече от двайсет и пет години. Инспекторът се представил за служител на Службата по хигиена и разгледал помещенията, откъдето след това се беше завърнал с подробна скица.

— Но, господин комисар, всъщност Стювелс работи на витрината. В ателието става все по-тъмно, колкото повече се отдалечаваш от улицата. В дъното е заградено с дървена преграда, зад която семейство Стювелс са си подредили спалнята. Оттам една стълба води към подземния етаж, където има кухня и още едно малко помещение, в което осветлението трябва да остава включено по цял ден. Това помещение служи за трапезария. А освен това има и мазе.

— И там се намира печта на централното отопление, така ли?

— Да. Тя е от стария модел и като че ли не е в много добро състояние.

— А работеше ли?

— Тази сутрин не беше запалена.

Същия ден, към пет часа следобед, Люка отиде на улица „Дьо Тюрен“ за официален обиск. За щастие предвидливо се бе снабдил със заповед, понеже книговецът се осланяше на неприкосновеността на жилището.

Старшина Люка насмалко да си тръгне с празни ръце. А сега, когато аферата се бе превърнала в истински кошмар за Съдебната полиция, колегите едва ли не му се сърдеха, че все пак беше успял да открие нещо.

След като бе разровил пепелта в дъното на печта, той беше открил два човешки зъба и незабавно ги беше занесъл в

лабораторията.

— Какъв тип човек е този книговец? — го бе попитал тогава Мегре, който по онова време само наблюдаваше разследването.

— Трябва да е на около четирийсет и пет години. Има червеникава коса и следи от дребна шарка по кожата, сини очи и изглежда кротък човек. Жена му, която е доста по-млада, не сваля очи от него като дете.

Сега знаеха, че Фернанда, вече станала известна на свой ред, беше пристигнала в Париж като обикновена прислужница. След това няколко години работела като проститутка в района на булевард „Севастопол“.

Сега беше на трийсет и шест години, живееше със Стювелс от десет години, а преди три години, без никаква видима причина, двамата се бяха оженили в кметството на 3-ти район в Париж.

Лабораторията бе изпратила доклада си по случая. Зъбите бяха на около трийсетгодишен мъж, вероятно доста едър, който допреди няколко дни може би е бил още жив.

Стювелс бе отведен кротко в кабинета на Мегре и се беше започнала обичайната „песен“.

Седеше в канапето, тапицирано със зелено кадифе, с лице към прозореца, който гледаше към Сена. Онази вечер валеше като из ведро. В продължение на десет-дванайсет часа, докато бе продължил разпитът, се чуваха ударите на дъжда по стъклата и бълбукането на водата в капчуците. Книговецът носеше очила с дебели стъкла и железни рамки. Правата му, доста дълга коса, беше разрошена, вратовръзката седеше накриво.

Беше образован човек, беше чел много. Изглеждаше спокоен и разумен, но нежната му кожа, типична за червенокосите, много бързо се зачервяваше.

— Как можете да обясните факта, че са намерили човешки зъби в пещта на вашето парно?

— Не мога да обясня.

— Да са ви падали зъби в последно време? Или пък на жена ви?

— Нито на единия, нито на другия. Моите зъби са изкуствени.

Беше извадил изкуствената си челюст от устата, а после я сложи обратно с привично движение.

— Можете ли да ми разкажете точно какво сте правили вечерта на 16, 17 и 18 февруари?

Разпитът се бе състоял на 21 февруари, след посещенията на Лапоент и Люка на улица „Дьо Тюрен“.

— Има ли петък измежду тези дни?

— Да, 16 февруари.

— В такъв случай този ден съм ходил на кино, в кинотеатъра „Сен Пол“, на улица „Сен Антонио“, както всеки петък.

— С жена си ли бяхте?

— Да.

— А другите два дни?

— Фернанда замина в събота на обяд.

— Къде отиде?

— В Конкарно.

— Отдавна ли беше решила да заминава?

— Майка ѝ не е добре със здравето и живее с дъщеря си и зет си в Конкарно. В събота сутринта получихме телеграма от сестрата, Луиза, в която ни съобщаваше, че майка им е тежко болна. Така че Фернанда веднага се качи на влака.

— Без да се обади по телефона ли?

— Те нямат телефон.

— Майката много зле ли е била?

— Не, тя изобщо не е била болна. Телеграмата не е била изпратена от Луиза.

— Тогава от кого?

— Не знаем от кого.

— Ставали ли сте жертва на измами от този род и преди?

— Не, никога.

— Кога се върна жена ви?

— Във вторник. Използва случая, за да остане за два дни с роднините си.

— А вие какво правихте през това време?

— Работих.

— Един от наемателите твърди, че е видял как гъст дим излиза от вашия комин в неделя през целия ден.

— Възможно е, тогава беше много студено.

Беше вярно. В неделя и в понеделник времето беше много студено. Бяха съобщили за много ниски температури в покрайнините на Париж.

— Как бяхте облечен в събота вечерта?

— С дрехите, които нося днес.

— Никой ли не е идвал у вас, след като сте затворили магазина?

— Никой, с изключение на един клиент, който дойде да си вземе една поръчка. Искате ли да ви дам името и адреса му?

Беше известна личност, член на дружеството „Сто библиофили“. Благодарение на Лиотар щеше да се заговори за тях. Почти всички там бяха важни личности.

— Вашата портиерка, госпожа Салазар, е чула, че някой чука на вратата ви онази вечер, към девет часа. Няколко души говорели оживено помежду си.

— Възможно е хората да са си говорели отпред, на тротоара, но не и у дома. Напълно е възможно да са били възбудени, както твърди госпожа Салазар, понеже са били точно пред нейната стая.

— Колко костюма имате?

— Тъй като имам само едно тяло и една глава, имам само един костюм и една шапка, а освен това — един стар панталон и пуловер, които обличам, когато работя.

Тогавя му бяха показали един костюм в морскосиньо, който бяха намерили в шкафа в стаята му.

— Ами този?

— Това не е мое.

— Тогавя как този костюм се е озовал във вашия дом?

— Никога не съм го виждал. Всеки би могъл да го сложи в мое отсъствие. Вече шест часа, откак съм тук.

— Може ли да облечете сакото, ако обичате?

Беше му по мярка.

— Забелязвате ли тези петна, които наподобяват петна от ръжда? Според експертите това е човешка кръв. Някой се е опитвал да ги заличи, но не е успял.

— Никога не съм виждал тази дреха.

— Госпожа Рансе, собственичката на магазина за чадъри, твърди, че често ви е виждала облечен в синьо, в петък, когато обикновено ходите на кино.

— Имах един друг комплект, който беше в синьо. Обаче го изхвърлих преди повече от два месеца.

След този първи разпит Мегре бе изпаднал в мрачно настроение. Беше разговарял дълго със съдия Досен, а след това двамата заедно отидоха при прокурора.

Той бе поел върху себе си отговорността за ареста на книговезеца.

— Експертите са на едно мнение, нали? Останалото, Мегре, вече е ваша работа. Вършете я. Не можем да пуснем този тип на свобода.

Още на другия ден сутринта господин Лиотар бе излязъл от сянката и оттогава ходеше по петите на Мегре като малко зло кученце.

Сред подзаглавията на вестниците имаше едно, което се ползваше с доста голям успех:

КУФАРЪТ ПРИЗРАК

Младият Лапоент твърдеше наистина, че когато оглеждал мястото, преструвайки се на служител на санитарните служби, забелязал под една маса в ателието червеникавокафяв куфар.

— Беше обикновен евтин куфар. Бутнах го, без да искам. Учудих се, че толкова силно ме заболя. Но после, когато се опитах да го помръдна, разбрах защо. Беше необичайно тежък.

Обаче в пет часа следобед, при обиска на Люка, куфара вече го нямаше. По-точно, имаше куфар — също кафяв, също евтин, но Лапоент твърдеше, че това не е същият куфар.

— Това е куфарът, с който пътувах до Конкарно — беше заявила Фернанда. — Никога не сме имали друг куфар. Ние всъщност никога не пътуваме.

Лапоент упорито продължаваше да твърди, че това не е същият куфар, че първият е бил по-светъл и дръжката му била поправена с канап.

— Ако трябваше да си поправам куфара, никога нямаше да използвам канап — бе възразил тогава Стювелс. — Не забравяйте, че съм книговезец и в моята професия се работи с кожа.

Тогава Филип Лиотар бе поискал мнението на библиофилите. Така стана известно, че Стювелс е един от най-добрите книговезци в Париж, може би най-добрият. Колекционерите му поверявали най-деликатната работа и най-вече поправката на стари книги.

Всички в един глас твърдяха, че бил много спокоен човек. Прекарвал почти цялото си време в своето ателие, така че полицията напразно се рови в миналото му, за да открие нещо подозрително.

Наистина, не трябваше да се забравя историята с Фернанда. Беше се запознал с нея, когато е била проститутка, и именно той я бе измъкнал от калта. Обаче и срещу Фернанда нямаха абсолютно нищо след онзи толкова далечен период от живота ѝ.

Торанс бе заминал преди четири дни за Конкарно. В пощенската станция бяха открили оригинала на телеграмата, написана на ръка, с печатни букви. Пощаджийката като че ли си спомняше, че някаква жена я беше изпратила на гишето. Така че Торанс продължаваше да търси. Вече бе направил списък на всички пътници, пристигали в последно време от Париж, и разпитваше по двеста души на ден.

— *Вече ни омръзна да слушаме за така наречената непогрешимост на комисаря Мегре!* — беше заявил адвокатът Лиотар пред един журналист.

А после говореше за някакви си частични избори в 3-ти парижки район, което наистина би могло да накара определени хора да предизвикат скандал с политически цели. Съдия Досен също бе лично засегнат от тези приказки. Дори се изчервяваше от тези невинаги твърде деликатни нападки на адвоката.

— Нямате ли някаква нова следа?

— Търсим в момента. Десетима сме, а понякога вземат участие и повече хора. Някои ги разпитваме за двайсети път. Люка се надява, че ще открие шивача, който е ушил синия костюм.

Както винаги, когато едно разследване завладее вниманието на обществеността, започваха да се получават всекидневно стотици писма. Но почти всички отвеждаха по лъжливи следи и напразно губеха много време на полицаите. Въпреки това всичко бе проверявано най-старателно. Изслушваха дори лудите, които твърдяха, че знаят нещо по въпроса.

В един без десет Мегре слезе от автобуса на ъгъла на булевард „Волтер“, като хвърли по навик един поглед на прозорците на апартамента си. Беше изненадан, че прозорецът на трапезарията бе затворен въпреки яркото слънце, което светеше право в него.

Изкачи с тежки стъпки стълбището и завъртя топката на вратата. Но тя не се отвори. Понякога се случваше госпожа Мегре да завърти

ключа на вратата, когато се преобличаше. Той отключи със своя ключ, озова се сред облак синкав дим и се втурна към кухнята, за да изключи газта. Кокошката, морковите и лукът в тенджерата образуваха черна маса.

Отвори всички прозорци и когато половин час по-късно госпожа Мегре отвори вратата, той вече се бе настанил на масата пред филия хляб и парче сирене.

— Колко е часът?

— Един и половина — каза той спокойно.

Никога не беше я виждал в това състояние. Шапката ѝ се беше изкривила, а устните ѝ трепереха.

— Само не ми се присмивай.

— Не ти се присмивам.

— И недей да ми се караш също. Не можех да постъпя иначе, но много ми се искаше да те видя на моето място. Само като си помисля, че ядеш парче сирене на обяд...

— Нещо със зъболекаря ли стана?

— Не съм ходила изобщо при зъболекаря. Поне от единайсет без петнайсет стоя наред парка „Анверс“, без изобщо да мога да мръдна оттам.

— Лошо ли ти стана?

— Да не би някога да ми е ставало лошо? Не, нали? Беше заради малкия. А накрая, когато започна да плаче и да тропа с крака, започнах да се чувствам като крадла на деца.

— Какъв малък? Кой е малкият?

— Разказвала съм ти за дамата в синьо и за нейното дете, но ти никога не ме слушаш. Онази, с която се запознах на пейката, докато чаках да ми дойде редът при зъболекаря. Тази сутрин тя внезапно стана и ме помоли да наглеждам за малко детето ѝ, а после се запъти нанякъде.

— И не се върна? А ти какво направи с момченцето?

— Тя се появи най-сетне, точно преди четвърт час. А аз се върнах с такси.

— И какво каза, като се върна?

— Най-интересното е, че не ми каза нищо. Стоях посред парка като ветропоказател, а до мен това хлапе, което така викаше, че стряскаше всички минавачи.

Най-сетне забелязах едно такси, което спря на ъгъла на авеню „Трюден“, и тогава разпознах онази бяла шапчица. Дори не си направи труда да излезе от колата. Само отвори вратата и ми помахаша с ръка. Хлапето тичаше пред мен и ме беше страх, че ще го сгази някоя кола. Стигна преди мен до таксито и вратата се затвори тъкмо когато почти бях стигнала до нея.

— Утре — извика ми тя. — Утре ще ви обясня всичко. Извинете ме... Не ми каза дори благодаря. Таксито вече се отдалечаваше по посока на булевард „Рош-шуар“, а после зави наляво, към площад „Питал“.

Госпожа Мегре млъкна, понеже вече не ѝ оставаше дъх, и свали шапката си с толкова рязко движение, че разроши косите си.

— Смешно ли ти е?

— Не.

— Признай си, че ти е смешно. Но така или иначе, тя остави детето си за повече от два часа на една непозната жена. Дори не знаеше името ми.

— А ти знаеш ли тя как се казва?

— Не.

— Знаеш ли къде живее?

— Не зная нищо друго, освен че си пропуснах часа при зъболекаря, кокошката ми изгоря, а ти сега ядеш сирене на края на масата, като някакъв... като...

И понеже не можеше да намери нужната дума, тя се разплака, запътвайки се към спалнята, за да се преоблече.

[1] Дюнкерк е град във Фландрия, Северна Франция. — Бел.ред.

↑

[2] Конкарно е разположен на морския бряг и е известен туристически град. — Бел.ред. ↑

[3] Народ, сроден с холандците. Живеят в Северна Белгия, Нидерландия и в други страни. Говорят фламандски език. — Бел.прев.

↑

ГЛАВА ВТОРА

ТРЕВОГИТЕ НА ВЕЛИКИЯ ТЮРЕН^[1]

Мегре изкачваше по свой характерен начин двата етажа на „Ке дез’ Орфевр“. В долната част на стълбището, там, където беше почти светло, Мегре бе спокоен и безразличен. Но колкото по-навътре влизаше в сивотата на старата сграда, толкова по-силно като че ли го обземаха служебните грижи.

А като преминаваше покрай разсилния, той вече се превръщаше в шефа. В последно време, преди да влезе в своя кабинет, бе добил навика да прави най-напред обиколка из канцеларията на инспекторите, а после, все още без да сваля шапката от главата си и палтото от гърба си, да влиза в кабинета на Великия Тюрен.

Това беше „най-новата мода“ на Кея и показваше какъв обхват бе придобила аферата „Стювелс“. Люка беше натоварен със задачата да централизира всички сведения, да ги сравнява и да ги актуализира. Но съвсем скоро излезе от релсите, понеже трябваше освен това да вдига телефона, да отваря писмата, които се отнасяха до разследването, и да се среща с информаторите.

Тъй като Люка не можеше да продължи да работи в канцеларията на инспекторите, в която непрекъснато някой влизаше и излизаше, той се беше укрив в едно съседно помещение. Съвсем скоро ръката на нечий шегобиец беше написала на вратата му: *Великия Тюрен.*

Щом като някой от инспекторите приключеше с някое разследване, щом като някой се върнеше от някаква задача, все се намираще човек, който да го попита:

— Свободен ли си?

— Да.

— Иди да се обадиш на Великия Тюрен! Има нужда от помощници!

Така си беше. На дребния Люка все не му достигаха хора за проверките, които трябваше да прави. Вероятно нямаше вече човек сред персонала на цялото управление, който да не е ходил поне веднъж до улица „Дьо Тюрен“.

На всички вече им беше познато кръстовището, недалеч от жилището на книговеца, където имаше три кафенета. Най-напред, кафене-ресторантът на ъгъла на улица „Де Франк-Буржоа“, после, срещу него, „Льо Гран Тюрен“ (Великия Тюрен), и най-сетне, трийсет метра по-нататък, на ъгъла на площад „Де Вож“, се намираще кафенето „Льо Табак де Вож“, превърнато от журналистите в техни генерален щаб.

Понеже и те правеха своето разследване. А пък полицаите си пийваха в кафенето „Льо Гран Тюрен“. През прозорците му се виждаше ателието на фламандеца. Това бе техният генерален щаб, а кабинетът на Люка се беше превърнал един вид в негов филиал. Най-чудното беше, че милият Люка, претрупан с работата по класификацията, вероятно бе единственият човек, който не бе стъпвал там след посещението си през първия ден.

Въпреки това обаче той най-добре от всички останали познаваше мястото. Знаеше, че след кафенето „Льо Гран Тюрен“ имаше магазин за качествени вина, „Ле кав дьо Бургон“. Дори познаваше собствениците му и трябваше само да погледне в картоната им, за да каже какво са отговаряли при всяко разпитване.

Не, тези хора не бяха видели нищо. Те бяха заминали в събота вечерта за долината на Шеврьоз, където прекарвали обикновено уикенда си в малката си вила.

По-нататък, след магазина „Ле кав дьо Бургон“, идваше барачката на един обуцар на име Буске. Той пък, напротив — говореше много. Обаче имаше този недостатък, че не казваше едно и също на всички. Зависеше по кое време на деня го разпитваха, от броя на аперитивите и на малките чашки, които бе изпил, независимо на кое от трите къшета.

После следваше магазинът за книжарски стоки на Фрер, търговец на дребно и на едро, а в двора зад него имаше малка фабрика за картон.

Над ателието на Франц Стювелс, на първия етаж на бившия частен хотел, серийно произвеждаха бижута. Фирмата се казваше „Сас

и Лапински“. В нея работеха около двацет работнички и четирима-петима работници, като мъжете имаха фамилии, невъзможни за произнасяне.

Всички тези хора бяха разпитани, някои по четири-пет пъти, от различни инспектори. Да не говорим за многобройните проучвания на журналистите. Двете маси от бяло дърво в кабинета на Люка бяха покрити с документи, планове, паметни записки и в тези купчини не можеше да се оправи никой освен Люка.

Но Люка продължаваше неуморно да подрежда бележките си. Този следобед Мегре отново застана зад гърба му, без да казва нищо, като леко смукваше от лулата си.

Една от страниците, озаглавена „Мотиви“, беше пълна със записки, които бяха задрасквани една по една.

Бяха търсили мотивите в политиката. Не в онази посока, която беше посочил адвокат Лиотар, понеже неговите доводи не издържаха на никаква критика. Стювелс, който водеше съвсем затворен живот, може би принадлежеше към някоя подривна организация.

Но тук не бяха стигнали доникъде. Колкото повече се ровеха в живота му, толкова по-ясно ставаше, че няма нищо особено да открият в него. След като прегледаха една по една книгите в библиотеката му, се оказа, че са от автори, избрани сред най-добрите в света от интелигентен и много начетен човек. Той не само ги четеше и препрочиташе, но освен това си водеше бележки в полето им.

Мотивът ревност? Фернанда никога не излизаше от къщи без него, освен да пазарува из квартала. А от своето място той почти винаги можеше да я наблюдава, докато пазарува в различните магазини.

Бяха си задали въпроса дали няма някаква връзка между предполагаемото убийство и близостта на предприятието „Сас и Лапински“. Но от фирмата за бижута не бе откраднато нищо. Нито собствениците ѝ, нито работещите в нея познаваха лично книговезеца. Бяха го виждали само през прозореца на ателието му.

Що се отнася до нишката Белгия, също не бяха открили нищо. Стювелс бе напуснал тази страна на осемнайсетгодишна възраст и никога не се бе връщал там. Не се занимаваше с политика и нямаше никакви признаци за това, че принадлежи към някое фламандско екстремистко движение.

Бяха проверили всичко. За да му е спокойна съвестта, Люка приемаше и най-безумните предположения. Постоянно отваряше вратата на канцеларията на инспекторите и току повикваше някой от тях при себе си.

Всички знаеха какво означава това. Трябваше пак да се прави някаква проверка на улица „Дьо Тюрен“ или другаде.

— Може би съм открил нещо — каза той този път на Мегре, като извади едно листче сред разпръснатите пред него папки. — Бях наредил да предадат едно съобщение на всички таксиметрови шофьори. Тук току-що беше един от тях, натурализиран руснак. Ще наредя да се провери.

Това беше най-модната дума. *Да се провери!*

— Искях да разбера дали онази събота, на 17 февруари, някое такси не е закарало някого или неколцина души на адреса на книговезеца, след като се е стъмнило. Шофьорът на таксито, някой си Жорж Пескин, бил спрял от трима души онази събота, в района на гарата Сен Лазар. Казали му да ги закара на ъгъла на улица „Дьо Тюрен“ и улица „Де Франк-Буржоа“. Значи те са слезли от колата му малко след осем и трийсет, а това доста добре се връзва с показанията на портиерката по повод шума, който е чула. Шофьорът не познавал клиентите си. Но според него онзи, който изглеждал най-важен от всички и който говорил с него, бил левантинец^[2].

— А те на какъв език са говорили помежду си?

— На френски. Вторият, доста едър и висок русокос мъж, на около трийсет години, говорел със силен унгарски акцент. Като че ли бил разтревожен и не на себе си. Третият бил французин, на неопределена възраст, не бил толкова добре облечен като спътниците си. Като че ли не бил от същата социална среда.

На слизане от колата левантинецът платил, а после тримата се запътили по улица „Дьо Тюрен“ към дома на книговезеца.

Ако не беше тази история с таксито, Мегре може би нямаше да се сети за приключението на жена си.

— Докато се занимаваш с таксиметровите шофьори, може би ще можеш да се осведомиш и за една дребна случка, която е станала тази сутрин. Няма нищо общо с нашето разследване, но все пак това ме заинтригува.

Люка не беше толкова убеден, че това няма нищо общо с неговото разследване, понеже бе готов да го свързва с най-далечните и най-случайни събития. Беше наредил още от ранна утрин да му съобщават всички доклади на градската полиция, за да се убеди, че не съдържат нищо, което би могло да влезе в сферата на неговата дейност.

Сам в своя кабинет, той отхвърляше огромен обем работа. Читателите на вестници, които следяха аферата „Стювелс“ като роман с продължение, изобщо не можеха да подозират за това.

Мегре разказа с няколко думи историята за госпожата с бялата шапчица и малкото момченце.

— Можеш да се обадиш и в полицейското управление на 9-и район. Фактът, че всяка сутрин е седяла на една и съща пейка в парка „Анверс“, навежда на мисълта, че тя живее някъде из квартала. Нека проверят в околностите, да разпитат по магазините, в хотелите и по мебелираните стаи.

Пак тези проверки! Обикновено можеше да видиш десетина инспектори, които пушеха, докато пишеха рапортите си, четяха вестници и дори играеха на карти в съседната канцелария. Но сега рядко там имаше дори двама едновременно. Едва някой се беше прибрал отнякъде, и Великия Тюрен вече отваряше вратата на бърлогата си.

— Свободен ли си, друже? Ела за минутка.

И още един поемаше по някоя нова следа.

Бяха търсили изчезналия куфар във всички багажни отделения, по всички гари и по всички вехтошари в града.

Младият Лапоент може би нямаше достатъчно опит, но пък беше сериозно момче и беше невъзможно да си е измислил цялата тази история с куфара.

Следователно, сутринта на 21 февруари в ателието на Стювелс е имало куфар, но когато Люка е отишъл там в пет часа, куфара вече го нямало. Доколкото съседите си спомняха, този ден Стювелс не бил излизал от къщи, а и никой не бе забелязал Фернанда да излиза оттам с куфар или пакет.

Да не би някой да беше ходил у тях, за да си вземе поръчката за подвързване на книги? Това също бе „проверено“. Посолството на Аржентина беше изпратило човек да вземе документ, на който

Стювелс бе успял да направи разкошна подвързия. Обаче той не беше обемист, така че на излизане преносителят го е носел в ръка.

Мартен, най-образованият в цялото управление на Съдебната полиция, бе търсил в продължение на цяла седмица някаква следа в ателието на книговезеца. Беше изследвал всички негови книги, както и работата, която беше вършил през няколкото последни месеци. Беше говорил по телефона с неговите клиенти.

— Много интересен човек е това — беше заключил Мартен. — Клиентите му са от най-отбраното общество. Всички имат пълно доверие в него. Той работи и за много посолства.

Обаче в тази посока нямаше нищо тайнствено. Посолствата му поверяваха своите документи, защото познаваше хералдиката и имаше необходимите инструменти за отпечатване на различни гербове. Благодарение на това можеше да подвързва книги и документи с гербовете на различни страни.

— Като че ли не сте доволен, шефе. Но ще видите, че най-сетне от всичко това ще излезе нещо.

И съвестният Люка, който никога не се обезсърчаваше, посочи стотиците листчета, които радостно подреждаше.

— Намерили са зъби в пещта на парното отопление, нали така? Те не са се появили от само себе си. Освен това някой е изпратил телеграма от Конкарно, за да подмами жената на Стювелс. По синия костюм, който висеше в шкафа, имаше петна от човешка кръв, която някой се беше опитал да махне. Адвокатът Лиотар може да си говори и да прави каквото си ще, но аз не излизам отгук.

Обаче купищата бумаги от които старшината се опияняваше, всъщност бяха дотегнали на комисаря. Той ги гледаше безизразно.

— За какво си мислите, шефе?

— За нищо. Колебая се.

— Дали да не го пуснем ли?

— Не. Това е работа на съдебния следовател.

— Значи в противен случай щяхте да го пуснете?

— Не знам. Чудя се дали да не започнем цялото разследване отново, от самото начало.

— Както искате — отвърна леко засегнат Люка.

— Но това не пречи да продължаваш работата си, даже напротив. Ако много се бавим, после няма да можем да се оправим с всичко това

тук. Винаги става едно и също: щом пресата се намеси, се оказва, че всички имат да ни съобщават нещо. И пак затъваме сред купища бумажки.

— Да, но аз все пак открих шофьора. Ще открия и този на приятелката на госпожа Мегре.

Комисарят напълни отново лулата си и отвори вратата. В съседната канцелария нямаше нито един инспектор. Всички се бяха пръснали по задачи, свързани с фламандеца.

— Е, какво, решавате ли?

— Струва ми се, да.

Дори не влезе в кабинета си. Напусна управлението и веднага спря едно такси.

— На ъгъла на улица „Дьо Тюрен“ и улица „Де Франк-Буржоа“!

От тези думи, които се произнасяха от сутрин до вечер, започваше да му се повдига.

* * *

Но хората от квартала никога не бяха участвали в такова голямо празненство. Името на всеки един от тях се беше появявало поне веднъж във вестниците. Достатъчно беше който и да било търговец или занаятчия да влезе в „Льо Гран Тюрен“ да пийне някоя чашка, за да се сблъска с хората от полицията. А пък ако прекосеше улицата, за да влезе в „Табак де Вож“, където сервираха прочутото бяло вино, неизбежно се озоваваше пред куп журналисти.

По десет-двайсет пъти бяха искали мнението им за Стювелс, за Фернанда, бяха ги разпитвали подробно за всяко тяхно действие или постъпка. Но тъй като, в крайна сметка, нямаше дори труп, а само два зъба, цялата тази история изобщо не изглеждаше драматична. По-скоро наподобяваше игра.

Мегре слезе от таксито пред „Льо Гран Тюрен“ и хвърли поглед във вътрешността на заведението. Но не видя никого от своята служба. Направи няколко крачки и се озова пред ателието на книговезеца. От три седмици кепенците му бяха спуснати, а вратата беше заключена. На вратата нямаше звънец, затова почука. Знаеше, че Фернанда трябва да си е вкъщи.

Тя излизаше сутрин. Всеки ден, след ареста на Франц, тя излизаше в десет часа. Носеше три малки тенджерки, една върху друга, свързани с желязна скоба, която завършваше с дръжка.

Беше обядът на съпруга ѝ. Носеше го всеки ден с метрото в „Ла Санте“^[3].

Наложи се Мегре да почука втори път. Най-сетне тя се появи на стълбището, което свързваше ателието с подземния етаж. Разпозна го и се обърна да каже нещо на някого, който не се виждаше. После дойде да му отвори.

Беше по пантофи. Носеше престилка на квадратчета. Така, както изглеждаше сега, леко напълняла, без никакъв грим, никой не би разпознал в нея жената, която навремето е била проститутка и е кръстосвала малките улички в района на булевард „Севастопол“. Изглеждаше точно като добра и дори педантична домакиня. При обикновени обстоятелства вероятно биваше във весело настроение.

— При мен ли идвате? — попита го тя с нотка на отегчение в гласа.

— Има ли някого освен вас в дома ви?

Тя не отговори. Мегре се запъти към стълбището, слезе няколко стъпала надолу, наведе се през перилата и смръщи вежди.

Вече му бяха съобщили, че Алфонси се мотае из околностите, обичал да пие аперитива си заедно с журналистите в „Табак де Вож“, но избягвал да се появява в „Льо Гран Тюрен“.

Стоеше прав и изглеждаше като човек, който често посещава тази кухня, където нещо вреше на огъня. И макар че донякъде се притесняваше, се усмихна иронично на комисаря.

— Ти какво правиш тук?

— Нали виждате, дошъл съм на гости като вас. Това е мое право, не е ли така?

Навремето Алфонси работеше в Съдебната полиция, но не в бригадата на Мегре. В продължение на няколко години беше в Нравствената полиция. Обаче най-накрая му дадоха да разбере, че въпреки политическите му протекции не беше желан в нейните редове.

Беше нисък и носеше обувки с много високи токове, за да изглежда по-висок. Може би си слагаше тесте карти в обувките, както намекваха някои. Винаги бе облечен прекалено изискано. Носеше истински или фалшив диамант на пръста си.

Беше отворил частна полицейска агенция на улица „Нотър Дам дьо Лорет“, в която беше едновременно шеф и единствен служител. За помощник имаше нещо като секретарка, която беше преди всичко негова любовница и ходеше заедно с него нощем по кабаретата.

Най-напред, когато съобщи на Мегре за присъствието му на улица „Дьо Тюрен“, комисарят си бе помислил, че бившият инспектор се опитва да изкопчи някакви сведения, които щеше след това да продаде на вестниците.

После беше открил, че Филип Лиотар го е наел, за да работи за него.

Сега за първи път му се изпречваше на пътя, затова промърмори само:

— Чакам.

— Какво чакате?

— Да се махнеш оттук.

— Жалко, защото още не съм свършил.

— Както искаш.

Мегре се престори, че се запътва към изхода.

— Какво смятате да правите?

— Ще повикам някой от моите хора и ще го пратя да върви денонощно по петите ти. Това също е мое право.

— Добре де! Хубаво! Няма нужда да ме заплашвате, господин Мегре!

Той тръгна да слиза по стълбището. Взе да се преструва на човек от квартала и намигна свойски на Фернанда, преди да излезе.

— Често ли идва тук? — попита Мегре.

— Това е за втори път.

— Съветвам ви да се пазите от него.

— О, познавам този род хора.

Дали имаше предвид онзи период от живота си, когато е зависела от хората от Нравствената полиция?

— Как се чувства Стювелс?

— Добре е. Чете по цял ден. Той ви има доверие.

— А вие?

Дали тя наистина се поколеба, или само така му се стори?

— Аз също.

Но въпреки това като че ли беше отегчена от целия разговор.

— Какви книги му носите сега?

— Сега препрочита целия Марсел Пруст.

— Вие също ли сте го чели?

— Да.

Очевидно Стювелс се беше заел с образованието на жена си, която навремето беше прибрал от улицата.

— Грешите, ако смятате, че идвам при вас като ваш враг. Разбирате каква е ситуацията не по-зле от мен. Искам да я разбера. А засега не разбирам нищо. А вие?

— Аз съм сигурна, че Франц не е извършил престъпление.

— Обичате ли го?

— Тази дума не означава нищо. Би трябвало да се измисли някаква друга дума, каквато няма засега.

Той се качи отново в ателието, където върху дългата маса срещу прозореца бяха подредени инструментите на книговезеца. Пресите се намираха отзад, в полумрака. Наредените по лавиците книги очакваха реда си сред онези, чието подвързване беше започнато.

— Предполагам, че времето му е много точно разпределено. Бихте ли могли да ми разкажете как използва времето си през деня, по възможност най-точно.

— Вече ме питаха същото нещо.

— Така ли? Кой?

— Адвокат Лиотар.

— А дойде ли ви наум, че интересите на адвокат Лиотар не са непременно еднакви с вашите? Допреди три седмици той не бе известен на никого. Затова се опитва да вдигне колкото се може повече шум около своето име. Изобщо не го интересува дали мъжът ви е невинен или виновен.

— Извинете. Ако той докаже неговата невинност, това ще му направи огромна реклама. А и репутацията му ще бъде възстановена по този начин.

— Но ако успее да постигне освобождаването му, без да е доказал по безспорен начин, че е невинен, тогава какво ще стане? Ще мине за голям хитрец и всички ще започнат да искат услугите му. А за вашия съпруг ще казват: „Имаше късмет, че Лиотар успя да го измъкне!“ С други думи, колкото по-виновен ще изглежда Стювелс на

хората, толкова повече заслуги ще си приписва адвокатът. Разбирате ли това?

— Във всеки случай, Франц го разбира.

— Той ли ви го каза?

— Да.

— Значи Лиотар не му харесва? Тогава защо си го е избрал?

— Той не го е избирал, а онзи...

— Чакайте за момент. Току-що ми казахте нещо много важно.

— Зная.

— Нарочно ли го направихте?

— Може би. Вече се уморих от целия този шум около нас и разбирам откъде идва. Нямам чувството, че вредя на Франц, когато казвам това.

— Когато старшина Люка е дошъл за обиск у вас, на 21 февруари, към пет часа, той не си е тръгнал сам. Отвел е със себе си и вашия мъж.

— А вие сте го разпитвали цяла нощ — каза тя с укор.

— Такава ми е професията. По онова време Стювелс още нямаше адвокат, понеже не знаеше, че ще бъде обвинен. А оттогава не е бил освобождаван. Върнал се е тук, придружен от неколцина инспектори, и то за много кратко време. Но когато му казах да си избере адвокат, той, без да се колебае, посочи Лиотар.

— Да, разбирам какво искате да кажете.

— Значи адвокатът се е виждал със Стювелс, преди да дойде старшина Люка, така ли?

— Да.

— Значи това е станало на 21 февруари следобед, между посещенията на Лапоент и идването на старшината, така ли?

— Да.

— А вие присъствахте ли на техния разговор?

— Не, бях долу и разтребвах основно, понеже преди това бях отсъствала три дни от къщи.

— Не знаете ли какво са си казали? Те познаваха ли се преди това?

— Не.

— Значи мъжът ви не му се е обаждал по телефона, за да го помоли да дойде тук?

— Почти съм сигурна, че не е.

Хлапетата от квартала едно по едно залепваха лице до прозореца към улицата и затова Мегре предложи:

— Не предпочитате ли да слезем долу?

Тя го поведе през кухнята. Влязоха в малкото помещение без прозорци, много кокетно и уютно. По стените имаше етажерки, отрупани с книги, маса, на която семейството се хранеше, а в един ъгъл — друга маса, която вероятно служеше като бюро.

— Питайте ме какво правеше мъжът ми през деня. Ставаше всяка сутрин в шест, както през лятото, така и през зимата. А през зимата първата му грижа беше да отиде да пусне парното отопление.

— А защо не го е запалил на 21 февруари?

— Не беше достатъчно студено. След като няколко дни температурата беше паднала, времето се беше оправило. Ние двамата не сме зиморничави. Газовата печка в кухнята затопля достатъчно, а в ателието има друга печка, която Франц използва за лепилото и за инструментите си. Преди да се измие, отиваше да купи кроасани в хлебарницата. А аз през това време правех кафето. После двамата закусвахме. След това се измиваше и веднага започваше работа. Аз излизах от къщи към девет часа, след като съм свършила основната работа по домакинството, и отивах да напазарувам.

— Той никога ли не излизаше във връзка с поръчките си?

— Много рядко. Работата му я носеха вкъщи, а после идваха да си я вземат. Когато му се налагаше да излезе, аз тръгвах заедно с него, понеже това бяха, кажи-речи, единствените ни излизания. Обядвахме в дванайсет и половина.

— След това веднага ли започваше отново работа?

— Почти винаги, след като постои няколко минути на прага, колкото да изпуши една цигара. Понеже никога не пушеше по време на работа. И така до седем часа, а понякога и до седем и половина. Никога не знаех точно в колко часа ще вечеряме, понеже той държеше да приключи с текущата си работа. После затваряше капациите на прозореца и си миеше ръцете. А след вечеря четяхме в тази стая, докъм десет-единайсет часа. С изключение на петък вечер, когато ходехме на кино, в „Сен Пол“.

— Никога ли не пиеше?

— Само по една чашка всяка вечер, след ядене. Само по една малка чашка, която му стигаше за цял час, понеже само навлажняваше устните си с нея.

— А в неделя? Сигурно сте ходели на разходка извън града?

— Не, никога. Той мразеше да ходи извън града. Оставахме си по цяла сутрин въщи. Поправяше разни неща. Направи тези етажерки и почти всички мебели в къщата ни. Следобед се разхождахме пеша в района на „Де Франк-Буржоа“, из острова Сен Луи. Често вечеряхме в малко ресторантче, близо до Пон Ньоф.

— Той стиснат ли е?

Тя се изчерви и отговори с въпрос и вече не толкова откровено, както правят жените, когато се притесняват от нещо:

— Защо ми задавате този въпрос?

— Вече двайсет години, откакто работи по този начин, нали?

— Работил е цял живот. Майка му е била много бедна и той е имал нещастно детство.

— Но го смятат за най-скъпоплатения книговец в Париж. По-скоро отказва поръчките, отколкото се стреми да има повече.

— Да, вярно е.

— С онова, което той печели, бихте могли да водите охолен живот, да имате прекрасно жилище и дори лека кола.

— За какво ни е това?

— Той твърди, че никога не е имал повече от един костюм. А пък и вашият гардероб не изглежда претъпкан с дрехи.

— Нямам нужда от нищо. Ние се храним добре.

— Вероятно харчите за храна само една трета от онова, което той печели.

— Не се интересувам от въпросите, свързани с пари.

— Повечето хора работят с определена цел. Някои искат да имат къща извън града, други си мечтаят по-скоро да се пенсионират, а трети посвещават целия си живот на децата си. Той не е ли имал деца?

— За съжаление аз не мога да имам деца.

— А преди вас?

— Не, той не е познавал никакви жени, така да се каже. Задоволявал се е с онова, за което знаете, и именно благодарение на това се запознах с него.

— Какво прави с парите си?

— Не зная. Предполагам, че ги влага някъде.

Наистина, в „Сосиете Женерал“, на улица „Сент Антоан“, бяха открили банкова сметка на името на Стювелс. Почти всяка седмица книговезецът внасял в нея незначителни суми, които съответстваха на парите, получавани от неговите клиенти.

— Той работеше заради самото удоволствие от работата. Беше истински фламандец. Сега започвам да разбирам какво означава това. Би могъл да прекара часове наред над някаква подвързия само заради удоволствието, че е успял да направи нещо забележително.

Беше странно: понякога тя говореше за него в минало време, като че ли стените на „Ла Санте“ вече го бяха отделили завинаги от света. А понякога говореше в сегашно време, като че ли той щеше всеки момент да се завърне вкъщи.

— Продължаваше ли да поддържа връзка със семейството си?

— Той никога не беше виждал баща си. Отгледан е от чичо си, който от най-ранното му детство го записал в благотворително учебно заведение. Но е имал късмет, защото точно там е научил своя занаят. Обаче се отнасяли много сурово с децата, затова той никак не обича да разказва за онова време.

Жилището нямаше друг изход освен вратата на ателието. За да излезеш на двора, трябваше да преминеш първо улицата и да минеш през арката пред входа на жилището на портиерката.

Беше учудващо да слушаш как Люка жонглира на „Ке дез’ Орфевр“ с всички тези имена, сред които Мегре едва се оправяше: госпожа Салазар, портиерката, госпожица Беген, наемателката от четвъртия етаж, обуцаря, търговката на чадъри, сладкарката и нейната прислужница. Той говореше за всички тези хора, все едно че ги познава цял живот и можеше да разкаже какво обича всеки един от тях.

— Какво му готвехте за утре?

— Агнешко рагу. Той много обича да яде. Преди малко като че ли ме попитахте какво друго обича освен работата си. Вероятно храната. И макар че прекарва целия си ден седнал, нито излиза на чист въздух, нито върши физическа работа, никога не съм срещала човек, който да има толкова голям апетит.

— Имал ли е някакви приятели, преди да се запознае с вас?

— Не вярвам, не ми е споменавал.

— Тук ли е живеел преди това?

— Да, и сам се е занимавал с домакинството. Само веднъж в седмицата госпожа Салазар е идвала за основно почистване. Може би точно затова не ме обича, защото вече нямаме нужда от нея.

— Съседите ви знаят ли?

— С какво съм се занимавала преди ли? Не, искам да кажа, преди да арестуват Франц. Журналистите започнаха да споменават за това.

— Вероятно са престанали да разговарят с вас?

— Да, някои от тях. Обаче всички толкова са харесвали Франц, че по-скоро са склонни да ни съжаляват.

Общо взето, това беше вярно. Ако бяха направили допитване на улицата кой е „за“ и кой е „против“, отговорите „за“ със сигурност щяха да надделеят.

Обаче на хората от квартала, също както и на читателите на вестници, никак не им се искаше тази история да приключи бързо. Колкото по-голяма ставаше мистерията, колкото по-яръстна ставаше борбата между Съдебната полиция и адвокат Лиотар, толкова по-доволни бяха всички.

— Какво искаше от вас Лиотар?

— Нямахме време да ми го каже. Тъкмо беше дошъл, когато вие влязохте. Никак не ми харесва как влиза тук, като че ли е обществено място. Не си сваля шапката, говори ми на „ти“ и на малко име. Ако Франц беше тук, отдавна да го е изхвърлил.

— Ревнив ли е?

— Просто не обича фамилиарностите.

— Той обича ли ви?

— Мисля, че да.

— И защо?

— Не знам, може би защото аз го обичам.

Мегре не се усмихна. Не седеше с шапка на главата, като Алфонси. Не се държеше грубо, но не си придаваше и хитроват вид, както имаше навик да прави.

Тук, в това помещение в подземния етаж, той наистина изглеждаше просто като едър мъж, който съвсем честно се опитва да разбере какво се беше случило.

— Вие, разбира се, няма да кажете нищо, което би могло да се обърне срещу него.

— Разбира се, че не. Впрочем нямам какво да кажа от този род.

— Но все пак е очевидно, че някакъв мъж е бил убит в това подземие.

— Специалистите твърдят това, а аз не съм достатъчно образована, за да докажа обратното. Но, във всеки случай, не го е направил Франц.

— Изглежда невъзможно това да е станало без неговото знание.

— Знам какво ще кажете, но ви повтарям, че той е невинен.

Мегре стана с въздишка. Беше доволен, че не беше му предложила нещо за пиене, както при подобни случаи хората обикновено смятат, че трябва да направят.

— Опитвам се да започна всичко отначало, призна си той. Когато дойдох тук, намерението ми беше да изследвам отново мястото, сантиметър по сантиметър.

— Няма ли да го направите? Толкова пъти преобръщаха всичко!

— Не смея, но може би ще дойда отново. Вероятно ще трябва да ви задам още въпроси.

— Знаете ли, че разказвам всичко на Франц, когато ходя на свиждане при него?

— Да, разбирам ви.

Мегре пое по тясното стълбище. Тя го последва до ателието, в което цареше вече почти мрак, и му отвори вратата. И двамата едновременно забелязаха Алфонси, който чакаше на ъгъла на улицата.

— Ще го пуснете ли в дома си?

— Точно това се питах. Толкова ми е омръзнало.

— Искате ли да му заповядам да ви остави на мира?

— Да, поне тази вечер.

— Лека нощ.

Тя също му каза „лека нощ“ и той се запъти бавно към бившия инспектор от Нравствената полиция. Когато стигна до него на ъгъла, видя, че двама млади репортери ги наблюдават през стъклото на кафенето „Табак де Вож“.

— Изчезвай!

— Защо?

— Просто така. Защото тя не иска да я безпокоиш отново днес.
Ясно ли е?

— Защо се отнасяте толкова лошо с мен?

— Просто защото не ми харесва физиономията ти.

И като му обърна гръб, Мегре спази традицията и влезе във „Великия Тюрен“, за да пийне чаша бира.

[1] Анри дьо ла Тур д’Оверн, виконт Дьо Тюрен — маршал на Франция, който участва в Тридесетгодишната (1618–1648), Френско-испанската (1635–1659), Деволуционната (1667–1668) и Холандската война (1672–1678). Смятан е за най-блестящия френски военачалник до Наполеон, затова и прозвището му е Великия. — Бел.прев. ↑

[2] От ит. *Levante* — Близкият изток. Понятието левантинци идва от началото на миналия век, когато се употребява като синоним за междинност между Изтока и Запада, християнството и исляма. Жител на някоя от страните на Близкия изток. — Бел.ред. ↑

[3] „Ла Санте“ — парижки затвор, построен през 1867 г. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ТРЕТА

ХОТЕЛЪТ НА УЛИЦА „ЛЪОПИК“

Слънцето продължаваше да свети силно. Но появаше хлад, който караше от устата да излиза пара, а върховете на пръстите да замръзват. Въпреки това Мегре продължаваше да стои прав на платформата на автобуса. Ту мърмореше, ту се усмихваше, без да иска, докато четеше сутрешния вестник.

Тази сутрин беше подранил. Часовникът му показваше едва осем и половина, когато влезе в канцеларията на инспекторите. Точно в този момент Жанвие, който седеше на една от масите, се опита да слезе оттам и да скрие вестника, който четеше на глас.

Бяха петима или шестима, повечето млади. Чакаха Люка да разпредели работата им за през деня. Избягваха да поглеждат към комисаря, а някои едва сдържаха смеха си, като го наблюдаваха крадешком.

Не можеха да знаят, че статията го беше забавлявала също колкото тях. И сега гледаше мрачно именно за да им направи удоволствие, понеже те точно това очакваха.

Заглавието заемаше три колонки на първа страница:

ПРЕМЕЖДИЕТО НА ГОСПОЖА МЕГРЕ

Приключението, случило се на жената на комисаря на площад „Анверс“, беше разказано с най-големи подробности. Липсваше само снимката на самата госпожа Мегре с момченцето, с грижата за което така кавалерски я бяха натоварили.

Мегре отвори вратата на Люка, който също беше прочел статията, но имаше причини да гледа по-сериозно на случилото се.

— Надявам се, не сте си помислили, че това излиза от мен, нали? Бях изненадан тази сутрин, като разгърнах вестника. Всъщност не съм говорил с нито един репортер. Вчера, малко след нашия разговор, се обаждах на Ламбал от 9-о районно. Наистина разказах му историята,

но без да казвам, че става дума за жена ви. Казах му да търси онова такси. Всъщност той току-що ми се обади да ми каже, че по някаква невероятна случайност вече е открил шофьора. Изпратил го е да дойде тук. Сигурно ще пристигне след няколко минути.

— Имаше ли някой в твоя кабинет, когато се обади на Ламбал?

— Вероятно, там винаги има някого. А вероятно и вратата на канцеларията на инспекторите е била отворена. Обаче кой го е направил? Плаша се при мисълта, че дори оттук изтича информация.

— Още вчера се усъмних. Информация е изтекла още на 21 февруари, понеже, когато си отишъл на улица „Дьо Тюрен“, за да направиш обиск у книговезеца, Филип Лиотар вече е бил осведомен за това.

— Кой може да му е казал?

— Не зная. Може да бъде само някой от управлението.

— Значи затова, когато отидох, куфарът вече беше изчезнал?

— Това е дори повече от вероятно.

— В такъв случай защо не са скрили и костюма с петна от кръв?

— Може да не са се сетили. Или пък са си казали, че няма да можем да установим от какво са петната? А може и да не са имали време.

— Искате ли да разпитам инспекторите, шефе?

— Аз ще свърша тази работа.

Люка още не беше приключил с отварянето на пощата си, натрупана на купчина на дългата маса, която използваше вместо бюро.

— Има ли нещо интересно?

— Още не знам. Трябва да се проверят някои неща. Има много съобщения тъкмо по повод на изчезналия куфар. В едно анонимно писмо просто се съобщава, че куфарът изобщо не е напускал улица „Дьо Тюрен“ и трябва да сме слепи, за да не го открием досега. В друго се твърди, че възелът на цялата тази история се крие в Конкарно. В едно писмо от пет страници, написани със сбит почерк, с подкрепата на разсъждения се твърди, че самото правителство е нагласило цялата тази история, за да отвлече вниманието на хората от поскъпването на живота.

Мегре влезе в своя кабинет и свали шапката и палтото си. Въпреки че времето беше меко, натъпка с въглища единствената печка,

която още съществуваше на „Ке дез’ Орфевр“ и той с толкова усилия беше успял да запази, след като бяха пуснали централното отопление.

Като откряна вратата на канцеларията на инспекторите, той повика младия Лапоент, който току-що беше дошъл на работа.

— Седни.

Затвори внимателно вратата след него и отново каза на младия човек да седне. Обиколи два-три пъти около него, като го наблюдаваше с любопитство.

— Амбициозен ли си?

— Да, господин комисар. Бих искал да направя кариера като вашата. Това дори се нарича претенция, нали така?

— Родителите ти имат ли пари?

— Не. Баща ми е банков служител в Мьолан. С много усилия успя да ни осигури свястно образование на мен и на сестрите ми.

— Влюбен ли си в някоя?

Той нито се изчерви, нито се притесни.

— Не, още не. Имам време. Само на двайсет и четири съм и не искам да се женя, преди да съм си осигурил добро положение.

— В пансиона сам ли живееш?

— Не, за щастие. По-малката ми сестра, Жермен, също живее в Париж. Работи в едно издателство на левия бряг. Живеем двамата заедно. А вечер намира време, за да готви за двама ни, и така ни излиза по-евтино.

— Има ли си приятел?

— Тя е само на осемнайсет.

— Когато ти отиде първия път на улица „Дьо Тюрен“, после върна ли се веднага тук?

Внезапно Лапоент се изчерви и дълго се колеба, преди да отговори.

— Не — призна си накрая. — Бях толкова горд и щастлив от това, че бях открил нещо. Взех си такси и минах през улица „Дьо Бак“, за да кажа на Жермен какво се е случило.

— Добре, малкият. Благодаря ти.

Обезпокоен и разтревожен, Лапоент все още се колебаеше дали да си тръгне.

— Защо ме попитахте за всичко това?

— Аз съм този, който задава въпросите, нали? По-късно може би ти на свой ред ще задаваш въпроси. Вчера беше ли в кабинета на старшина Люка, когато той се е обаждал в управлението на 9-и район?

— Бях в съседния кабинет, а вратата между двата беше отворена.

— В колко часа говори със сестра си?

— Откъде знаете?

— Отговори ми.

— Тя свършва работа в пет часа. Чакаше ме, както често прави, в „Бара при Големия часовник“. Пийнахме там заедно по един аперитив, преди да се приберем.

— И не сте се разделяли цялата вечер?

— Отиде после на кино с една приятелка.

— Видя ли приятелката ѝ?

— Не, но я познавам.

— Това е всичко. Върви.

Мегре искаше да се изяснят окончателно. Обаче му съобщиха, че един шофьор на такси иска да говори с него. Беше едър червендалест мъж на около петдесет. Вероятно беше работил на младини като файтонджия. Ако се съдеше по дъха му, със сигурност беше обърнал няколко чашки бяло вино точно преди да дойде.

— Инспектор Ламбал ми каза да дойда при вас по повод онази млада госпожа.

— А той как е разбрал, че точно ти си я возил?

— Обикновено чакам клиенти на площад „Питал“. Вчера вечерта взе да ме разпитва, както и другите ми колеги. Аз я качих.

— Колко беше часът и къде?

— Трябва да беше около един часа на обяд. Тъкмо свършвах да обяждам в един ресторант на улица „Льопик“. Бях оставил колата си пред вратата. Видях една двойка да излиза от хотела, точно отсреща. Жената веднага се втурна към моето такси. Изглеждаше разочарована, когато видя черната шапка на знаменцето. Понеже бях стигнал вече до кафето, станах и ѝ извиках през улицата да ме почака.

— Как изглеждаше спътникът ѝ?

— Нисък дебеланко, много добре облечен. Приличаше на чужденец. Между четирийсет- и петдесетгодишен, не мога точно да кажа. Не съм го разглеждал внимателно. Беше обърнат към нея и ѝ говореше на някакъв чужд език.

— На какъв език говореха?

— Не знам. Аз съм от Пантен и никога не съм могъл да се оправям в езиците.

— Какъв адрес ви даде?

— Тя беше нервна и нетърпелива. Каза ми да мина най-напред през площад „Анверс“ и да намаля скоростта. През това време гледаше през прозореца. Спрете за момент — каза ми после, — а след това тръгвайте отново, като ви кажа. Правеше знаци на някого. Една лелка с малко момченце се приближи към нас. Госпожата отвори вратата на таксито, помогна на детето да се качи и ми каза да тръгвам.

— Това не ви ли заприлича на отвличане?

— Не, понеже тя заговори на госпожата. Не говори дълго, само няколко думи. А пък тя като че ли се успокои.

— Къде откарахте майката и детето?

— Най-напред до арката „Ньой“. Като стигнахме там, тя изведнъж промени плановете си и ме помоли да я закарам до гарата Сен Лазар.

— И слезе ли там?

— Не. Каза ми да спра на площад „Сент Огюстен“. Понеже после попаднах в задръстване, видях в огледалото за обратно виждане, че спира друго такси, от фирмата „Градски таксита“. Не можах да му запомня номера.

— А имайте желание да го запомните, така ли?

— Да, по навик. Тя наистина беше прекалено възбудена. А пък, след като ме е разкарала до арката „Ньой“, не е нормално да ми каже да спра на площад „Сент Огюстен“, а след това да се качи на друго такси.

— Говореше ли нещо на детето, докато пътуваха?

— Две-три изречения, колкото да му каже да стои мирно. Ще има ли някакво възнаграждение?

— Може би. Още не знам.

— Понеже си загубих цялата сутрин.

Мегре му подаде една банкнота. Само след няколко минути отвори вратата на директора на Съдебната полиция, където вече беше започнал сутрешната оперативка. Всички шефове на отдели се бяха събрали около голямото бюро от махагон и спокойно си говореха за текущата работа.

— А вие, Мегре? Какво става с вашия Стювелс?

По усмивките им личеше, че всички бяха прочели тазсутрешната статия. И Мегре пак се престори на сърдит, за да им направи удоволствие.

Беше девет и половина. Иззвъня телефонът, директорът вдигна слушалката, а после я подаде на Мегре.

— Торанс иска да говори с вас.

Гласът на Торанс на другия край на жицата беше възбуден.

— Вие ли сте, шефе? Открихте ли госпожата с бялата шапка? „Журнал дьо Пари“ току-що пристигна, така че прочетох статията. Описанието съответства на един човек, чиито следи открих тук.

— Разказвай!

— Понеже няма никакъв начин да измъкнеш нещо от тази гъска, пощаджийката, която твърди, че не помни нищо, започнах да търся по хотелите, по пансионите, да разпитвам по гаражите, както и служителите на гарата.

— Да, зная.

— Сега не е почивният сезон, така че повечето хора, които пристигат в Конкарно, са или жители на околността, или хора, които всички познават в една или друга степен, търговски пътници, от този род...

— Давай по-накратко.

Понеже разговорите край него внезапно бяха спрели.

— Казах си, значи, че, ако някой беше дошъл тук от Париж или отнякъде другаде, за да изпрати телеграмата...

— Вече разбрах.

— Е, една млада госпожа със син костюм и бяла шапчица пристигнала същата вечер, в която била изпратена телеграмата. Слязла от влака в четири часа, а телеграмата е била изпратена в пет без четвърт.

— Имала ли е багаж?

— Не. Почакайте малко. Тя не е отседнала в хотел. Нали знаете хотела „Жълтото куче“, на края на перона? Вечеряла там, а после останала да седи в един ъгъл на залата за кафе. Седяла там до единайсет часа. С една дума, отново се качила на влака в единайсет и четвърт.

— Сигурен ли си в това?

— Досега не бях, но съм сигурен в това, понеже излязла от кафенето точно навреме, за да хване влака. А освен това поискала указателя за железниците точно след като се навечеряла.

— Говорила ли е с някого?

— Само със сервитьорката. Четяла непрекъснато, дори докато се хранела.

— Не успя ли да разбереш каква книга е четяла?

— Не. Обаче сервитьорката твърди, че имала някакъв акцент. Но не знае точно какъв. Какво да правя сега?

— Върви пак при пощаджийката, разбира се.

— А после?

— После ми се обаждаш или се обаждаш на Люка, ако не съм в кабинета си. После се връщаш тук.

— Добре, шефе. Значи и вие смятате, че това е тя, нали?

Докато Мегре затваряше, очите му заблестяха леко от радост.

— Може би госпожа Мегре ще ни изведе на някаква следа — каза той. — Разрешавате ли, шефе? Трябва да проверя някои неща лично.

За щастие Лапоент още беше в канцеларията на инспекторите, видимо обезпокоен.

— Тръгвай с мен!

Качиха се на едно от спрелите на Кея таксита. Младият Лапоент още не се беше успокоил, понеже комисарят за първи път го отвеждаше по този начин със себе си.

— На ъгъла на площад „Бланш“ и улица „Льопик“.

В този час в „Монмартър“ и особено по улица „Льопик“ количките на уличните търговци на зеленчуци задръстваха тротоарите с купчините зеленчуци и плодове. Ухаеха приятно на земя и на пролет.

Мегре разпозна отляво малкото ресторантче с фиксирани цени, в което беше обядвал онзи шофьор. Точно срещу него беше „Отел Босежур“. Виждаше се само вратата му, затисната между две магазинчета, за месо и за хляб.

Стаи под наем на месец, на седмица и на ден. Течаща вода. Централно отопление. Умерени цени.

В дъното на коридора имаше стъклена врата, а след нея започваше стълбище, над което беше закачен надпис: „Канцелария“. Нарисуваната в черно ръка сочеше нагоре по стълбището.

Канцеларията се помещаваше на междинния етаж, между партера и първия етаж. Беше тясно помещение, което гледаше към улицата. Върху таблото бяха закачени ключове.

— Хей, има ли някой! — извика Мегре.

Миризмата му напомняше за времето, когато, приблизително на възрастта на Лапоент, работеше в полицейския отдел, който наблюдаваше пансионите. Тогава по цял ден тичаше от един хотел в друг. Тук миришеше едновременно на пране и пот, неразтребени легла, тоалетна и на ядене, затоплено върху газена лампа.

Червенокоса раздърпана жена се наведе през перилата на стълбището.

— Какво искате?

После веднага разбра, че Мегре е от полицията, и заяви отнесено:

— Слизам веднага!

Известно време продължи да ходи напред-назад по горния етаж, разместваше някакви кофи и четки за под. Най-сетне се появи, като закопчаваше в движение блузата върху преливащите от нея гърди. Отблизо веднага се виждаше, че косата ѝ е съвсем бяла в корените.

— Какво има сега? Вчера пак ме проверявах, а всичките ми наематели са тихи хора. Не сте от отдела по надзор на пансионите, нали?

Без да ѝ отговори, той ѝ описа спътника на госпожата с бялата шапка, доколкото му позволяваше описанието на шофьора на такси.

— Познавате ли такъв човек?

— Може би. Но не съм сигурна. Как се казва?

— И аз искам да разбера точно това.

— Искате ли да погледнете в книгата ми?

— Най-напред искам да ми кажете дали имате клиент, който прилича на човека, когото ви описах.

— Не се сещам за никого, освен за господин Левин.

— Кой е той?

— Не знам. Но, във всеки случай, е свестен човек. Плати ми за една седмица предварително.

— Все още ли живее тук?

— Не, замина си вчера.

— Сам ли?

— Заедно с хлапето, разбира се.

— Ами госпожата?

— Искате да кажете, детегледачката?

— Момент! Сега ще започнем отначало и така ще можем да спечелим време.

— Да, така ще е най-добре, понеже нямам време в излишък. Какво е направил господин Левин?

— Отговаряйте на моите въпроси, ако обичате. Кога пристигна той?

— Преди четири дни. Можете да проверите в книгата ми. Казах му, че нямам свободна стая, и това беше вярно. Обаче той продължи да настоява. Попитах го за колко време му трябва, а той отговори, че ще плати за една седмица предварително.

— Как успяхте да го настаните, след като нямате свободни стаи?

Мегре знаеше отговора, обаче искаше тя да му отговори. В този род хотели обикновено запазват стаите на първия етаж за любовните двойки, които се качват за малко или за по един час.

— Винаги разполагаме с така наречените „случайни“ стаи — отговори му тя, използвайки приетия израз.

— Детето с него ли беше?

— Не, тогава не беше. Той отиде да го вземе и се върна след един час, вече заедно с него. Попитах го как ще се оправя с толкова малко дете. Тогава той ми каза, че има детегледачка, която ще се грижи за него през по-голямата част от времето.

— Показа ли ви паспорта си, личната си карта?

Според правилника тя би трябвало да изисква тези документи, но очевидно не отговаряше на изискванията.

— Той сам си попълни формуляра. Веднага забелязах, че е приличен човек. Ще ми създавате ли проблеми заради това?

— Не е задължително. Как беше облечена детегледачката?

— В син костюм.

— И носеше шапка?

— Да. Идваше сутрин, за да изкъпе малкия, а после излизаше заедно с него.

— А господин Левин?

— Той се мотаеше из стаята си докъм единайсет-дванайсет часа. Предполагам, че отново си лягаше. После излизаше и повече не го

виждах през целия ден.

— А детето?

— Детето също. Не по-рано от седем часа вечерта. Тя го водеше тук и го слагаше да спи. А тя лягаше облечена на леглото и чакаше господин Левин да се върне. Не по-рано от един часа сутринта.

— А тя тръгваше ли си след това?

— Да.

— Не знаете ли къде живее тя?

— Не. Знам само, че си хващаше такси, след като си тръгнеше.

Понеже съм я виждала.

— Беше ли в интимни отношения с вашия наемател?

— Искате да разберете дали са спали заедно? Не съм съвсем сигурна. По някои признаци, бих казала, че се е случвало. Но това си е тяхно право, нали така?

— Каква националност беше записал господин Левин върху формуляра си?

— Френска. Той ми каза, че отдавна живее във Франция и е натурализиран французин.

— А откъде идваше?

— Не си спомням. Вашият колега от отдела по надзор на пансионите вчера взе формулярите със себе си, както всеки вторник. Но ако не се лъжа, идваше от Бордо.

— Какво се случи вчера към обяд?

— За обяд не знам нищо.

— Добре тогава, а преди обяда?

— Някакъв човек дойде да го търси към десет часа. Госпожата и хлапето бяха излезли вече доста отдавна.

— Какъв беше този, който е идвал?

— Не съм го питала как се казва. Някакъв обикновен човек, не много добре облечен. Нямаше блестяща външност.

— Французин ли беше?

— Със сигурност. Само му казах номера на стаята.

— Не беше ли идвал преди това тук?

— Никой не беше идвал преди това да го търси, с изключение на детегледачката.

— Нямаше ли южняшки акцент?

— Не, имаше по-скоро парижки акцент. Беше от онези, нали се сещате, които ви спират по булевардите. Обикновено продават от онези пощенски картички или пък искат да ви заведат нали се сещате къде?

— Дълго ли остана при него?

— По-точно, той остана там, а пък господин Левин си замина.

— Заедно с багажа ли?

— Откъде знаете това? Аз се учудих, като видях, че взима целия си багаж.

— Много ли беше?

— Четири куфара.

— Кафяви ли бяха?

— Ами, почти всички куфари са кафяви, не е ли така? Във всеки случай, бяха от добро качество. Поне два от тях бяха от истинска кожа.

— Той какво ви каза?

— Каза, че трябва внезапно да замине. Трябвало да напусне Париж още същия ден, но щял да се върне малко по-късно, за да прибере нещата на детето.

— Колко време след това се върна?

— Около един час по-късно. Господжата беше с него.

— Не се ли учудихте, че хлапето не е с тях?

— И това ли знаете?

Тя ставаше все по-предпазлива. Започваше да подозира, че цялата тази история е твърде важна и полицията знае много повече, отколкото Мегре иска да ѝ каже.

— И тримата останаха известно време в стаята и говореха доста силно.

— Като че ли се караха, така ли?

— Във всеки случай, като че ли спореха за нещо.

— На френски ли говореха?

— Не.

— А парижанинът вземаше ли участие в разговора?

— Много малко. Впрочем той излезе пръв и повече не съм го виждала. После господин Левин и господжата излязоха на свой ред. Понеже бях на пътя им, той ми благодари и ми каза, че смята да се върне след няколко дни.

— Това не ви ли се стори странно?

— Ако държахте от осемнайсет години хотел като този, вече нищо нямаше да ви се струва странно.

— Вие ли оправяхте стаята му след това?

— Отидох заедно с прислужницата.

— Нищо ли не намерихте?

— Имаше фасове навсякъде. Той пушеше повече от петдесет цигари на ден. Американски цигари. Освен това имаше вестници. Той купуваше почти всички вестници, които излизат в Париж.

— А чужди вестници?

— Не, нямаше. Аз също си помислих за това.

— Значи сте била озадачена?

— Е, човек винаги иска да разбере.

— Има ли още нещо?

— Ами, разни боклуци, както винаги: счупен гребен, скъсано бельо...

— Имаше ли инициали по бельото?

— Не, това беше детско бельо.

— Fino ли беше?

— Да, доста. По-fino, отколкото обикновено виждам тук.

— Ще дойда пак да ви видя.

— Защо така?

— Защото някои подробности, които сега ви убягват, сигурно ще си ги припомните, след като размислите хубаво. Били ли сте досега в добри отношения с полицията? Много неприятности ли ви създават онези, „от пансионите“?

— Разбрах. Обаче не знам нищо повече.

— Довиждане.

Двамата с Лапоент отново се озоваха на слънчевия тротоар, сред глъчката.

— Какво ще кажеш за един малък аперитив? — предложи комисарят.

— Никога не пия.

— Така е по-добре. Размисли ли за преди малко?

Младежът веднага се сети, че не става дума за онова, което току-що бяха научили в хотела.

— Да.

— Е, и какво?

— Ще говоря с нея тази вечер.

— Знаеш ли кой го е направил?

— Един приятел, който е репортер точно в онзи вестник, в който излезе статията от тази сутрин. Но не съм го виждал вчера. Впрочем никога не говоря с него за онова, което става на „Ке дез’ Орфевр“. Той винаги ме закача заради това.

— Сестра ти познава ли го?

— Да. Не мислех, че излизат заедно. Ако кажа това на баща ми, той веднага ще я накара да се върне в Мьолан.

— Как се казва репортерът?

— Бизар, Антоан Бизар. Той също живее сам в Париж. Семейството му живее в Корез. Две години е по-малък от мен, а вече подписва със собственото си име някои от статиите си.

— Виждаш ли се със сестра си на обяд?

— Зависи. Когато съм свободен и не съм много далече от улица „Дьо Бак“, ходим да обядваме заедно в една сладкарница, близо до работното ѝ място.

— Отиди днес там. Разкажи ѝ какво сме научили тази сутрин.

— Трябва ли?

— Да.

— Ами ако тя пак му го каже?

— Пак ще му каже.

— Значи точно това искате?

— Върви. И гледай да си мил с нея. Не давай вид, че я подозираш.

— Но не мога да я оставя да излиза с някакъв младеж. Баща ми изрично ми каза...

— Хайде, върви.

Мегре тръгна пеш по улица „Нотър Дам дьо Лорет“ за удоволствие. Взе такси чак когато стигна в „Монмартър“, след като беше влязъл в една бирария да пийне чаша бира.

— На „Ке дез’ Орфевр“.

Но после промени намерението си и почука на стъклото на шофьора.

— Минете първо през улица „Дьо Тюрен“.

Видя дюкянчето на Стювелс, но вратата му беше затворена. Както всяка сутрин, Фернанда сигурно беше тръгнала за „Ла Санте“ с

наредените една върху друга тенджерки.

— Спрете за малко.

Жанвие беше в бара „Льо Гран Тюрен“. Като го видя, му намигна. Интересно, с каква нова проверка го беше натоварил Люка? Беше потънал в разговор с обущаря и двама бояджии в бели престилки. Отдалече се разпознаваше млечнобелият цвят на перното, което пиеха четиримата.

— Завийте наляво. Минете през площад „Де Вож“ и после по улица „Дьо Бираг“.

Така трябваше да минат покрай „Льо Табак де Вож“, където Алфонси седеше сам на малка масичка, близо до витрината.

— Ще слизате ли?

— Да. Изчакайте ме за една минутка.

В края на краищата, влезе в кафенето „Льо Гран Тюрен“, за да каже две думи на Жанвие.

— Алфонси е отсреща. Виждал ли си тази сутрин журналисти там?

— Да, двама-трима.

— Познаваш ли ги?

— Не всички.

— Дълго ли ще бъдеш зает?

— Не е нещо важно. Ако имате работа за мен, съм свободен. Исках само да поговоря с обущаря.

Бяха се отдалечили достатъчно от групата и сега си говореха тихо.

— Преди малко, след като прочетох статията, ми дойде наум нещо. Разбира се, човекът говори много. Много му се ще да стане важна персона и заради това, ако трябва, дори ще започне да си измисля. Да не говорим, че всеки път, когато иска да каже нещо, получава много малки чашки. Понеже живее точно срещу ателието на Стювелс и също като него работи до прозореца, аз го попитах дали понякога при книговезеца са идвали жени.

— А той какво ти отговори?

— Много рядко. Припомня си най-вече една стара дама. Сигурно е богата, понеже пристига с лимузина, с шофьор в ливрея^[1], който носи при него книгите за подвързване. Освен това преди около един месец млада госпожа, много елегантна, с палто от визон. Чакайте

малко! Много настоявах да си спомни дали е идвала само веднъж. Той твърди, че не било веднъж, идвала пак преди около две седмици. Била облечена в син костюм и носела малка бяла шапка. В този ден времето било много хубаво и точно тогава във вестника била напечатана статия за големия кестен на булевард „Сен Жермен“.

— Да, съвпада.

— И аз точно това си помислих.

— Значи тя е слязла на подземния етаж?

— Не. Обаче аз си имам едно нау. Очевидно и той е прочел статията и е твърде възможно да си измисля, за да се направи на интересен. Какво искате да направя?

— Дръж Алфонси под око. Не го изпускай от погледа си през целия ден. После ще направиш списък на всички, с които е говорил през деня.

— Сигурно той не трябва да разбира, че го наблюдавам.

— Няма значение дали е разбрал или не.

— Ами ако ме заговори?

— Ще му отговориш.

Мегре излезе на улицата, отнасяйки миризмата на перно със себе си. Таксито го остави на Кея, където Люка обядваше със сандвичи. Имаше две чаши бира на бюрото му и комисарят си взе едната, без да се срамува.

— Току-що се обади Торанс. Пощаджийката като че ли си спомня за клиентка с бяла шапка, обаче не може да твърди, че точно тя е пратила телеграмата. Обаче Торанс смята, че дори и да е сигурна в това, няма да го каже.

— Връща ли се?

— Да, ще бъде в Париж тази нощ.

— Обади се на „Градски таксита“, ако обичаш. Трябва да намерим още едно такси, а може би две.

Дали госпожа Мегре, която пак имаше час при зъболекаря си, беше тръгнала по-рано, както другите дни, за да прекара няколко минути на пейката в парка „Анверс“?

Мегре не се прибра да обядва на булевард „Ришар Льоноар“. Сандвичите на Люка го изкушаваха и той си поръча да донесат и на него от „Брасри Дофин“.

Това обикновено беше добър знак.

[1] Униформена горна дреха, обшита с галони, предназначена за файтонджии, портиери и др. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ПРИКЛЮЧЕНИЕТО НА ФЕРНАНДА

Младият Лапоент беше със зачервени очи и посърнало лице, като човек, на когото му се е наложило да спи на пейка в чакалня от трета класа. Когато Мегре влезе в канцеларията на инспекторите, той хвърли към него поглед, изпълнен с такова отчаяние, че комисарят незабавно го помъкна със себе си в собствения си кабинет.

— Цялата история за „Отел Босежур“ е във вестника — каза мрачно младият мъж.

— Още по-добре! Щях да бъда разочарован, ако не беше там.

Значи Мегре нарочно му беше говорил като на някого от старите, например на Люка или на Торанс.

— За тези хора не знаем почти нищо. Не знаем дори дали наистина са играли роля в тази история. Имаме една жена, едно малко момче, един доста едър мъж и друг, който изглежда по-скоро зле. Дали все още се намират в Париж? Не знаем. Ако все още са тук, те вероятно са се разделили. Ако жената свали бялата си шапка и се раздели с детето, ние вече не можем да я разпознаем. Разбираш ли за какво ти говоря?

— Да, господин комисар. Мисля, че разбирам. Но все пак ми е трудно, като си помисля, че сестра ми е отишла да се види с това момче още вчера вечерта.

— После ще се занимаваш със сестра си. Сега работиш с мен. Статията от тази сутрин ще ги изплаши. Ще стане едно от двете: или ще останат там, където се крият сега, или ще си потърсят по-сигурно място. Но, така или иначе, единственият ни шанс е те да направят нещо, с което да се издадат.

— Да.

В същия момент се обади съдия Досен, за да изрази учудването си от разкритията във вестника. Мегре започна да му обяснява.

— Всички са вдигнати по тревога, господин съдия: гарите, летищата, пансионите, пътната полиция. Горе, в „Съдебна

самоличност“, Моерс търси снимки, които биха могли да съответстват на онези, които търсим. Разпитват всички шофьори на таксите. А в случай че нашите тарикати са взели кола под наем, разпитват и собствениците на гаражи.

— Смятате ли, че всичко това е свързано със случая „Стювелс“?

— Все пак това е някаква следа. Имахме толкова много други, които обаче не ни отведоха доникъде.

— Повикал съм Стювелс за разговор тази сутрин, в единайсет часа. Адвокатът му също ще бъде тук, както обикновено. Не ме оставя да разменя дори две думи с него, ако самият той не присъства на разговора.

— Ще ми позволите ли да се кача тук за момент по време на разпита ви?

— Лиотар ще протестира, но вие се качете все пак. Само да не изглежда, че е предварително намислено.

Странна работа, Мегре никога досега не беше срещал този Лиотар. А той се бе превърнал, най-малкото според печата, в нещо като негов личен враг. Тази сутрин вестниците отново бяха публикували коментара на младия адвокат за последното развитие на разследването.

Мегре е полицаи от старата школа, от онова време, когато господата от „Ке дез’ Орфевр“ можеха по собствено усмотрение да обработват един човек, докато не си признае от умора, да го задържат на свое разположение седмици наред, да ровят безсрамно в личния живот на хората, с една дума, от онова време, когато всички хитрости се смятаха позволени.

Единствено той не си дава сметка, че за осведомените читатели днес тези хитрости са очевидни трикове.

В края на краищата, за какво става дума?

Той е допуснал да бъде измамен от едно анонимно писмо, съчинено от шегаджия. Наредил е да затворят един честен човек и оттогава е неспособен да открие сериозна улика срещу него.

Продължава да упорства. Вместо да се признае за победен, той се опитва да спечели време, забавлява публиката, повиква госпожа Мегре на помощ, сервира на читателите народен роман с продължение.

Повярвайте ми, господа, Мегре е човек с остарели разбирания!

— Остани с мен, малкият — каза комисарят на младия Лапоент.
— Само че вечер, преди да се разделяме, ще ме питаш какво може да разкажеш на сестра си, нали?

— Вече нищо няма да ѝ казвам.

— Ще ѝ кажеш онова, което те помоля да ѝ кажеш. Лапоент му беше станал един вид ординарец. А това беше много полезно, понеже Съдебната полиция все повече заприличваше на нещо като генерален щаб.

Мегре продължаваше да се помещава в кабинета на Люка, Великия Тюрен. От всички етажи пристигаха куриери. Долу, в отдела по надзор на пансионите, неколцина вече проверяваха формулярите от различните хотели. Търсеха да открият някой Левин или каквото и да било нещо, което можеше да се отнася до онази двойка и детето.

Предната вечер в повечето пансионии наемателите бяха неприятно изненадани от събуждането на полицията. Искаха да им покажат документите за самоличност. А заради това се бе наложило на петдесетина мъже и жени, чиито документи не бяха в ред, да прекарат нощта в ареста. Сега те се редяха на опашка, за да минат през лабораторията по антропометрия^[1].

По гарите разглеждаха внимателно всички пътници, без тяхно знание. Само два часа след излизането на вестника се започнаха телефонните обаждания. Скоро те станаха толкова много, че Люка трябваше да остави един от инспекторите да се занимава само с това.

Хората бяха забелязали хлапето навсякъде, в съвършено различни кътчета на Париж и неговите покрайнини. Някои го бяха виждали заедно с госпожата с бялата шапка, а други — с господина с чуждестранен акцент.

Внезапно някой минувач се втурваше към най-близкия полицейски регулировчик.

— Елате, елате бързо! Детето е на ъгъла на улицата.

Всичко се проверяваше, трябваше да бъде проверявано, ако искаха да не пропуснат нито един шанс. Трима полицейски инспектори бяха тръгнали в ранни зори да разпитват собствениците на гаражи.

Така че цяла нощ полицаите от Нравствената полиция също се занимаваха със случая. Нали собственичката на „Босежур“ беше казала, че нейният наемател се е прибирал обикновено чак след един часа след полунощ? Трябваше да разберат дали беше постоянен посетител на нощните барове, да разпитват барманите и танцьорките.

След като беше присъствал на „доклада“ в кабинета на шефа, Мегре само ходеше напред-назад, почти постоянно съпровождан от Лапоент. Бродеше из цялата сграда, стигаше до отдела по надзор на пансионите, долу, а после се качваше горе, при Моерс, в „Съдебна самоличност“. Дочуваше по някой телефонен разговор тук, изслушваше по някое показание там.

Беше малко след десет, когато се обади един от шофьорите в „Градски таксита“. Не беше се обадил по-рано, защото бе пътувал извън града, до Дръо. Закарал дотам една болна госпожа, която не искала да се качва на влак.

Той беше качил в своето такси младата госпожа и хлапето на площад „Сент Огюстен“. Беше абсолютно сигурен в това.

— Къде ги закарахте?

— До ъгъла на улица „Монмартър“ и Големите булеварди.

— Имаше ли там някой, който ги чакаше?

— Не, не забелязах никого.

— А забелязахте ли в каква посока тръгнаха?

— Веднага ги изгубих сред тълпата.

В околностите имаше много хотели.

— Я се обади пак на отдела по надзор на пансионите! — каза Мегре на Лапоент. — Да прекарат през сито целия сектор около кръстовището на „Монмартър“. Ти разбираш ли сега, че ако те не се уплашат, ако не се помръднат от мястото си, ние нямаме никакъв шанс да ги открием?

Торанс, току-що завърнал се от Конкарно, беше отишъл да се разходи в района на улица „Дьо Тюрен“, за да си припомни обстановката, както самият той казваше.

А Жанвие бе изпратил доклада си за проследяването и продължаваше да върви по петите на Алфонси.

Предната вечер той се беше срещал с Лиотар в един ресторант на улица „Ришелъ“, където двамата бяха разговаряли спокойно, докато хубаво си хапвали. След това към тях се присъединили две жени, които по нищо не приличали на младата дама с малката бяла шапка. Едната била секретарката на адвоката, висока блондинка с маниери на кинозвезда. Другата си тръгнала заедно с Алфонси.

Двамата заедно отишли на кино, близо до Операта, а после в едно кабаре на улица „Бланш“, където стояли до два часа сутринта.

След това бившият инспектор отвел спътницата си в хотела, в който живее, на улица „Дьо Дюе“.

Жанвие си беше взел стая в същия хотел. Току-що се беше обадил оттам:

— Още не са станали. Чакам.

Малко преди единайсет, докато следваше Мегре, Лапоент за първи път видя на партера на „Ке дез’ Орфевр“ помещения, за които изобщо не знаеше. Бяха минали по един пуст коридор, чиито прозорци гледаха към двора. След като минаха един завой, Мегре се спря и направи знак на младежа да пази тишина.

Една арестантска кола премина през входната арка на затвора и влезе в двора. Трима-четирима полицаи чакаха, пушейки цигари. Други двама слязоха от затворената арестантска кола и изведоха от нея най-напред някакъв едър, простоват мъж с ниско чело. Беше с белезници. Мегре не го познаваше. Не беше се случвало да мине през неговата служба.

После дойде ред да излезе една възрастна жена, крехка на вид, която би могла да работи в някоя църква. Обаче Мегре я беше арестувал вече най-малко двайсет пъти за джебчийство. Тя ситнеше кротко в прекалено широката си рокля след полицая, все едно не се беше случило нищо особено. Сама се запъти към мястото, където се помещаваха кабинетите на съдебните съдии.

Слънцето силно светеше, придавайки синкав оттенък на сенките. Полъхваше на пролет. Вече се дочуваше бръмченето на мухите.

Появи се червеникавата глава на Франц Стювелс, който беше гологлав. Костюмът му бе посмачкан. Той се поспря, като че ли изненадан от силното слънце. Виждаше се как присвива очи зад

дебелите стъкла на очилата си. Бяха му сложили белезници, също като на онзи грубиян. Това правило бе спазвано стриктно, след като няколко задържани бяха избягали от същия този двор. А последният от тях го бе направил през коридорите на Съдебната палата.

Леко прегърбеният и отпуснат Стювелс наистина изглеждаше като типичен занаятчия интелектуалец, който чете всичко попаднало му подръка и няма никакво друго увлечение, освен собствената си работа.

Един от пазачите му подаде запалена цигара и той му благодари. Дръпна няколко пъти с удоволствие от нея, изпълвайки дробовете си с въздух и цигарен дим.

Вероятно беше кротък, понеже се държаха учтиво с него, оставиха го спокойно да се разкърши, преди да го поведат към сградата. Той, от своя страна, като че ли не се сърдеше на пазачите си, не проявяваше нито злоба, нито пък безпокойство.

Имаше известна истина в интервюто на адвокатата Лиотар. В друго време Мегре щеше да доведе разследването докрай, преди да предаде човека в ръцете на съдебния следовател.

Впрочем, ако не беше адвокатът, притичал се веднага след края на първия разпит, Мегре щеше да се срещне няколко пъти със Стювелс, а това щеше да му даде възможността да го опознае отблизо.

А сега едва го познаваше, понеже беше разговарял на четири очи с книговезеца само за десетина или дванайсет часа, когато не знаеше още нищо нито за него, нито за случилото се.

Рядко бе виждал толкова спокоен задържан с такова самообладание, без това да изглежда преднамерено.

Стювелс очакваше въпросите с леко наведена глава, като че искаше по-добре да ги разбере. Гледаше Мегре така, както би гледал лектор, излагащ твърде сложни идеи. А после размишляваше известно време, след което започваше да говори с кротък, леко приглушен глас. Изреченията му бяха грижливо обмислени, но без да са престорени.

Той не губеше търпение, както правеха повечето задържани. Когато му задаваха един и същи въпрос за двайсети път, той отговаряше на него по същия начин, със забележително спокойствие.

На Мегре му се искаше да го опознае по-добре, обаче от три седмици този човек вече не му принадлежеше. Сега той принадлежеше

на Досен, който го викаше на разпит заедно с адвоката му, средно по два пъти в седмицата.

Всъщност Стювелс сигурно беше свенлив човек. А най-интересното беше, че и съдията също беше от срамежливите. След като комисарят видя инициала Г. пред фамилията му, той реши най-сетне един ден да го попита какво е малкото му име. Тогава високият изискан магистрат се беше изчервил.

— Само не казвайте на никого, защото всички отново ще започнат да ме наричат Ангела, както правеха съучениците ми в колежа, а после и във Висшата школа по право. Малкото ми име е Габриел^[2]!

— Хайде, ела сега — каза Мегре на Лапоент. — Ще се настаниш в моя кабинет и ще отговаряш на всички обаждания, докато ме няма.

Не се качи веднага горе. Броди известно време из коридорите с лула в зъбите и ръце в джобовете, като човек, който се чувства като у дома си. Стискаше тук-там ръка на някого на минаване.

След като сметна, че разпитът трябва вече да е започнал, той се запъти към отделението, където работеха съдебните следователи, и почука на вратата на Досен.

— Може ли?

— Влезте, господин комисар.

Един мъж стана. Беше дребен и слаб, много слаб, прекалено подчертано елегантен. Мегре веднага го разпозна, тъй като наскоро беше виждал снимката му във вестниците. Беше млад и си придаваше важен вид, за да изглежда по-възрастен. Показваше увереност, която не беше свойствена за възрастта му.

Беше доста хубаво момче, с матова кожа и черна коса. Ноздрите му бяха широки и потрепваха понякога. Гледаше хората в очите, като че ли искаше да ги накара да сведат поглед.

— Господин Мегре вероятно?

— Да, със собствената си персона, адвокат Лиотар.

— Ако търсите мен, нямам нищо против да се видим след разпита.

Франц Стювелс, който остана седнал срещу съдията, просто чакаше. Хвърли само един поглед към комисаря, а после към съдебния секретар, който седеше на края на бюрото с перодръжка в ръка.

— Не търся вас специално. Търся само един стол, представете си.

Той хвана един стол за облегалката и го възседна, като продължаваше да пуши лулата си.

— Тук ли смятате да останете?

— Да, освен ако господин съдията не ме помоли да изляза.

— Останете, Мегре.

— Протестирам. Ако разпитът трябва да продължи при такива обстоятелства, ще направя известни уговорки, тъй като присъствието на полицаи в този кабинет очевидно има за цел да впечатли моя клиент.

Мегре едва се сдържаше да не промърмори: „Дрънкай си ги, колкото си щеш!“

Гледаше иронично младия адвокат. Разбира се, той не вярваше на нито една дума, която изричаше. Това беше просто част от неговата игра. По време на всички разпити досега беше предизвиквал инциденти, изтъквайки най-дребните или най-екстравагантните причини.

— Няма такъв правилник, който да забранява на офицер от Съдебната полиция да присъства на един разпит. Така че, ако обичате, ще продължим нататък оттам, докъдето бяхме стигнали.

При все това присъствието на Мегре оказваше влияние върху Досен. Затова му беше необходимо доста време, за да се оправи в записките си.

— Питам ви, господин Стювелс, дали имате навика да си купувате готови дрехи, или си имате шивач.

— Зависи — отвърна задържаният, след като помисли малко.

— И от какво зависи това?

— Аз не обръщам никакво внимание на дрехите. Когато имам нужда от костюм, понякога си купувам готов, но ми се е случвало и да си поръчам.

— И кой ви го уши?

— Преди доста години имах костюм, който ми беше ушил един съсед, полски евреин. Оттогава не съм го виждал повече. Мисля, че отиде да живее в Америка.

— Син ли беше костюмът?

— Не, беше сив.

— Колко време го носихте?

— Две или три години. Не помня точно.

— Ами синият ви костюм?

— Трябва да има вече десет години, откак не съм си купувал син костюм.

— Да, но въпреки това съседите са ви виждали в син, не много отдавна.

— Може да са сбъркали костюма ми с палтото ми.

Наистина в жилището му бяха открили едно палто в морскосиньо.

— А кога си купихте това палто?

— Миналата зима.

— Не е ли странно да си купувате синьо палто, след като имате само един кафяв костюм? Двата цвята не си подходат особено.

— Не съм суетен.

През цялото време адвокатът Филип Лиотар наблюдаваше Мегре с предизвикателен поглед. Гледаше го толкова втренчено, като че ли искаше да го хипнотизира. А после, както би направил в съда, за да впечатли съдебните заседатели, той вдигна рамене и се усмихна саркастично.

— Защо не си признаете, че намереният в шкафа костюм е ваш?

— Защото не е мой.

— Как си обяснявате факта, че някой е успял да го постави на това място, след като вие, така да се каже, не напускате дома си и след като до вашата стая може да се стигне само през ателието?

— Не си го обяснявам.

— Нека говорим разумно, господин Стювелс. Не ви поставям клопка. Най-малкото за трети път вече засягаме този въпрос. Ако повярваме на вашите думи, някой е влязъл в дома ви без вашето знание, за да остави два човешки зъба сред пепелта в пещта ви. Забележете, че този някой е избрал именно деня, в който жена ви е отсъствала. А за да я накара да отсъства, е трябвало да отиде чак до Конкарно или да изпрати някой свой съучастник, за да й изпрати телеграма, в която се казва, че майка ѝ е болна. Почакайте! Но това не е всичко. Вие не само че сте били сам вкъщи, което не се случва практически никога. Освен това в този ден и на следващия сте запалили такъв огън, че е трябвало вероятно да ходите поне пет пъти

до кофите за боклук, за да изхвърлите пепелта. По този въпрос имаме показанията на вашата портиерка, госпожа Салазар, която няма никакви причини да лъже и която е на много удобно място в своята стая, за да следи движението на наемателите си. В неделя сутринта вие сте отишли пет пъти до боклука, носейки всеки път голяма кофа, пълна с пепел. Тя си помислила, че сте правили основно почистване и сте изгорили някакви стари документи. Имаме и други показания — на госпожица Беген, която живее на последния етаж. Тя твърди, че през целия ден в неделя от комина ви непрестанно е излизал дим. Черен дим, както уточни тя. Тя отворила в един момент прозореца си и забелязала, че миришело неприятно.

— Нима в квартала не смятат тази госпожица Беген, която е на шейсет и осем години, за малоумна? — намеси се адвокатът, като смачка цигарата си в пепелника и си избра друга от сребърната си табакера. — Позволете и на мен да обърна вниманието ви върху факта, че в продължение на четири дни температурата в Париж и в околността е била ненормално ниска, както доказва метеорологическият бюлетин за 15, 16, 17 и 18 февруари.

— Да, но това не обяснява наличието на зъбите. Това не обяснява също така наличието на синия костюм в гардероба, нито петната от кръв върху него.

— Вие отправяте обвиненията, така че именно вие трябва да ги доказвате. А не успявате дори да докажете, че този костюм действително принадлежи на моя клиент.

— Разрешавате ли ми да задам един въпрос, господин съдия?

Онзи се обърна към адвоката, който нямаше време да протестира. Понеже Мегре вече се бе обърнал към фламандеца и продължи:

— Кога за първи път чухте да се споменава за адвокат Филип Лиотар?

Адвокатът вече ставаше, за да отговори, но Мегре продължи невъзмутимо:

— Когато свърших да ви разпитвам вечерта след вашия арест, или по-скоро в първите часове на сутринта, и ви попитах дали желаете помощта на адвокат, вие ми отговорихте утвърдително и ми посочихте адвокат Лиотар.

— Най-стриктно право на задържания е да си избере адвоката, който му харесва. Така че, ако този въпрос бъде поставен отново, ще бъда принуден да сезирам Съвета по реда.

— Сезирайте! Сезирайте! Обръщам се към вас, Стювелс. Не ми отговорихте на въпроса. Не би имало нищо изненадващо да споменете името на някой като адвокат Дьо Баро, един прочут адвокат, но случаят не е такъв. Докато бяхте в моя кабинет, вие не направихте справка в никой годишник, не се консултирахте с никого. Адвокат Лиотар не живее във вашия квартал. Сигурен съм, че допреди три седмици името му никога не се беше появявало по вестниците.

— Протестирам!

— Моля ви се. А що се отнася до вас, Стювелс, кажете ми, преди посещението на моя инспектор, сутринта на 21-ви, бяхте ли чували някога името на адвокат Лиотар? Ако го бяхте чували, кажете ми кога и къде.

— Не отговаряйте.

Прегърбен, фламандецът явно се колебаеше, наблюдавайки Мегре през дебелия стъкла на очилата си.

— Отказвате да ми отговорите, така ли? Добре. Ще ви задам друг въпрос. Обаждаха ли ви се на същия този ден, 21-ви, следобеда, за да ви говорят за адвокат Лиотар?

Франц Стювелс все така се колебаеше.

— Или, ако предпочитате, обаждяхте ли се на някого по телефона? Ще ви припомня атмосферата на онзи ден, който беше започнал както всеки друг. Беше слънчево и времето беше много меко, така че не бяхте запалили централното отопление. Работехте си обичайната работа пред прозореца, когато се появи моят инспектор и ви попита дали може да разгледа помещенията, изтъквайки случаен претекст.

— Значи си признавате! — намеси се Лиотар.

— Признавам го, адвокате. Не разпитвам вас. Веднага ви е станало ясно, че полицията се интересува от вас, Стювелс. В този момент във вашата работилница е имало кафяв куфар, който обаче не е бил там вечерта, когато сержант Люка е дошъл отново със заповед за обиск. Кой ви се обади? Кого предупредихте? Кой е идвал при вас в интервала между идването на Лапоент и това на Люка? Проверих списъка на хората, на които имате обичай да се обаждате по телефона.

Техните телефонни номера са записани във вашето тефтерче. Проверих го лично. Името на Лиотар не фигурира и сред имената на вашите клиенти. Обаче той е идвал при вас онзи ден. Вие ли го повикахте, или някой, когото познавате, ви го изпрати?

— Забранявам ви да отговаряте.

Обаче фламандецът направи нетърпеливо движение.

— Той дойде сам.

— Говорите за адвокат Лиотар, нали?

Тогава книговезецът се огледа край себе си и очите му заискряха, сякаш изпитваше някакво лично удоволствие от това да постави своя адвокат в неудобно положение.

— Да, за адвокат Лиотар.

Онзи се обърна към секретаря, който записваше.

— Нямате право да записвате в протокола тези отговори, които нямат нищо общо със следствието. Аз наистина ходих у Стювелс. Знаех, че има добра репутация. Отидох да го попитам дали може да му поръчам да ми подвърже една книга. Това вярно ли е?

— Да, вярно е!

Но защо, по дяволите, в светлите зеници на фламандеца подскачаше хитро пламъче?

— Ставаше въпрос за екслибрис^[3], с герба на нашето семейство — да, точно така, господин Мегре, тъй като моят дядо се е наричал граф Дьо Лиотар. А по-късно, след като бил разорен, той по собствено желание се отказал да използва титлата си. И така, исках да поставя герба на моето семейство и се обърнах към Стювелс. Знаех, че е най-добрият книговезец в Париж, обаче ми казаха, че бил твърде зает.

— Само за вашия герб ли говорихте с него?

— Моля? Струва ми се, че в момента ме разпитвате. Господин съдия, ние тук се намираме във вашия кабинет и не смятам да понасям обидите на един полицаи. Още когато се отнасяше за моя клиент, поставих някои предварителни уговорки. Но един член на адвокатурата да бъде...

— Имате ли други въпроси към Стювелс, господин комисар?

— Не, никакви. Благодаря ви.

Интересно нещо. Все така му се струваше, че книговезецът не е ядосан от току-що случилото се и дори го гледа с нова симпатия.

А през това време адвокатът седна отново и грабна някаква папка. Престори се, че е задълбочен в четенето ѝ.

— Можете да ме откриете винаги, когато пожелаете, адвокат Лиотар. Нали знаете къде се намира моят кабинет? Предпоследният отляво, в дъното на коридора.

Мегре се усмихна на съдията, който не се чувстваше много добре, и се запъти към малката вратичка, през която Съдебната полиция се свързваше със Съдебната палата.

Сградата гъмжеше повече от всякога като кошер. Чуваше се звънене на телефони зад вратите, хора чакаха из всички кътчета, инспектори тичаха по коридорите.

— Струва ми се, че ви очакват на вашето бюро, господин комисар.

Когато бутна вратата, видя Фернанда, която разговаряше на четири очи с младия Лапоент. Той седеше на мястото на Мегре и я слушаше, като си водеше бележки. Като го видя, се смути и стана. Жената на книговезеца беше облечена в леко бежово палто с колан и носеше обикновена шапка от същия плат.

— Как е той? — попита тя. — Видяхте ли го? Още ли е горе?

— Той е много добре. Съгласи се, че Лиотар идвал в ателието следобеда на 21-ви.

— Току-що се случи нещо по-сериозно — каза тя. — Умолявам ви преди всичко да приемете насериозно онова, което ще ви кажа сега. Тази сутрин излязох, както обикновено, от дома ни на улица „Дьо Тюрен“, за да му занеса обяда в „Ла Санте“. Нали знаете, нося го в онези малки емайлирани тенджерки. Качих се на метрото на станцията „Сен Пол“, а после се прекачих на станцията „Шатле“. Бях си купила вестника по пътя, но още не бях имала време да го прочета. Имаше едно място за сядане близо до вратата. Настаних се там и започнах да чета статията, за която знаете. Бях оставила тенджерите една върху друга, на пода до мен. Дори усещах топлината им с крака си. Трябва да е бил часът на пристигане на някакъв влак, понеже няколко станции преди Монпарнас във вагона се качиха много хора. Мнозина от тях носеха куфари в ръка. Бях потънала в четене и не обръщах внимание на онова, което става около мен. Изведнъж ми се стори, че някой пипа тенджерите ми. Имах време само да забележа как някаква ръка се опитва да върне металната дръжка на мястото ѝ. Станах и се обърнах с

лице към този, който седеше до мен. Пристигахме в Монпарнас, където трябваше да сменям посоката. Почти всички слизаха там. Не знам как успя да го направи, но обърна всички тенджерки и се измъкна на перона, преди да мога да видя лицето му. Цялата храна се изля на земята. Донесох ви всички тенджерки. Всички са почти празни, с изключение на онази, която е най-отдолу. Погледнете сам. Има метална рамка с дръжка, с помощта на която са закачени една за друга. Цялото това нещо не може да се отвори от само себе си. Сигурна съм, че някой ме е следил и се е опитал скришом да сложи отрова в храната, която беше за Франц.

— Занеси това в лабораторията — каза Мегре на Лапоент.

— Може би няма да открият нищо, понеже, за нещастие точно в най-горната са се опитали да сложат отровата, а тя е празна. Но въпреки това вие ми вярвате, нали, господин комисар? Вече трябва да сте се убедили, че съм искрена с вас.

— Винаги ли?

— Да, доколкото е възможно. Този път става дума за живота на Франц. Някой се опитва да го убие. Тези мръсници са искали да ме използват, без аз да знам това.

Думите ѝ бяха изпълнени с горчивина.

— Само ако не бях толкова погълната от вестника, сигурно щях да забележа този човек. Единственото, което знам, е, че носеше шлифер приблизително в същия цвят като моето палто, а черните му обувки бяха доста износени.

— Млад ли беше?

— Не особено млад. Но не и стар. Беше на средна възраст. Или по-скоро, човек без възраст, ако знаете какво искам да кажа. Имаше едно петно върху шлифера му, близо до рамото. Забелязах го, докато се промушваше между хората.

— Висок? Слаб?

— Не, по-скоро нисък. Най-много среден ръст. Приличаше на плъх, ако искате да знаете моето впечатление.

— А сигурна ли сте, че никога не сте го виждали?

Тя се замисли.

— Не, не съм. Не ми напомня никого.

После промени мнението си и каза:

— Сега си спомням. Точно четях статията за онази история с младата госпожа и малкото момче и за „Отел Босежур“. Той ми напомняше за един от онези двамата. Онзи, за когото собственичката на хотела беше казала, че ѝ приличал на търговец на пощенски картички. Нали няма да ми се смеете?

— Не.

— Нали не смятате, че си измислям?

— Не.

— Мислите ли, че са се опитали да го убият?

— Възможно е.

— Какво ще правите сега?

— Още не знам.

Лапоент се върна и съобщи, че лабораторията няма да може да изпрати доклада си, преди да минат няколко часа.

— Смятате ли, че е по-добре да се задоволи със затворническата храна?

— Ще бъде по-предпазливо.

— Той ще се чуди защо не съм му пратила храната. Ще го видя чак след два дни, на свиждането.

Тя не плачеше, не се превземаше. Обаче тъмните ѝ очи, с много черни кръгове около тях, бяха пълни с тревога и отчаяние.

— Елате с мен.

Той намигна на Лапоент, а после я поведе по стълбища и по коридори, които постепенно ставаха все по-пусти. С доста усилия успя да отвори едно малко прозорче, което гледаше към двора. Там чакаше една затворническа кола.

— Той скоро ще слезе. Извинете ме, но аз ще тръгна. Горе имам много работа...

Показа ѝ с ръка горния етаж на сградата.

Тя го изпрати с очи, невярваща. После се вкопчи с две ръце в решетките и се опита да открие от толкова далече мястото, откъдето щеше да се появи Стювелс.

[1] Дял от антропологията, който се занимава с измерването на човешкото тяло и отношенията на различните величини, получени при това измерване. — Бел.ред. ↑

[2] Габриел е латинското наименование на ангела вестител Гавраил в източното християнство, втория по сила ангел след Михаил. — Бел.ред. ↑

[3] Знак, който се поставя върху книгата (на вътрешната страна на корицата или на заглавната страница), за да означаи нейния собственик. Съчетава текстови и изобразителни елементи (име, сентенция, герб, рисунка, изглед). — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ПЕТА

ИСТОРИЯТА НА ЕДНА ШАПКА

Беше отморяващо да напуснеш канцелариите, където вратите хлопаха непрестанно след инспекторите в постоянно движение, а в същото време телефоните не преставаха да звънят, и да се запътиш по винаги пустото стълбище към горния етаж на Съдебната палата, където се помещаваха лабораториите и архивите.

Почти се беше стъмнило. Мегре вървеше по слабо осветеното стълбище, което наподобяваше потайна стълба в замък, а пред него се движеше гигантската му сянка.

В един ъгъл на таванската си стаичка Моерс работеше под лампа, сложил зелената си козирка на челото и очилата с дебели стъкла. Приближаваше я или я отдалечаваше, като дърпаше една желязна жица.

Този човек не беше ходил на улица „Дьо Тюрен“, за да разпитва съседите, нито за да пие перно и бяло вино в един от трите бара. Той никога не бе следил някого по улиците, нито бе прекарвал нощта пред нечия затворена врата. Никога не се увличаше, не се ядосваше, но може би щеше да остане наведен над своята работа до утре сутринта. Веднъж му се беше случило да прекара над нея три дни и три нощи последователно.

Без да продума, Мегре взе един стол със сламена седалка, седна на него близо до инспектора, запали лулата си и взе леко да смуква от нея. Дочу монотонен шум над главата си от малкото прозорче на покрива. От това заключи, че времето се е променило и е започнало да вали дъжд.

— Погледнете тези, шефе — каза Моерс и му подаде куп фотографии, подобни на купчина карти за игра.

Сам в своето кътче, той беше свършил прекрасна работа. С помощта на предоставените му неясни отличителни белези той беше одушевил, така да се каже, беше придал човешки черти на три действателни лица, за които не се знаеше почти нищо: изискано

облечения дебел и мургав чужденец; младата жена с бялата шапка и — най-сетне — съучастника, който приличал на „търговец на пощенски картички“.

За тази цел той разполагаше със стотиците хиляди фишове от съдебните архиви, обаче без съмнение единствен имаше достатъчно ясен спомен за тях, за да може търпеливо да постигне този свой блестящ резултат.

В първата купчина, която Мегре започна да разглежда, имаше около четирийсет снимки на дебели, добре поддържани мъже, които приличаха на гърци или левантинци, с гладки коси и много пръстени по ръцете.

— Не съм много доволен от тези тук — каза с въздишка Моерс, като че му бяха поставили задачата да режисира перфектно филм. — Но все пак можете да опитате. Лично аз предпочитам тези тук.

Във втория куп имаше само петнадесетина снимки. На всяка от тях му се щеше да ръкопляска, толкова бяха близки до представата за тази личност, която си беше създал от описанието на собственичката на „Отел Босежур“.

Мегре научаваше каква е професията на съответното лице от онова, което пишеше на гърба на снимките. Двама-трима продаваха информация за надбягвания. Имаше един крадец, когото познаваше много добре, защото лично го беше арестувал в един автобус. Имаше и лице, което наподобяваше клиент на специален вид заведения на вратите на големите хотели.

Пламъче на задоволство се бе появило в очите на Моерс.

— Много е забавно, нали? За жената нямам почти нищо, защото на нашите снимки хората по принцип не се снимат с шапки. Обаче въпреки това продължавам да търся.

Мегре пхна снимките в джоба си и остана още малко, просто за удоволствие. После въздъхна и се запъти към съседната лаборатория, където продължаваха да работят върху съдържанието на тенджерките на Фернанда.

Но не откриха нищо. Или цялата история беше напълно измислена с цел, която не му беше известна. Или не бяха имали време да сипят отровата, или пък тя беше паднала в онази част от храната, която напълно се беше изсипала във вагона на метрото.

Мегре нямаше желание да минава отново през канцелариите на Съдебната полиция и се озова под дъжда на „Ке дез’ Орфевр“. Вдигна яката на пардесюто си и се запъти към моста Сен Мишел. Наложил му се да вдига ръка поне десетина пъти, преди да успее да спре такси.

— Площад „Бланш“. На ъгъла на улица „Льопик“.

Не беше в настроение. Беше недоволен от себе си и от развитието на следствието. Особено го беше яд на Филип Лиотар, който го бе принудил да изостави обичайните си методи и още от началото да задвижи всички полицейски служби.

Прекалено много хора се занимаваха с разследването и той не можеше лично да ги контролира. А и самото разследване се усложняваше все повече, изникваха нови действащи лица, за които Мегре не знаеше почти нищо и не беше в състояние да се досети каква роля играят.

На два пъти вече му се бе искало да започне разследването отначало, съвсем самостоятелно, бавно, обмислено, по любимия му начин. Но това вече не бе възможно, машината беше пусната в ход и нямаше никакъв начин да бъде спряна.

Искаше му се например да разпита отново портиерката, общаря отсреща, възрастната госпожица от четвъртия етаж. Но какъв смисъл имаше? Всички ги бяха разпитвали — инспекторите, журналистите, любителите детективи, обикновените минувачи. Техните показания бяха публикувани във вестниците и не можеха повече да се отметнат от тях. Това наподобяваше следа, напълно изпотъпкана най-малкото от петдесетина души.

— Смятате ли, че книговецът е убиец, господин Мегре?

Беше шофьорът на таксито. Беше го познал и сега свойски му задаваше въпроси.

— Не знам.

— На ваше място бих се заел най-напред с малкото момче. Това е според мен правилната следа. Но не го казвам само защото и аз имам хлапе на неговата възраст.

Дори шофьорите взеха да участват вече! Той слезе на ъгъла на улица „Льопик“ и влезе в бара на ъгъла да пийне една чашка. Дъждът се стичаше на големи капки от голямото платнище над терасата, където седяха няколко жени, застинали като в музея на восъчните

фигури. Познаваше повечето от тях. Някои сигурно щяха да отведат клиентите си в „Отел Босежур“.

Една много дебела жена стоеше на самата врата на хотела, като препречваше влизането в него. Усмихна му се, като помисли, че идва за нея, но после го разпозна и му се извини. Той се изкачи по слабо осветените стълби и откри собственичката в канцеларията. Този път беше облечена в рокля от черна коприна. Беше си сложила очила със златни рамки. Косата ѝ светеше в огненочервено.

— Седнете. Изчакайте за минутка, ако обичате.

Отиде до стълбището и извика:

— Ема, една кърпа в 17-а стая!

После се върна.

— Открихте ли нещо?

— Бих искал да разгледате внимателно тези снимки. Подаде ѝ най-напред няколко снимки на жени, които Моерс беше подбрал. Тя ги разгледа една по една, като всеки път клатеше глава. После му върна цялата купчина.

— Не. Изобщо не е от този тип жени. Все пак тя е по-изискана от тези. Може би не точно изискана. Искам да кажа „благоприлична“. Разбирате ли? Тя изглежда като порядъчна млада жена, а тези, които ми показвате тук, биха могли да бъдат сред моите клиентки.

— Ами тези?

Това беше купчината със снимки на мъже с черни коси. Тя продължи да поклаща глава.

— Не. Изобщо не е от този тип. Не знам как да ви обясня. Тези тук имат подчертано чуждестранен вид. Разбирате ли, господин Левин би могъл да отседне в някой от изисканите хотели на „Шанз-Елизе“, без изобщо да направи впечатление на някого.

— А тези тук?

Той ѝ подаде с въздишка последната купчина снимки. Още на третата тя застина и погледна някак особено комисаря иззад нея. Дали се колебаеше да заговори?

— Той ли е?

— Може би. Почакайте да отида на по-светло.

По стълбищата се качваше проститутка с клиент, който гледаше да стои в сянката на стълбището.

— Вземи номер 7, Клеманс. Току-що оправиха стаята.

После премести очилата върху носа си.

— Да, бих се заклела, че е той. Жалко, че тук е неподвижен. Ако можех да го видя как върви, веднага щях да го позная, дори в гръб. Но има много малка вероятност да греша.

На гърба на снимката Моерс беше написал в резюме сведенията за човека. Мегре с учудване си каза, че вероятно е белгиец, също като книговезеца. *Вероятно*, тъй като този човек беше известен под няколко различни имена. Така че полицията никога не е била сигурна относно истинската му самоличност.

— Благодаря ви.

— Надявам се, че ще имате предвид това. Можех да се престоря, че не го разпознавам. В края на краищата, това може би са опасни хора и аз рискувам много.

Беше толкова силно парфюмирана, а миризмите в сградата бяха толкова прилепчиви, че беше щастлив, когато излезе най-сетне на улицата и вдъхна мириса на мокрите от дъжда улици.

Още нямаше седем часа. Малкият Лапоент сигурно беше отишъл вече да се види със сестра си, за да ѝ разкаже, по съвета на Мегре, какво се беше случило на Кея през този ден.

Беше добро момче. Все още бе прекалено нервен и емоционален, но сигурно щеше да се оправи. Люка продължаваше да играе ролята си на диригент от своя кабинет, свързан чрез телефона с всички отдели, с всички кътчета на Париж и навсякъде другаде, където търсеха триото.

А пък Жанвие не изпускаше от погледа си Алфонси, който отново беше отишъл на улица „Дьо Тюрен“. Беше разговарял в продължение на един час в подземиято с Фернанда.

Комисарят изпи още една чаша бира, колкото да прочете бележките на Моерс. Те му напомняха нещо.

Алфред Мос, белгиец по националност (?). На около четирийсет и две години. В продължение на около десет години е играл в мюзикхол. Бил е част от акробатическа труппа на лостове: Мос, Джеф и Джо.

Мегре си ги спомняше. И най-вече онзи от тримата, който играеше ролята на клоуна. Винаги излизаше облечен в черни,

прекалено широки дрехи и безкрайно големи обувки. Брадата му беше боядисана в синьо, устата беше огромна. Носеше зелена перука.

Движеше се като разглобен. След всеки акробатически скок видимо падаше толкова тежко, че беше като че ли невъзможно да не си е счупил нещо.

Работил е в повечето страни в Европа и дори в Съединените щати, където в продължение на четири години е бил в цирк Барнум. Изоставил професията си в резултат на нещастен случай.

Следваха имената, с които впоследствие беше станал известен на полицията: Мослаер, Ван Вландерен, Патерсон, Смит, Томас... Бяха го арестували последователно в Лондон, Манчестър, Брюксел и Амстердам, три-четири пъти — в Париж.

Въпреки това обаче никога не го бяха осъждали, поради липса на доказателства. Независимо под коя от многото си самоличности се намираше, документите му неизменно бяха в ред. Говореше достатъчно добре четири-пет езика, за да може да променя националността си, когато пожелае.

Първия път го бяха преследвали в Лондон, където се беше представил за швейцарски гражданин. Работеше там като преводач. Куфарче със скъпоценности беше изчезнало от апартамента, откъдето го бяха видели да излиза. Обаче собственичката на скъпоценностите, една стара американка, беше свидетелствала, че самата тя го е повикала в апартамента си, за да ѝ преведе някакво писмо от Германия.

Четири години по-късно, в Амстердам, го бяха заподозрели в кражба с взлом, но не бяха успели да открият доказателства. После той изчезна за известно време от зоркото око на полицията.

След това — в Париж, с него се бяха заели от Отдела за класифицираната информация, но отново неуспешно. Беше периодът, когато трафикът със злато на границите беше придобил големи мащаби. По онова време Мос, превърнал се в Джозеф Томас, сновеше между Франция и Белгия. Беше преживял и хубави, и лоши периоди. Беше отсядал ту в първокласни хотели, дори в дворци, ту в невзрачни пансиони.

От три години никъде нямаше сведения за него. Не беше известно нито в коя страна, нито под какво име действа, ако изобщо продължава още да действа.

Мегре се запъти към телефонната кабина и се обади на Люка.

— Качи се горе при Моерс и искай да ти даде всички сведения за някой си Мос. Да. Кажи му, че това е един от тримата ни заподозрени. Той ще ти съобщи отличителните му белези и всичко останало. Обърни се за помощ към всички. Само да не го арестуват. Дори ако го открият, нека се постараят да не го разтревожат. Разбираш ли?

— Ясно, шефе. Току-що отново получих едно съобщение за детето.

— Откъде?

— От авеню „Данфер Рошро“. Вече изпратих човек да провери. Сега чакам. Нямам вече хора подръка. Имаше и едно друго обаждане, от „Гар дьо Нор“. Торанс замина за там.

Прииска му се да повърви малко пеш под дъжда. Мина през площад „Анверс“ и се загледа за малко в пейката, на която госпожа Мегре беше чакала, сега цялата обляна във вода. Върху сградата отсреща, на ъгъла на авеню „Трюден“, имаше табелка, на която с големи бледи букви беше изписана думата: ЗЪБОЛЕКАР.

Щеше пак да се върне тук. Имаше толкова много неща, които искаше да направи, но ги отлагаше винаги за после, заради блъсканицата.

Скочи в един автобус. След като стигна пред своята врата, се учуди, че не чува обичайния шум в кухнята, че не усеща никаква миризма. Той влезе, прекоси трапезарията, след като видя, че приборите не са сложени на масата. Най-сетне видя госпожа Мегре, по комбинезон, която тъкмо си сваляше чорапите.

Всичко това до такава степен бе привично за нея, че Мегре дори не можа да измисли какво да каже. Тя избухна в смях, като видя кръглите му от учудване очи.

— Ти си ядосан, Мегре.

В гласа ѝ се чувстваше, че е в добро настроение, граничецо с агресивност, което не беше типично за нея. На леглото лежаха най-хубавата ѝ рокля и празничната ѝ шапка.

— Ще трябва да се задоволиш със студена вечеря. Представи си, толкова бях заета, че няхах време да приготвя нещо. Впрочем

напоследък толкова рядко се връщаш да се храниш тук!

Тя седна в дълбокото кресло и взе да разтрива краката си с въздишка на удовлетворение.

— Струва ми се, че през целия си живот не съм ходила толкова дълго!

Той продължаваше да стои пред нея по палто, с мократа шапка на главата. Гледаше я и чакаше, а тя нарочно се бавеше, за да го тормози.

— Започнах от големите магазини, макар че бях почти съвсем сигурна, че е безсмислено. Но знае ли човек. А освен това не исках после да се ядосвам на себе си заради собствената си небрежност. После минах по цялата улица „Ла Файет“, върнах се обратно по улица „Нотър Дам дьо Лорет“ и се разходих по улица „Бланш“ и „Дьо Клиши“. После слязох отново към Операта, все пеша, дори когато започна да вали дъжд. Трябва да ти кажа, че вчера, без да знаеш, вече бях „отметнала“ целия квартал „Де Терн“ и „Шанз-Елизе“. Направих го и от добросъвестност. Понеже предположих, че от тази страна е прекалено скъпо.

Най-сетне той зададе въпроса, който тя очакваше и се опитваше да предизвика от известно време.

— Ти какво търсеше?

— Ами че шапката, разбира се! Ти не разбра ли това досега? Тази история много ме измъчваше. Помислих си, че това не е работа за мъже. Костюмът си е костюм, особено синият костюм. Обаче с шапката е различно, а тази шапка я бях разгледала много добре. Белите шапки са на мода от няколко седмици. Само че една шапка никога не си прилича напълно с друга шапка. Разбираш ли? Нали не се сърдиш, че няма да ядеш топла храна. Донесох салам от италианския магазин, шунка от Парма, гъби в оцет и още един куп различни ордьоври.

— А какво стана с шапката?

— Това интересува ли те, Мегре? Обаче в момента твоята шапка прави локва върху килима. Най-добре ще е да я свалиш.

Очевидно госпожа Мегре беше успяла да научи нещо, понеже в противен случай нямаше да бъде в толкова закачливо настроение и нямаше да си позволи да го дразни по такъв начин. Може би щеше да е по-добре Мегре да изчака, да продължи да се мръщи, понеже това явно ѝ доставяше удоволствие.

Докато тя си обличаше вълнена рокля, той приседна на ръба на леглото.

— Знаех, че не е от някоя от най-известните модни къщи. Затова нямаше смисъл да търся по улица „Дьо ла Пе“, „Сен Оноре“ или по авеню „Матиньон“. Но тези модни къщи не излагат нищо на витрината, така че щеше да се наложи да вляза и да се преструвам на клиентка. Как ме виждаш да пробвам шапки при „Каролин Ръобу“ или при „Роз Валоа“? Обаче не беше и шапка от обикновен магазин, от „Галериите“ или от „Прентан“. Беше нещо по средата. Все пак беше шапка от моден салон, и то от модист, който има вкус. Точно затова обиколих всички малки фирми, най-вече в околностите на площад „Анверс“, но не много далече от него. Видях най-малко сто бели шапки, но се спрях най-накрая на една, в перленосиво, на улица „Комартен“. На фирмата „Елен и Розин“. Беше точно същата шапка, но в друг тон. Сигурна съм, че не греша. Бях ти казала, че шапката на дамата с малкото момче имаше малка воалетка, широка около три-четири пръста, която покриваше само очите. Тази сива шапка имаше същата воалетка.

— Ти влезе ли вътре?

Мегре трябваше да положи усилие, за да не се усмихне, понеже за първи път срамежливата госпожа Мегре се намесваше в разследване. Без съмнение също за първи път тя влизаше в бутик на модистка в района на Операта.

— Това учудва ли те? Може би си мислиш, че прекалено много приличам на „лелка“? Да, влязох там. Страхувах се, че може да е затворено. Попитах по най-естествения начин на света, дали нямат същата шапка в бяло.

Дамата отговори, че нямат. Имали същата в бледосиньо, жълто и маслинозелено. После добави, че имали и в бяло, обаче я продала преди повече от месец.

— А ти какво направи? — попита той заинтригуван.

— След като поех дълбоко дъх, й казах: „Точно тази видях да носи една от моите приятелки.“ Виждах отражението си в огледалата, понеже целият бутик е в огледала. Лицето ми беше станало тъмночервено.

— Вие познавате графиня Панети? — попита ме тя с учудване, което не беше особено ласкателно.

— Запознах се с нея. Бих искала да я видя отново, понеже успях да намеря информацията, за която ме беше помолила, но загубих адреса ѝ.

— Предполагам, че все още живее в...

Чудеше се дали да продължи. Нямахше пълно доверие в мен. Но не посмя да прекъсне изречението си.

— Предполагам, че все още живее в „Кларидж“^[1].

Госпожа Мегре изгледа своя съпруг тържествуващо и едновременно лукаво. Но въпреки това устните ѝ потрепваха неспокойно. Той изигра ролята си докрай и промърмори:

— Надявам се, че не си ходила да разпитваш портиера на „Кларидж“?

— Не, веднага се върнах тук. Сърдиш ли ми се?

— Не.

— Достатъчно главоболия ти създадох с тази история, затова се опитах да ти помогна. Сега се надявам, че ще намериш време да хапнеш нещо, преди да вървиш там.

Тази вечеря му напомни първите им общи вечери, когато тя откриваше Париж и се възхищаваше на готовите блюда, които се продаваха в италианските магазини. Беше по-скоро забавление, отколкото вечеря.

— Смяташ ли, че информацията е важна?

— Да, при условие че не си сбъркала шапката.

— В това съм сигурна. Обаче за обувките не бях толкова сигурна.

— Каква е пък сега тази история с обувки?

— Когато една жена седи на пейка в парка, тя, естествено, вижда пред очите си обувките на жената до себе си. Веднъж, когато се загледах внимателно в тях, забелязах, че тя се притесни и се опита да скрие краката си под пейката.

— Защо така?

— Сега ще ти обясня, Мегре. Недей да правиш такава физиономия. Не е твоя вината, че не разбираш нищо от женски работи. Предположи, че една жена, която е свикнала с големите модни къщи, иска да заприлича на жена от дребната буржоазия и да остане незабелязана. Тя си купува готов костюм, което е лесна работа. Тя може също да си купи шапка, която да не е чак толкова луксозна, макар че за шапката не съм толкова сигурна.

— Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, че и преди е имала тази шапка, но си е помислила, че достатъчно прилича на останалите бели шапки, които малките буржоазки носят този сезон. Сваля си украшенията. Дотук добре! Обаче с едно нещо ще ѝ бъде трудно да свикне: обувките конфекция. След като човек е свикнал да си купува обувки при най-известните моделиери, краката му се изнежват. Достатъчно често си чувал как стена от болка в краката, за да разбереш, че по природа жените имат нежни крака. И така, дамата остава със старите си обувки, като се надява, че никой няма да забележи. Но това е грешка, понеже аз например гледам най-напред обувките. Обикновено можеш да видиш обратното нещо: хубави, елегантни жени със скъпа рокля или скъпо кожено палто, които носят съвсем евтини обувки.

— Тя със скъпи обувки ли беше?

— Със сигурност бяха обувки, направени по поръчка. Но не разбирам достатъчно, за да установя от коя модна къща са. Други жени сигурно биха могли да определят и това.

След като се нахрани, Мегре, без да бърза, си сипа малка чаша сливова ракия и изпуши почти цяла лула.

— В „Кларидж“ ли отиваш? Нали няма да се върнеш много късно?

Мегре взе такси, слезе точно пред луксозния хотел на „Шанз-Елизе“ и се запъти право към портиерната. Вече беше застъпил нощният портиер, когото познаваше от години. Така беше по-добре, понеже обикновено нощните портиери знаят много повече за клиентите на хотела, отколкото дневните.

Появата му на подобно място винаги имаше един и същи ефект. Както служителите на рецепцията, така и заместник-директорът и дори пиколото на асансьора веднага смръщваха вежди, питайки се какво може да не е наред. В луксозните хотели никак не обичат скандалите, а появата на комисар от Съдебната полиция много рядко означава нещо хубаво.

— Как сте, Беноа?

— Не съм зле, господин Мегре. Американците започват вече да ни докарват пари.

— Графиня Панети още ли е тук?

— Вече има месец, откакто си замина. Искате ли да проверя точната дата?

— Семейството ѝ заедно с нея ли замина?

— Какво семейство?

Нямаше голямо движение. Повечето клиенти на хотела бяха навън — или на театър, или на вечеря. В златистата светлина прислужниците на хотела стояха до мраморните колони. Всички познаваха комисаря и сега отдалеч го наблюдаваха.

— Никога не съм чувал да има семейство. Вече толкова години отсяда тук... и...

— Кажете ми, виждали ли сте графинята с бяла шапка?

— Разбира се. Подариха ѝ една такава само няколко дни преди заминаването.

— А беше ли облечена в син костюм?

— Не. Сигурно имате някаква грешка, господин Мегре. Син костюм има нейната прислужница или камериерката ѝ, ако щете. С една дума, госпожицата, която пътува заедно с нея.

— Никога ли не сте виждали графиня Панети в син костюм?

— Ако я познавахте, никога нямаше да ми зададете този въпрос.

Мегре му подаде за всеки случай снимките на жени, подбрани от Моерс.

— Има ли тук някоя, която да прилича на нея?

Беноа погледна смаяно комисаря.

— Сигурен ли сте, че не бъркате нещо? Показвате ми снимки на жени, които нямат трийсет години, а графинята е почти на седемдесет. Знаете ли какво? Би трябвало да попитате за нея колегите си от Светската полиция, понеже те би трябвало да я познават. Ние тук виждаме най-невероятни неща, нали така? Но мога да ви кажа, че графинята е една от най-оригиналните ни клиентки.

— Кажете ми най-напред знаете ли коя е тя?

— Тя е вдовица на граф Панети, виден италиански индустриалец, занимава се с производство на боеприпаси и с тежка промишленост.

Пътува непрекъснато, живее ту в Париж или в Кан, ту в Египет. Струва ми се освен това, че всяка година прекарва по един сезон във Виши^[2].

— Пие ли?

— Може да се каже по-скоро, че замества водата с шампанско. Няма да се учудя, ако си мие зъбите например с качествено вино! Облича се като младо момиче, гримира се като кукла и прекарва по-голямата част от нощите си по кабаретата.

— А камериерката ѝ?

— Не я познавам много добре. Тя често ги сменя. Тази година за първи път виждам това момиче. Миналата година при нея работеше едно високо червенокосо момиче, масажистка по професия. Понеже тя иска всеки ден да я масажират.

— Знаете ли името на младата жена?

— Глория или нещо подобно. Формулярът вече не е в мен, но името ѝ могат да ви го дадат в канцеларията. Не зная дали е италианка, или просто е от Юга, може би дори от Тулуза.

— Една дребничка брюнетка, нали?

— Да, елегантна, благоприличия, хубава. Рядко я виждах. Тя не живееше в стая за прислугата, а в апартамента. Там се хранеше заедно с господарката си.

— Мъже посещаваха ли я?

— Само зетят идваше да ги види от време на време.

— Кога е идвал?

— Малко преди заминаването им. За датите питайте на рецепцията. Той не живееше в хотела.

— Знаете ли името му?

— Струва ми се, че се казва Кринкер. Чех е или по-скоро унгарец.

— С тъмна коса, доста пълен, на около четирийсет?

— Не. Напротив, много светлорус и много по-млад. Давам му най-много трийсет години.

Разговорът им беше прекъснат от група американки във вечерни рокли, които оставиха ключовете си и поискаха да им повикат такси.

— Но не мога да ви се закълна, че ѝ е истински зет...

— Тя имаше ли... любовни приключения?

— Не знам. Не мога да ви кажа нито „да“, нито „не“.

— Случвало ли се е зетят да прекара нощта тук?

— Не. Обаче излизаха заедно много пъти.

— Заедно с камериерката ли?

— Не, тя никога не излизаше вечер заедно с графинята. Дори никога не съм я виждал в официална рокля.

— Знаете ли закъде са заминали?

— За Лондон, ако добре си спомням. Но почакайте малко. Струва ми се, че си спомних нещо. Ернест! Ела тук, не се бой. Графиня Панети не си ли остави по-едрия багаж?

— Да, господине.

Портиерът взе да обяснява:

— Често нашите клиенти, които трябва да пътуват за дълго или дори за не много дълго време, обикновено оставят една част от багажа си. Имаме специален килер за тази цел. Графинята остави там големите си куфари.

— А не каза ли кога ще се върне?

— Не, доколкото знам.

— Тя сама ли замина?

— Заедно с камериерката си.

— С такси ли заминаха?

— За това ще трябва да попитате дневния ми колега. Можете да го намерите утре сутринта, от осем часа нататък.

Мегре извади от джоба си снимката на Мос. Портиерът ѝ хвърли само един поглед и направи кисела физиономия.

— Този няма да можете да го откриете тук.

— Познавате ли го?

— Патерсон. Познавах го под името Моселаер, по времето, когато работех в Милано, вече има повече от петнайсет години. Той е заведен в картотеката на всички луксозни хотели и няма повече да посмее да се появи там. Знае, че няма да му дадат стая, че няма да му разрешат дори да прекоси хола.

— Не сте ли го забелязвали в последно време?

— Не, но ако го срещнеш, най-напред щях да си поискам стоте лири, които ми взе назаем навремето и така и не ми ги върна.

— Дневният ви колега има ли телефон?

— Можете, разбира се, да се опитате да му се обадите във вилата му в Сен Клу. Но той много рядко се обажда. Не обича да го безпокоят вечер. Затова обикновено изключва телефона си.

Той обаче се обади. От апарата се чуваше едновременно музиката от радиоапарата.

— Отговорникът по багажа сигурно ще може да отговори по-точно от мен. Не си спомням да съм ѝ поръчвал такси. Обикновено, когато напуска хотела, аз ѝ купувам билетите за спалния вагон или за самолета.

— Този път не го ли направихте?

— Не. Но чак сега това ми прави впечатление. Възможно ли е да е заминала с частна лека кола?

— Не знаете ли дали зет ѝ, Кринкер, е имал лека кола?

— Разбира се, че имаше. Голяма американска кола в шоколадовокафяво.

— Благодаря ви. Вероятно ще ви посети утре сутринта.

Мина през рецепцията, където заместник-директорът, в черно сако и раиран панталон, държеше лично да потърси сметката.

— Напуснала е хотела на 16 февруари вечерта. Ето, сметката е пред очите ми.

— Сама ли замина?

— Виждам, че са отбелязани две вечери за този ден. Значи е вечеряла заедно с компаньонката си.

— Ще може ли да ми дадете за малко тази сметка?

Бяха отбелязани ден по ден всички разходи на графинята в хотела. Мегре искаше да ги прегледа на спокойствие.

— Но само при условие, че после ми я върнете! Иначе ще си имаме разправия с господата от данъчното. Всъщност по какъв повод полицията разследва такава личност като графиня Панети?

Загриженият Мегре насмалко да отговори: „Заради жена ми!“

Обаче се овладя и измърмори:

— Все още не знам. Заради някаква история с една шапка.

[1] Верига скъпи хотели. — Бел.ред. ↑

[2] Виши е известен курорт и се намира в сърцето на Франция. В близост е известният Вулканичен национален парк на Оверн. Известен е с минералните си извори и паркове. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ШЕСТА

ПАРАХОДЪТ ПЕРАЛНЯ НА ВЕР ГАЛАН

Мегре бутна въртящата се врата и се озова сред гирляндите от светлини на „Шанз-Елизе“. Винаги му приличаха на плачещи очи в дъждовно време. Тъкмо се канеше да слезе пеша до кръговото движение, когато изведнъж смръщи вежди. До едно дърво, недалеч от продавачката на цветя, която се бе укрила там от дъжда, забеляза Жанвие. Гледаше го едновременно с жалък и комичен поглед, като че ли искаше да му каже нещо.

Запъти се към него.

— Какво правиш тук?

Инспекторът му посочи силуета, който се очертаваше пред една от малкото осветени витрини. Беше Алфонси, който като че ли беше безкрайно заинтересуван от изложените на витрината куфари.

— Той ви следи. Затова се получава така, че и аз ви следя.

— Виждал ли се е с Лиотар след посещението на улица „Дьо Тюрен“?

— Не. Той му се обади по телефона.

— Остави всичко. Искаш ли да те закарам до вас?

Жанвие живееше по пътя му, на улица „Реомюр“.

Алфонси ги наблюдаваше как тръгват двамата заедно. Най-напред като че беше изненадан и объркан. После, след като Мегре спря едно такси, се реши да се обърне кръгом и да се отдалечи по посока на „Етоал“.

— Има ли нещо ново?

— Страшно много. Прекалено, може би.

— Утре сутринта пак ли ще се занимавам с Алфонси?

— Не. Мини през бюрото. Сигурно утре ще има работа за всички.

След като Жанвие слезе от таксито, Мегре каза на шофьора:

— Минете през улица „Дьо Тюрен“.

Не беше късно. Мегре смътно се надяваше, че още ще свети в жилището на книговезеца. Щеше да бъде идеалният момент, за да си побъбри надълго с Фернанда. Отдавна му се щеше да го направи.

Заради отблясъка върху една витрина той слезе от колата. Обаче после установи, че навсякъде е тъмно. Поколеба се дали да почука, после отново се запъти към „Ке дез’ Орфевр“, където дежуреше Торанс, и му даде инструкциите си.

Госпожа Мегре тъкмо си беше легнала, когато се прибра на пръсти вкъщи. Докато се събличаше на тъмно, за да не я събуди, тя го попита:

— Какво стана с шапката?

— Наистина е била купена от графиня Панети.

— Ти видя ли я?

— Не. Но тя е на около седемдесет години.

Легна си в лошо настроение, или по-скоро беше загрижен. Когато се събуди, продължаваше да вали. Докато се бръснеше, се поряза.

— Продължаваш ли с разследването си? — попита той жена си, която му поднесе сутрешната закуска с ролки за коса на главата.

— Ами, имам ли да правя нещо друго? — попита го тя най-сериозно.

— Не знам. След като вече си започнала...

Купи вестник на ъгъла на булевард „Волтер“. Не откри в него никакво ново изявление на Филип Лиотар, никакво ново предизвикателство. Очевидно нощният портиер на „Кларидж“ е бил дискретен, тъй като във вестника не се споменаваха и за графинята.

Там, на Кея, Люка беше сменил вече Торанс, беше получил инструкциите му. Машината се беше задвижила. Сега търсеха италианската графиня на Лазурния бряг и в европейските столици. В същото време разследваха така наречения Кринкер и камериерката.

Върху платформата на автобуса, заобиколена от ситен дъждец, един пътник четеше вестника си точно срещу него. Заглавието му накара комисаря да се замисли:

РАЗСЛЕДВАНЕТО ТЪПЧЕ НА ЕДНО МЯСТО

Колко ли души в същия този момент се занимаваха с това? Продължаваха да наблюдават гарите, пристанищата, летищата.

Продължаваха да претърсват хотелите и пансионите. Търсеха следите на Алфред Мос. И то не само в Париж и във Франция, но и в Лондон, Брюксел, Амстердам, Рим.

Мегре тръгна по улица „Дьо Тюрен“ и влезе в „Табак де Вож“, за да си купи пакет тютюн за лула. По този случай изпи и чаша бяло вино. Нямаше журналисти, а само хора от квартала, които вече не бяха толкова приказливи.

Вратата на книговезеца не беше отворена. Почука и скоро от подземието, по витата стълба, се появи Фернанда. Също като госпожа Мегре, беше с ролки на главата. Поколеба се, като го разпозна през прозореца, но най-накрая дойде да му отвори вратата.

— Бих искал да си поприказвам за малко с вас.

На стълбището беше хладно, понеже отоплението не беше пуснато.

— Може би е по-добре да слезем долу?

Последва я в кухнята, където бе разтребвала, когато той се бе появил.

Тя също изглеждаше уморена, в погледа ѝ прозираше леко обезсърчение.

— Искате ли чаша кафе? Още е топло.

Той прие и седна до масата. След това и тя седна срещу него, като притвори полите на пеньоара върху голите си крака.

— Алфонси пак е идвал вчера при вас. Какво иска той?

— Не знам. Интересува се главно от въпросите, които ми задават. Съветва ме да се пазя от вас.

— Казахте ли му за опита за отравяне?

— Да.

— Защо?

— Не сте ми казали да не му казвам. Вече не си спомням как заговорихме за това. Той работи за Лиотар, нормално е да бъде в течение на нещата.

— Никой друг ли не е идвал да ви види?

Стори му се, че тя се поколеба. Но това беше може би резултат от умората, обземаща жената на фламандеца. Беше си сипала голяма чаша кафе. Вероятно с помощта на черното кафе поддържаше силите си.

— Не, никой не е идвал.

— Казахте ли на съпруга си защо вече не му носите храна?

— Да, успях да го предупредя. Благодаря ви.

— Не са ли ви се обаждали по телефона?

— Не, не вярвам. Понякога го чувам да звъни. Обаче, докато да се кача горе, вече няма никого на телефона.

Тогава той извади от джоба си снимката на Алфред Мос.

— Познавате ли този човек?

Тя погледна фотографията, после Мегре и каза съвършено естествено:

— Да, разбира се.

— Кой е той?

— Това е Алфред, братът на мъжа ми.

— Отдавна ли не сте го виждали?

— Рядко го виждам. Понякога се случва да не се появи цяла година. Живее повечето време в чужбина.

— Знаете ли какво работи?

— Не знам точно. Франц казва, че е нещастник, неудачник, който никога не е имал късмет.

— Не ви ли е споменавал каква е професията му?

— Знам, че е работил в някакъв цирк, че е бил акробат и си е счупил гръбнака при падане.

— А оттогава насам?

— Може би работеше като... импресарио.

— Някой казвал ли ви е, че той не се нарича Стювелс, като брат си, а Мос? Обяснили ли са ви защо?

— Да.

Тя се колебаеше дали да продължи. Гледаше снимката, която Мегре беше оставил на кухненската маса, близо до чашите с кафе. После стана, за да изгаси газта, върху която имаше тенджерата с вода.

— Трябваше донякъде да гадая сама. Може би, ако попитате Франц за това, той ще ви каже повече неща. Знаете, че родителите му са били много бедни, но това не е цялата истина. Истината е, че майка му е практикувала в един квартал с лошо име същата професия, която и аз по-рано, преди да срещна съпруга ми. Отгоре на всичкото пиела. Чудя се дали не е била малко луда. Имала седем или осем деца, но не знаела кой е бащата на повечето от тях. Всъщност самият Франц по-късно си избрал фамилията Стювелс. Майка му се казвала Моселаер.

— Починала ли е?

— Мисля, че да. Той избягва да споменава за нея.

— А поддържа ли някаква връзка с братята и сестрите си?

— Не мисля. Само Алфред идва от време на време да го вижда, но рядко. Сигурно положението му понякога доста се подобрява. Понеже в такива случаи изглежда процъфтяващ, добре облечен, слиза от такси пред дома ни и носи подаръци. А пък друг път изглежда по-скоро жалък.

— Кога сте го виждали за последен път?

— Чакайте да си помисля. Във всеки случай, има най-малко два месеца оттогава.

— Остана ли за вечеря?

— Както обикновено.

— Кажете ми, вашият съпруг не се ли опитваше да ви отдалечи от него по време на посещенията му, под каквото и да било претекст?

— Не. И защо да го прави? Понякога оставах само двамата в ателието. Обаче отдолу, където приготвях яденето, бих могла да чуя всичко, каквото си говорят.

— И за какво си говореха обикновено?

— За нищо особено. Мос с удоволствие говореше за времето, когато е бил акробат, и за страните, в които е живял. И пак той почти винаги споменаваше за детството им и за майка им. Точно по този начин съм научила тези неща.

— Алфред е по-младият, предполагам?

— С три-четири години. Понякога се случваше Франц да отиде да го изпрати до ъгъла на улицата. Това бяха единствените моменти, когато не бях с тях.

— Никога ли не говореха по работа?

— Никога.

— Алфред никога ли не е идвал тук заедно със свои приятели или приятелки?

— Винаги идваше сам. Струва ми се, че някога е бил женен. Но не съм сигурна. Струва ми се, че е намеквал понякога за това. Но, във всеки случай, е обичал една жена и е страдал заради това.

Беше хладно и спокойно в малката кухня. От нея не можеше да се види нищо навън и затова трябваше през целия ден да свети

лампата. На Мегре му се щеше Франц Стювелс също да беше тук, пред него, да можеше да си говори и с него така, както говореше с жена му.

— Когато за пръв път дойдох в дома ви, ми казахте, че той почти никъде не ходел без вас. Но все пак е ходел от време на време до банката.

— Аз не го наричам това излизане. Тя е на две крачки. Трябва само да пресече площад „Де Вож“.

— С други думи, вие двамата сте били заедно от сутрин до вечер, така ли?

— Да, горе-долу. Разбира се, ходех да пазарувам, но винаги в квартала. Веднъж в месеца ми се случваше да отида до центъра на града, за да купя нещо. Но не съм суетна, както сигурно сте успели да забележите.

— Никога ли не ходехте да се видите със семейството си?

— Имам само майка и сестра, които живеят в Конкарно. Трябваше да се случи тази история с фалшивата телеграма, за да отида да ги видя.

Като че ли нещо безпокоеше Мегре.

— Нямаше ли някакъв определен ден, в който излизахте от къщи?

Тя от своя страна като че ли се стараеше да разбере мисълта му, за да отговори на въпроса му.

— Не. С изключение на деня за пране, разбира се.

— Значи, не перете тук, така ли?

— Ами че къде да пера тук? Трябва, първо, да отида на партера, за да наля вода. После, не мога да простра прането в ателието, а освен това, то няма и да изсъхне на подземния етаж. Веднъж в седмицата през лятото и веднъж на петнайсет дни през зимата ходя да пера на кораба пералня, на Сена.

— На кое място точно?

— Парка „Дьо Вер Галан“. Нали знаете, точно след „Пон Ньоф“. Трябва ми половин ден за това. На другия ден сутринта отивам да си прибера прането, което вече е сухо и готово за гладене.

Мегре видимо се бе отпуснал и сега пушеше лулата си с по-голямо удоволствие. В погледа му се бе появило оживление.

— С една дума, един ден в седмицата през лятото и един на петнайсет дни през зимата Франц е оставал сам тук.

— Да, но не през целия ден.

— Кога ходите в пералнята, сутрин или следобед?

— Следобед. Опитах се да ходя сутрин, но е трудно, заради домакинството и готвенето.

— Имате ли ключ от къщата?

— Естествено.

— Често ли ви се е налагало да го използвате?

— Какво искате да кажете?

— Случвало ли ви се е на връщане вкъщи да не заварите съпруга си в ателието?

— Рядко.

— Но се е случвало?

— Струва ми се, да.

— Наскоро ли беше?

Тя току-що си беше помислила същото, понеже се колебаеше.

— Седмицата, когато заминах за Конкарно.

— В кой ден обикновено ходите да перете?

— В понеделник.

— Много ли по-късно от вас се върна той?

— Не много. Може би един час.

— Вие попитахте ли го къде е ходил?

— Никога не го питам за нищо. Той е свободен. Освен това, не ми е работа да му задавам въпроси.

— Не знаете ли дали е напускал квартала? Не се ли разтревожихте?

— Бях на прага, когато той се върна. Видях, че слиза от автобуса на ъгъла на улица „Де Франк-Буржоа“.

— Автобусът от коя посока идваше, откъм центъра или откъм Бастилията?

— Откъм центъра.

— Доколкото мога да съдя по тази снимка, двамата братя са еднакви на ръст, така ли?

— Да. Само че Алфред изглежда по-слаб, защото лицето му е слабо. Обаче в тялото е по-мускулист от брат си. Не си приличат в лице, само дето и на двамата косите им са червеникави. Обаче в гръб приликата е поразителна. Дори на мен се е случвало да сбъркам единия с другия.

— А когато сте се виждали с Алфред, той как беше облечен?

— Зависеше, нали вече ви казах.

— Смятате ли, че му се е случвало да взема назаем пари от брат си?

— Помислих си вече за това, но не ми изглежда вероятно. Във всеки случай, не и пред мен.

— При последното си посещение той не носеше ли син костюм?

Тя го погледна право в очите. Беше разбрала.

— Почти съм сигурна, че носеше тъмни дрехи, но по-скоро в сиво, отколкото в синьо. Когато човек живее постоянно на изкуствено осветление, вече не обръща толкова внимание на цветовете.

— Как се оправяхте с парите вие двамата с мъжа ви?

— Какви пари?

— Всеки месец ли ви даваше пари за домакинството?

— Не, но когато ми свършеха, му исках.

— И никога ли не протестираше?

Тя леко се изчерви.

— Той беше разсеян. Винаги му се струваше, че ми е дал пари предния ден. Затова ми казваше учудено: „Пак ли!“

— Ами за личните ви нужди, за роклите, за шапките ви?

— О, аз харча толкова малко, нали знаете!

И тогава тя започна на свой ред да му задава въпроси, като че ли беше чакала този момент от много дълго време.

— Вижте, господин комисар, аз не съм много умна, но пък и не съм и чак толкова глупава. Вие ме разпитвахте, вашите инспектори ме разпитваха, и журналистите също. Да не говорим пък за разните доставчици и за хората от квартала. Един дребен младеж на около осемнайсет години, който се прави на детектив любител, дори ме спря на улицата и ми прочете някакви въпроси, предварително написани в едно малко тефтерче. Преди всичко, отговорете ми честно. Смятате ли, че Франц е виновен?

— Виновен за какво?

— Много добре знаете за какво. За това, че е убил някакъв човек и е изгорил тялото му в пещта на парното отопление.

Той се поколеба. Би могъл да й отговори каквото му дойде наум, обаче Мегре държеше да бъде искрен.

— Нямам представа.

— Но в такъв случай, защо продължават да го задържат в затвора?

— Най-напред, това не зависи от мен, а от съдебния следовател. Освен това не трябва да забравяте, че всички материални улики са срещу него.

— Да. Зъбите! — отвърна тя с ирония.

— И преди всичко петната от кръв върху синия костюм. Не забравяйте също така куфара, който изчезна...

— ... и който никога не съм виждала!

— Няма значение. Други са го видели, най-малкото един от инспекторите. Да не говорим за това, че, като че ли случайно, сте била повикана в провинцията именно в този момент, чрез фалшива телеграма. Сега, между нас казано, ще добавя, че ако зависеше от мен, бих предпочел вашият съпруг да бъде на свобода. Обаче бих се поколебал да го пусна на свобода заради неговото собствено добро. Нали видяхте какво се случи вчера?

— Да. Точно за това си мисля.

— Независимо дали е виновен или не, изглежда, има хора, на които той пречи.

— А вие защо донесохте снимката на неговия брат да ми я показвате?

— Защото, за разлика от онова, което вие си мислите, той е доста опасен злосторник.

— Убил ли е някого?

— Не, едва ли. Този род хора рядко убиват. Обаче го издирва полицията на три или четири страни. Повече от петнайсет години вече живее от кражби и мошеничество. Това учудва ли ви?

— Не.

— Да не би да сте се досещали?

— Когато Франц ми каза, че брат му бил нещастен, ми се стори, че не използва тази дума в обичайния ѝ смисъл.

— Мислите ли, че Алфред би могъл да *отвлече* някое дете?

— Казвам ви още веднъж, че не знам.

— Всъщност чували ли сте някога за графиня Панети?

— Коя е тя?

— Доста богата италианка, която живеела в хотел „Кларидж“.

— И тя ли е била убита?

— Възможно е. Също както е възможно просто да е отишла на карнавала в Кан или в Ница. Тази вечер ще разбере. Бих искал да хвърля още веднъж поглед на търговските книги на вашия съпруг.

— Елате. Искам да ви питам за страшно много неща, които сега не мога да си припомня. Когато ви няма, тогава започвам да мисля за това. Би трябвало да си ги записвам, също както онзи младеж, който си играе на детектив.

Тя го пусна да мине пред нея по стълбището. После отиде да вземе от етажерката един дебел черен тефтер, който полицията вече беше изследвала пет или шест пъти.

Съвсем накрая имаше показалец, в който бяха записани имената на старите и новите клиенти на книговезеца, в азбучен ред. Фамилията Панети не фигурираше в него, както и фамилията Кринкер.

Стювелс имаше дребен, отривист почерк. Буквите бяха разкривени. Изписваше по странен начин буквата „р“ и буквата „т“.

— Никога ли не сте чували фамилията Кринкер?

— Не, доколкото си спомням. Разбирате ли, ние бяхме заедно по цял ден, но не си позволявах да му задавам въпроси. Господин комисар, вие понякога забравяте, че не съм жена като другите. Припомнете си къде се е запознал той с мен. Тази негова постъпка винаги ме е учудвала. А сега заради нашия разговор изведнъж ми идва наум, че може би е направил това, като си е спомнил каква е била собствената му майка.

Мегре, изглежда, не чуваше какво му говори. Запъти се с широки крачки към вратата. Отвори я с рязко движение и хвана Алфонси за яката на палтото му от камилска вълна.

— Я ти ела тук. Пак ли започваш? Да не би да си решил да прекарваш целите си дни, като ходиш по петите ми?

Онзи се опита да си придаде важност, обаче юмрукът на Мегре здраво го стискаше за яката и го разтърсваше като парцалена кукла.

— Какво правиш тук, можеш ли да ми обясниш?

— Чаках да си тръгнете.

— За да дойдеш пак да досаждаш на тази жена, нали?

— Това е мое право. След като тя няма нищо против да ме приеме...

— Какво търсиш ти тук?

— Попитайте господин Лиотар за това.

— Не ме интересува твоя Лиотар. Предупреждавам те едно нещо: следващия път, когато те хвана да ми вървиш по петите, ще наредя да те приберат за особен вид скитничество, чуваш ли ме!?

Не беше напразна заплаха. Мегре знаеше, че жената, с която живее Алфонси, прекарва по-голямата част от нощите си по кабаретата на „Монмартър“. И без колебание отиваше със случайно срещнатите чужденци в хотела.

Когато се върна при Фернанда, като че ли му беше олекнало. Виждаха силуета на бившия инспектор, понесъл се под дъжда към площад „Де Вож“.

— Какъв род въпроси ви задава?

— Все едни и същи. Иска да знае какво ме питате, аз какво съм ви отговорила, от какво се интересувате, какви предмети сте разглеждали у дома.

— Струва ми се, че отсега нататък ще ви остави на спокойствие.

— Смятате ли, че адвокат Лиотар вреди на моя съпруг?

— Във всеки случай, в дадения момент не му остава нищо друго, освен да го остави да прави онова, което намери за добре.

Трябваше отново да слезе долу, защото беше забравил снимката на Мос на масата в кухнята. Но вместо да се запъти към „Ке дез’ Орфевр“, той прекоси улицата и влезе в дюкянчето на обувчаря.

В девет часа сутринта той вече беше пийнал порядъчно и миришеше на бяло вино.

— Е, господин комисар, как е животът?

Двете дюкянчета бяха точно едно срещу друго. Вдигайки очи, и обувчарят, и книговезецът не може да не са се виждали един друг, всеки наведен над своята работа. Отделяла ги е само улицата.

— Спомняте ли си някои от клиентите на книговецеца?

— Някои от тях, да.

— А този тук?

Пъхна му снимката под носа. От другата страна на улицата Фернанда ги наблюдаваше загрижено.

— Аз му викам „клоуна“.

— Защо?

— Ами, знам ли. Защото ми прилича на клоун.

Внезапно се почеса по главата и като че ли направи някакво радостно откритие.

— Я слушайте, ако ме почерпите една чаша, мисля, че ще ви кажа нещо в замяна на парите ви. Направо си е късмет, че ми покажете тази снимка. Споменах ви за клоуна и тази дума отведнъж ме накара да си помисля за куфар. Защо ли? Ами да! Защото клоуните обикновено излизат на арената с куфар в ръка.

— По-скоро смешниците правят така.

— Смешници или клоуни, все едно. Ще идем ли да пийнем по едно?

— После.

— Пазите се от мен, а? Не сте прав. Аз съм чистосърдечен човек, на всички го казвам. Е, вашият тип със сигурност е онзи човек с куфара.

— Какъв е този човек с куфар?

Обуцарят му намигна, опитвайки се да си придаде хитър вид.

— Нали двамата с вас няма да се надхитряме, а? Да не би аз да не чета вестници? Е, за какво ставаше дума във вестниците в началото? Нали идваха да ме питат дали съм виждал Франц да излиза с някакъв куфар, или пък жена му, или някой друг?

— Значи сте видели човека от снимката да излиза с някакъв куфар, така ли?

— Не, не точно този ден. Поне не ми е направило впечатление. Обаче си мисля за другите пъти.

— Той често ли идваше?

— Да, често.

— Веднъж седмично например? Или на две седмици?

— Възможно е. Не искам да си съчинявам. Не знам каква песен ще запеят адвокатите в деня, в който тази история премине в съда. Той идваше често, това казвам само.

— Сутрин или следобед?

— Отговарям: следобед. Знаете ли защо? Защото си спомням, че съм го виждал, когато лампите са били запалени, значи следобед. Винаги пристигаше с едно малко куфарче.

— Кафяво ли беше?

— Може би. Да не би повечето куфари да не са кафяви? Сядаше в едно ъгълче на ателието, чакаше работата да бъде свършена и после си тръгваше с куфара.

— Много време ли траеше това?

— Не знам. Със сигурност повече от един час. Понякога ми се струваше, че е седял там целия следобед.

— В определен ден ли идваше?

— И това не знам.

— Помислете малко, преди да ми отговорите. Виждали ли сте този човек в ателието едновременно с госпожа Стювелс?

— Едновременно с Фернанда ли? Чакайте малко. Нещо не си спомням. Във всеки случай, веднъж двамата мъже излязоха заедно и Франц затвори дюкяна си.

— Скоро ли беше?

— Ами, ще трябва да помисля. Кога ще идем да пийнем по едно? Мегре беше принуден да го последва в „Льо Гран Тюрен“, където обущарят веднага си придаде вид на победител.

— Две отлежали гроздови. Комисарят черпи!

Изпи три една след друга. Тъкмо когато искаше отново да започне разказа си за клоуна, Мегре най-сетне успя да се отърве от него. Когато мина покрай ателието на книговезеца, Фернанда го погледна укорително през стъклото. Но той трябваше да изпълни задачата си докрай. Влезе в жилището на портиерката, която тъкмо белеше картофи.

— Я виж ти! Пак сте се появили в квартала! — рече тя язвително, засегната от това, че дълго я бяха пренебрегвали.

— Виждали ли сте този човек?

Тя отиде да вземе очилата си от чекмеджето.

— Не зная името му, ако това ви интересува, но вече съм го виждала. Обущарят не ви ли осведоми вече?

Беше засегната от това, че бяха разпитвали други преди нея.

— Често ли сте го виждали?

— Виждала съм го, това е единственото, което мога да ви кажа.

— Беше ли клиент на книговезеца?

— Може да се предположи, след като ходеше в неговото ателие.

— Не е ли идвал по някакъв друг повод?

— Струва ми се, че му се е случвало да вечеря у тях, но не се интересувам какво правят наемателите!

После дойде ред на магазина за канцеларски материали отсреща, на картонената фабрика, на собственичката на магазина за чадъри... изобщо, на всекидневната работа. Все същият въпрос, същият жест,

снимката, която хората разглеждаха сериозно. Някои се колебаеха. Други пък бяха виждали човека, но не си спомняха нито къде, нито при какви обстоятелства.

Тъкмо когато Мегре се канеше да напусне квартала, му дойде наум отново да влезе в „Табак де Вож“.

— Виждали ли сте вече този човек, шефе?

Винотърговецът не се поколеба.

— Човекът с куфара! — каза той.

— Обяснете.

— Не знам какво продава, но сигурно продава нещо по домовете. Идваше доста често, винаги малко след обяда. Поръчваше си минерална вода „Виши“ с вкус на ягоди. Обясни ми, че има язва на стомаха.

— Дълго ли оставаше тук?

— Понякога четвърт час, понякога повече. Винаги сядаше тук, на това място, близо до прозореца.

Откъдето можеше да се наблюдава ъгъла на улица „Дьо Тюрен“!

— Сигурно чакаше да дойде време за срещата му с някой от неговите клиенти. Веднъж, не беше много отдавна, остана около един час и накрая и поиска жетон за телефона.

— Знаете ли на кого се е обаждал?

— Не. А когато се върна, веднага си тръгна.

— И в каква посока тръгна, знаете ли?

— Не обърнах внимание.

В този момент влезе един репортер и хазаинът попита полугласно Мегре:

— Можем ли да говорим пред него?

Мегре само вдигна рамене. Беше безсмислено да се пази тайна, след като обущарят вече беше в течение.

— Да, ако искате.

* * *

Когато се появи в кабинета на Люка, той се опитваше да се пребори с два телефонни апарата, така че Мегре трябваше да почака доста време.

— Продължавам да тичам след графинята — въздъхна старшината, като триеше потта от челото си. — Във фирмата „Вагон Ли“, където я познават много добре, от месеци не са я виждали по никоя от своите линии. Свързах се по телефона с повечето големи хотели в Кан, Ница, Антиб и Вилфранш. И нищо. Говорих и с казината, но се оказа, че и там не е стъпвала. Лапоент, който говори английски, в момента се обажда на Скотланд ярд. Вече не помня кой се занимава с италианците.

Преди да отиде при съдията Досен, Мегре се запъти нагоре, да види Моерс и да му върне безполезните снимки.

— Никакъв резултат ли няма? — попита клетият Моерс.

— Един от трима, не е никак зле. Остава сега да открием и останалите двама. Твърде е възможно обаче те никога да не са минавали през антропометричната лаборатория.

Към обяд все още не бяха открили никакви следи от графиня Панети. А двама твърде развълнувани италиански журналисти, вдигнати по тревога, чакаха Мегре пред вратата на кабинета му.

ГЛАВА СЕДМА

НЕДЕЛНИЯТ ДЕН НА МЕГРЕ

Госпожа Мегре беше леко учудена, когато към три часа в събота съпругът ѝ се беше обадил, за да я попита дали вечерята се готви.

— Още не. Защо?... Какво казваш? Аз съм съгласна, разбира се. Щом като си сигурен, че ще бъдеш свободен. Съвсем ли си сигурен? Добре, разбрахме се. Ще се облека. Ще бъда там. Да, близо до часовника. Не, аз не искам кисело зеле, но с удоволствие бих изяла едно гърне зеленчуци по лотарингски. Какво? Нали не се шегуваш? Сериозно ли говориш, Мегре? Аз ли къде искам? Прекалено е хубаво, за да е вярно. Представям си как ще ми се обадиш отново след един час, за да ми съобщиш, че няма да се върнеш нито за вечеря, нито за през нощта. Е, какво пък! Все пак ще се приготвя!

Така че, вместо да мирише на готвено в апартамента на булевард „Ришар Льоноар“, този следобед там миришеше на баня, одеколон и на леко сладникавия парфюм, който госпожа Мегре си пазеше за най-тържествените случаи.

Мегре беше почти точен. Закъсня само с пет минути за срещата им в ресторанта на улица „Ангиен“, където понякога двамата ходеха да вечерят. Беше се отпуснал и като че ли си мислеше за същите неща, за които и останалите мъже. Изяде една порция ситно нарязано кисело зеле, както той го обичаше.

— Избра ли вече киното?

Преди малко по телефона госпожа Мегре не можеше да повярва, понеже той я беше поканил да отидат вечерта на кино, където тя си избере.

Отидоха в „Парамаунт“, на „Дез’ Италиен“. Комисарят се нареди на опашка за билети, без да мърмори, и изтръска лулата си в един огромен плювалник.

От електрическият орган взе да се лее музика. Като че ли изпод земята върху подиума изскочи оркестърът, докато завесата се превръщаше в нещо като синтетичен слънчев залез. Чак след кратките

анонси на филми госпожа Мегре разбра. Току-що бяха прожектирали откъси от следващия филм, а после къси реклами за някакви сладкиши и за мебели на кредит.

ПОЛИЦЕЙСКАТА ПРЕФЕКТУРА НИ СЪОБЩАВА...

За първи път виждаше такъв надпис върху киноекран. Веднага след това прожектираха антропометрична снимка на Алфред Мос, анфас, а после в профил. После изредиха всички негови самоличности.

ВСЕКИ, КОЙТО Е СРЕЩАЛ ТОЗИ ЧОВЕК ПРЕЗ ПОСЛЕДНИТЕ ДВА МЕСЕЦА, СЕ УМОЛЯВА ДА ПОЗВЪНИ СПЕШНО В...

— Заради това ли? — попита го тя, след като излязоха отново на улицата и изминаха пеша една част от пътя, за да подишат чист въздух.

— Не, не само заради това. Впрочем идеята не е моя. Префектът^[1] я предложи много отдавна, но досега нямаше възможност да бъде осъществена. Моерс забеляза, че снимките, публикувани във вестниците, винаги са деформирани в една или друга степен, заради растера, заради мастилото. А в киното е обратното. Като увеличава образа, то подчертава още повече характерните му черти.

— Е, няма значение дали е заради това или заради нещо друго, но ми беше приятно. Я ми кажи, от колко време не бяхме ходили на кино?

— От три седмици може би — отвърна той чистосърдечно.

— Точно от два месеца и половина!

Препираха се известно време, на шега.

А на другата сутрин слънцето отново светеше ярко и пролетно и Мегре дори си пееше в банята. Измина пеша целия път до Кея по почти пустите улици. Винаги изпитваше особено удоволствие от това да крачи по широките коридори на Съдебната полиция с широко отворените врати на канцелариите, в които няма жива душа.

Люка току-що беше пристигнал. Торанс също беше тук, както и Жанвие. Скоро се появи и малкият Лапоент. Но понеже беше неделя, все едно си играеха на полицаи. И може би, също защото беше неделя, оставяха отворени вратите между кабинетите си. От време на време се дочуваше като музика биенето на църковните камбани в квартала.

Единствено Лапоент беше донесъл нова информация. Предния ден, на тръгване, Мегре го бе попитал:

— Я ми кажи, къде живее онзи младият журналист, който ухажва сестра ти?

— Вече не я ухажва. Нали говорите за Антоан Бизар?

— Какво, скарани ли са?

— Не знам. Може би той просто се страхува от мен.

— Може ли да ми дадеш неговия адрес?

— Не го знам. Знам само къде се храни обикновено. Съмнявам се сестра ми да знае нещо повече. Ще попитам във вестника.

Още като се появи, той подаде на Мегре някаква хартийка. Беше въпросният адрес: улица „Дьо Прованс“, в същата сграда, където живееше Филип Лиотар.

— Добре, малкият. Благодаря — каза само комисарят, без никакъв коментар.

Ако времето беше малко по-топло, щеше да свали сакото си и да остане по риза, също както мъжете, които поправят разни дребни неща из къщата в неделя. Защото му се щеше точно това — да поправя разни неща. Всичките му лули бяха подредени на бюрото. Извади от джоба си дебелия черен тефтер, в който си записваше абсолютно всичко, но всъщност после никога не поглеждаше написаното.

На два-три пъти хвърли в кошчето големите листове, върху които си драскаше. Първо беше начертал някакви колонки, но после беше размислил.

Най-накрая работата му доби определена насока.

Четвъртък, 15 февруари — Графиня Панети, придружена от своята камериерка Глория Потти, напуска хотел „Кларидж“ с крайслера в шоколадовокафяво на своя зет Кринкер.

Тази дата беше потвърдена от дневния портиер на хотела. Колкото до леката кола, информацията идваше от един от отговорниците за колите на хотела. Той беше съобщил и часа на тръгването, седем вечерта. Беше добавил, че старата госпожа

изглеждаше загрижена, а зет ѝ я карал да бърза, все едно че могат да изпуснат влака или някаква важна среща.

Все така нямаше никакви следи от графинята. Мегре отиде да се убеди в това в кабинета на Люка, който продължаваше да получава доклади отвсякъде.

Предния ден италианските журналисти бяха получили много малко сведения от Съдебната полиция, но затова пък самите те бяха предоставили полезна информация. Познаваха графиня Панети. Сватбата на единствената ѝ дъщеря — Бела, беше вдигнала шум в Италия, понеже тя не бе дала съгласието си за нея. Така че младото момиче бе избягало от къщи и беше отишло да се омъжи в Монте Карло. Това се случило преди пет години и оттогава двете жени престанали да се виждат.

— Щом като Кринкер е отишъл в Париж, вероятно това е било, за да се опита за сетен път да ги сдобри.

Петък, 16 февруари — Глория Потти, която носи бялата шапка на графинята, заминава за Конкарно, откъдето изпраща телеграма до Фернанда Стювелс и откъдето се завръща същата нощ, без да се е срещнала с някого.

В полето отстрани Мегре се беше забавлявал, рисувайки женска шапка с малка воалетка.

Събота, 17 февруари — На обяд Фернанда напуска дома си на улица „Дьо Тюрен“ и заминава за Конкарно. Съпругът ѝ не я придружава до гарата. Към четири часа един клиент идва да си вземе поръчката и намира Франц Стювелс в неговото ателие, където всичко като чели е както обикновено. Когато го питат за куфара, той не си спомня да го е виждал.

В осем и няколко минути трима души, единият от които е Алфред Мос, а другият — вероятно лицето, което ще се запише под името Левин, вземат такси от ъгъла на

улиците „Дьо Тюрен“ и „Де Франк-Буржоа“ и казват на шофьора да ги закара на гара Сен Лазар.

Малко преди девет часа портиерката чува, че се чука на вратата на Стювелс. Струва ѝ се, че тези трима мъже влизат в дома му.

В полето, отстрани на тази записка, той написа с молив:

Дали третият мъж не е Кринкер?

Неделя, 18 февруари — Парното отопление, което в последно време било угасено, работило през целия ден. Затова на Стювелс му се налага да отиде най-малкото пет пъти до двора, за да пренесе пепелта до кофите за боклук.

Госпожица Беген, наемателката от четвъртия етаж, била обезпокоена от дима, „който имал странна миризма“.

Понеделник, 19 февруари — Парното продължава да работи. Книговезецът остава през целия ден сам в дома си.

Вторник, 20 февруари — Съдебната полиция получава анонимно съобщение, в което става дума за човек, изгорен в пещта на парното отопление на книговезеца. Фернанда се връща от Конкарно.

Сряда, 21 февруари — Лапоент посещава дома на улица „Дьо Тюрен“. Вижда куфара, чиято дръжка е завързана с канап, под масата в ателието. Лапоент напуска ателието към обяд. Обядва със сестра си и ѝ разказва подробности около следствието. Дали госпожица Лапоент се среща със своя приятел Антоан Бизар, който живее в същата сграда с адвоката без практика Лиотар? Или пък му се обажда по телефона?

Същия следобед, преди пет часа, адвокатът минава през ателието на улица „Дьо Тюрен“ под претекста, че иска да поръча екслибрис.

Когато Люка отива в пет часа да извърши обиск в дома, куфарът вече е изчезнал.

Разпит на Стювелс в сградата на Съдебната полиция. Към края на нощта той посочва Лиотар за свой адвокат.

Мегре тръгна да се поразходи и хвърли един поглед на записките, които инспекторите си водеха за разговорите по телефона. Още беше рано да поръча да донесат бира от бирарията, затова само си напълни отново лулата.

Четвъртък, 22 февруари.

Петък, 23 февруари.

Събота...

Цяла колона от дати и никакви сведения за тях. С изключение на това, че следствието тъпче на едно място, вестниците все повече вилнеят, а Лиотар, разбеснял се като малко злобно куче, нападнаше цялата полиция и Мегре в частност. Колонката вдясно беше празна до следната записка:

Неделя, 10 март — Мъж на име Левин наема стая в „Отел Босежур“, на улица „Льопик“, и се настанява там с момченце на около две години.

Глория Потти, която минава за детегледачка, се занимава с детето и го води всяка сутрин на разходка в парка на площад „Анверс“, докато Левин спи.

Не спи в хотела, а си тръгва оттам късно вечер, след завръщането на Левин.

Понеделник, 11 март — Същото.

Вторник, 12 март — Девет и половина. Глория и детето напускат, както обикновено, „Отел Босежур“. Десет часът и четвърт: Мос се появява в хотела и търси Левин. Той веднага прибира багажа си и го сваля долу, докато Мос остава сам в стаята.

Единайсет часът без пет: Глория забелязва Левин и внезапно оставя детето, което остава на грижите на госпожа Мегре.

Малко след единайсет часа тя влиза в „Отел Босежур“ заедно със спътника си. Те отиват при Мос, след което тримата разговарят в продължение на повече от час. Мос си тръгва пръв. В един без петнайсет на обяд Глория и Левин напускат хотела и Глория се качва сама в едно такси.

Тя минава отново покрай парка „Анверс“ и прибира детето.

Казва на шофьора да я закара до арката „Ньой“, но после променя адреса с гарата Сен Лазар. След това внезапно му казва да спре на площад „Сен Огюстен“, където се качва в друго такси. Слиза от второто такси, заедно с хлапето, на ъгъла на квартал „Монмартър“ и „Ле Гран Булевар“.

Страницата беше много живописна, понеже Мегре я разкрасяваше с рисунки, които приличаха на детски.

На друг лист той записа датите, на които се губеха следите на различните действащи лица.

Графиня Панети — 16 февруари.

Отговорникът по транспорта на хотел „Кларидж“ я беше видял последен, когато се е качвала в шоколадовокафевия „Крайслер“ на своя зет.

Кринкер?

Мегре се колебаеше дали да напише съботната дата, 17 февруари, понеже нямаше никакви доказателства, че именно той е бил

третото лице, слязло от таксито на ъгъла на улица „Дьо Тюрен“.

А ако не беше той, тогава следите му се губеха едновременно с тези на старата дама.

Алфред Мос — Вторник, 12 март.

Той пръв бе напуснал „Отел Босежур“, към обяд.

Левин — Вторник, 12 март.

Напуснал само половин час след предишния, докато е качвал Глория в таксито.

Глория и детето — Същата дата.

Два часа по-късно, сред тълпата, на кръстовището на „Монмартър“.

Сега беше неделя, 17 март. От 12 март насам нямаше нищо за отбелязване. Освен следствието, разбира се.

Или, по-скоро, оставаше една дата, която трябваше да бъде отбелязана. Той я прибави към колонката:

Петък, 15 март — Някой в метрото се опитва (?) да сипе отрова в храната, приготвена за Франц Стювелс.

Но това оставаше под съмнение. Експертите не бяха открили никакви следи от отрова. При нервното състояние, в което Фернанда се намираше в последно време, беше твърде вероятно тя да е взела непохватността на някой от пътниците за преднамерен жест.

Във всеки случай, не Мос се появяваше отново в цялата история, понеже тя щеше да го разпознае.

Дали беше Левин?

Ами ако вместо отрова са се опитали да пъхнат някаква бележка в тенджерката?

Един слънчев лъч улучи Мегре право в очите. Той надраска още няколко малки рисунки, като премигнаше от светлината. После се загледа в редицата кораби, които преминаваха по Сена, и в моста Сен Мишел, прекосяван от празнично облечени семейства.

Госпожа Мегре сигурно си беше легнала отново, както правеше понякога в неделя само за да почувства, че е празничен ден, понеже така или иначе не можеше да заспи.

— Жанвие! Какво ще кажеш да си поръчаме бира?

Жанвие се обади в „Брасри Дофин“ и собственикът на бирарията го попита съвсем естествено:

— А сандвичи?

Мегре плахо позвъни на съдия Досен и научи, че добросъвестният съдия също е в кабинета си. Вероятно и той като комисаря бе дошъл днес, за да може на спокойствие да направи равностметка на положението.

— Все още ли нямате никакви новини за колата?

Беше странно, като си помислиш, че в този прекрасен неделен ден, ухаещ на пролет, на излизане от черквите и от малките кафенета по селата стотици полицаи оглеждат всички леки коли, търсейки шоколадовия крайслер.

— Може ли да погледна, шефе? — попита Люка, който беше дошъл за малко в кабинета, на Мегре, за да си почине от телефонния звън.

Разгледа внимателно написаното от комисаря и поклати глава:

— Защо не ме попитахте? И аз направих същата таблица, само че моята е по-пълна.

— Да, но без рисунките! — пошегува се Мегре. — За какво имаме най-много обаждания? За колата или за Мос?

— Засега за колата. Имаме много шоколадовокафяви коли. Но за нещастие, когато започна да настоявам, се оказва, че вече не е точно шоколадова, а по-скоро кестенява или пък се оказва, че е ситроен или пежо. Но въпреки това ги проверяваме. Започват да ни се обаждат от околностите. Вече сме стигнали до стотина километра от Париж.

Съвсем скоро, с помощта на радиото, в операцията щеше да вземе участие и цяла Франция. Оставаше само да се чака, а това не беше чак толкова неприятно. Келнерът от бирарията донесе огромен поднос с чаши бира и купища сандвичи. А беше твърде вероятно това да не бъде последното му посещение.

Тъкмо се бяха заели с яденето и пиенето и бяха отворили прозорците, понеже слънцето грееше приятно, когато влезе Моерс. Примигваше често-често, като че излизаше от много тъмно

помещение. Не го познавах в отдела, където той теоретически нямаше никаква работа. Но идваше отгоре, от лабораториите, а там вероятно нямаше никой друг освен него.

— Извинете за безпокойството.

— Искате ли чаша бира? Останала е една.

— Не, благодаря. Докато заспивах вчера, една мисъл не ми даваше мира. До такава степен бяхме убедени, че синият костюм безспорно е принадлежал на Стювелс, че го изследвахме само от гледна точка на петната от кръв. И понеже костюмът е още горе при мен, реших да дойда тази сутрин да направя анализ на прахта.

Това наистина беше рутинна операция, за която в дадения случай никой не се беше сетил. Моерс беше сложил всяка част от дрехата в отделен плик от плътна хартия. После ги беше удрял дълго, за да може да изкара от тъканта и най-дребните частици.

— Откри ли нещо?

— Дървени стърготини, много дребни, но в значително количество. Бих казал, че това е по-скоро дървесна прах.

— Като в дъскорезница ли?

— Не. В такъв случай стърготините нямаше да са толкова фини и до такава степен да проникнат в тъканта. Тази прах е от много фино производство.

— Може би от дърводелска работилница например?

— Може би, но не съм сигурен. Според мен е от още по-фина обработка. Но преди да кажа окончателното си мнение, бих искал утре да говоря с шефа на лабораторията.

Без да дочака края на разговора, Жанвие беше грабнал един екземпляр от годишния справочник „Ботен“ и сега проучваше всички адреси по улица „Дьо Тюрен“.

Имаше представители на най-разнообразни професии, някои от които бяха изненадващи. Обаче всички те, или почти всички, като че нарочно имаха нещо общо с обработката на метали или с производството на картон.

— Искях само да ви съобщя това мимоходом. Не зная дали ще ви свърши работа.

Мегре също не знаеше. При подобно следствие никога не можеше да се предвиди какво би могло да свърши работа. Във всеки случай, това по-скоро подкрепяше твърдението на Франц Стювелс. До

този момент той упорито отричаше, че синият костюм е негова собственост. Но защо тогава той имаше синьо палто, твърде неподходящо по цвят за един кафяв костюм?

Пак телефонът! От време на време и шестте апарата бяха заети едновременно. Телефонистката се беше побъркала, понеже нямаше достатъчно хора, с които да свързва обажданията.

— Откъде се обаждат?

— От Лани.

Мегре беше ходил там навремето. Беше малко градче на брега на Марна^[2] с много рибари и лакирани малки лодки. Вече не си спомняше каква работа го беше отвела там. Но беше лято и той беше опитал едно бяло вино, чийто вкус все още не беше забравил.

Люка си вземаше бележки. После направи знак на комисаря, че, изглежда, това е нещо сериозно.

— Може би вече сме хванали някаква следа — въздъхна той, след като затвори. — Обадиха се от жандармерията в Лани. От един месец те са доста възбудени от историята с някаква лека кола, паднала в Марна.

— Паднала е в Марна преди един месец, така ли?

— Доколкото разбрах, да. Сержантът, с когото говорих по телефона, толкова искаше да ми обясни и да ми разкаже подробностите, че най-накрая вече нищо не разбирах. Освен това ми съобщаваше имена, които нищо не ми говорят, все едно че става дума за Исус Христос или за Пастър. Непрекъснато споменаваше някоя си леля Ебар или Обар, която била пияна всяка вечер, но според него не можела да си измисля. С една дума, преди около един месец...

— Той каза ли ти точната дата?

— Да, 16 февруари.

Горд с това, че му се налага да използва току-що съставения от него списък, Мегре погледна в тефтера си.

16 февруари — Графиня Панети и Глория напускат хотел „Кларидж“ в седем часа вечерта с леката кола на Кринкер.

— Да, сетих се за това. Ще видите сега, че изглежда сериозно. И така, тази стара жена, която живее в самотна къща край реката и дава под наем лодки на рибарите, отишла да пие в кръчмата, както всяка вечер. Твърди, че когато се върнала вкъщи, чула много силен шум в мрака. Била сигурна, че шумът е от лека кола, която пада в Марна. В този момент реката тъкмо била придошла. От големия път тръгва малка пътека, която води до самия бряг на реката. Така че заради калта сигурно е била хлъзгава.

— Съобщила ли е веднага за това в жандармерията?

— Разказвала на другия ден сутринта, в кафенето. Трябвало доста време, за да може слухът да се разпространи. Но накрая стигнал до ушите на един полицаи, който я разпитал. Полицаят отишъл да види на място, но брегът бил отчасти зает от водата. Течението било толкова силно, че се наложило движението по реката да бъде спряно за петнайсет дни. Изглежда, че едва сега нивото ѝ започва да се нормализира. Според мен обаче те не са се отнасяли много сериозно към цялата тази история. Вчера, след като чули нашия призив във връзка с шоколадовокафявата лека кола, по телефона им се обадил човек, който живеел на кръстопътя на главното шосе и въпросната пътека. Той твърдял, че миналия месец видял как една нощ лека кола в същия този цвят завила пред неговата къща. Човекът е собственик на бензиностанция, който тъкмо в този момент пълнел резервоара на един клиент. Именно затова бил навън в този късен час.

— В колко часа е било това?

— Минавало девет вечерта. Разбира се, по-малко от два часа са необходими, за да стигне човек от „Шанз-Елизе“ до Лани. Обаче на Кринкер, очевидно, нищо не му е пречело да мине по заобиколен път.

— А после?

— От жандармерията са поискали Пътното управление да им даде назаем един кран.

— Вчера ли?

— Да, вчера следобед. Много хора се събрали да гледат как работи кранът. Някъде към вечерта те закачили нещо, обаче тъмнината им попречила да продължат работата. Съобщиха ми дори името на ямата, понеже всички ями на реката са познати на рибарите и на местните хора. Има дори една, която била дълбока десет метра.

— Извадили ли са колата от реката?

— Да, тази сутрин. Била крайслер, шоколадов на цвят, с регистрация от Алп Маритим^[3]. Но това не е всичко. Вътре имало труп.

— На мъж ли?

— Не, на жена. Бил ужасно разложен. По-голямата част от дрехите били отнесени от течението. Косите са дълги и сиви.

— Може би графинята?

— Не знам. Току-що са направили това откритие. Тялото все още е на брега, под брезентово платнище. Те питат какво да правят сега. Казах им, че пак ще им се обадя.

Моерс си беше тръгнал само няколко минути преди да им потрябва. Тъкмо той щеше да бъде най-полезен за комисаря. Но имаше много малко шансове да го открият сега в дома му.

— Може ли да се обадиш на доктор Пол?

Докторът сам вдигна слушалката.

— Зает ли сте? Нямахте ли някакви планове за днес? Нали няма да ви притесня много, ако мина да ви взема с кола и да ви закарам до Лани? Да, трябва да си вземете инструментите. Не. Гледката сигурно няма да е хубава. Стара жена, която е прекарала един месец в Марна.

Мегре се огледа наоколо и видя, че Лапоент се изчерви и отвърна поглед. Очевидно младежът изгаряше от желанието да придружи шефа.

— Нямах ли си някоя приятелка, с която да се видиш днес следобед?

— О, не, господин комисар.

— Можеш ли да караш кола?

— Вече две години, откакто имам книжка.

— Върви тогава да вземеш синьото пежо и ме чакай долу. Виж дали има достатъчно бензин.

После каза на разочарования Жанвие:

— А ти вземи друга кола и карай бавно по същия път. Ще разпитваш собствениците на гаражи, собствениците на кръчми, когото ти дойде наум. Възможно е някой от тях да е забелязал „шоколадовата“ лека кола. Ще се видим в Лани.

Той изпи чашата бира, която беше останала. Само след няколко минути доктор Пол, с неговата вечно весела физиономия, вече се бе настанил в колата и Лапоент гордо я подкара.

— Да мина ли по най-краткия път?

— Да, млади човече, по възможност.

Беше един от първите хубави дни и имаше много коли по пътя. Цели семейства се бяха натоварили в тях заедно с кошниците за предстоящия пикник.

Доктор Пол разказваше разни истории за аутопсии и в неговата уста те ставаха забавни, почти колкото вицове.

Като стигнаха в Лани, трябваше да питат за пътя. Накрая излязоха от малкото градче и след дълги отклонения най-сетне стигнаха до ръкава на реката. Около крана се бяха събрали най-малко стотина души. Полицаяте едва се справяха, също като в дните, когато имаше панаир. Лейтенантът, който беше най-главният, разпозна комисаря с очевидно облекчение.

Шоколадовокафявата лека кола, цялата в кал, треволяци и някакви боклуци от неизвестен произход, беше обърната наопаки върху насипа. От всичките ѝ отверстия все още се стичаше вода. Каросерията беше изкривена, едно от стъклата беше счупено, двата фара бяха станали на сол. Но, като по някакво чудо, една от вратите още се отваряше и през нея бяха извадили трупа.

Там, завит с парче брезент, той приличаше на малка купчина, към която любопитните се доближаваха с отвращение.

— Оставям ви да работите, докторе.

— Тук ли?

Доктор Пол би го направил на драго сърце. Беше го виждал да прави аутопсия на най-невъобразимите места, с вечната си пура в уста. Нищо не му пречеше да спре за малко, да свали каучуковите си ръкавици и да хапне набързо нещо.

— Лейтенант, можете ли да преместите трупа в жандармерията?

— Моите хора ще се погрижат за това. Хайде, другите да се отдръпнат назад! Ами децата! Кой е пуснал децата тук?

Мегре тъкмо разглеждаше леката кола, когато една стара жена го дръпна за ръкава и каза гордо:

— Аз я намерих.

— Вие ли сте вдовицата Ебар?

— Юбар, господине. Онази къща там, зад онези ясенови дървета, е моята къща.

— Разкажете ми какво видяхте.

— Ами, не съм видяла нищо, обаче чух някои работи. Тъкмо се връщам по пътя покрай реката. Точно на него стоим сега.

— Много ли бяхте изпили?

— Само две-три чашки.

— Къде се намирахте точно?

— На петдесет метра отгук, малко по-натам, близо до моята къща. Чух да се приближава някаква кола откъм големия път и си казах, че сигурно пак са браконieri. Понеже беше прекалено студено, за да са влюбени. А пък отгоре на всичкото валеше дъжд. Като се обърнах, видях само светлината на фаровете. Не можех да знам, че покъсно това ще бъде важно, нали ме разбирате? Продължих да си вървя и ми се стори, че колата е спряла.

— Защото не чухте вече мотора ли?

— Да.

— С гръб ли бяхте обърната към пътя?

— Да. А после отново чух мотора и си помислих, че колата сигурно си е заминала обратно. Обаче нищо подобно! Веднага след това се чу едно силно „пляс“, а когато се обърнах, колата вече я нямаше.

— А не чухте ли някакви викове?

— Не.

— Не се ли върнахте обратно?

— А трябваше ли да се връщам? Какво можех да направя съвсем сама? Това ми направи голямо впечатление. Помислих си, че горките хора сигурно са се удавили, и затова хукнах към къщи, та да пийна едно хубаво, за да се оправя.

— Не останахте ли на брега на реката?

— Не, господине.

— А нищо ли не чухте след онова „пляс“?

— Стори ми се, че чувам някакви стъпки, обаче си рекох, че сигурно е някой заек, който се е уплашил от шума.

— Това ли е всичко?

— Да не би да си мислите, че това не е достатъчно? Ако ме бяха послушали, вместо да ме вземат за луда старица, тази дама отдавна вече щеше да е извадена от водата. Видяхте ли я?

Мегре си представи, не без известно отвращение, как тази възрастна жена наблюдава вече разложилia се труп на другата

възрастна жена.

Дали вдовицата Юбар си даваше сметка, че е тук само по някакво чудо. Защото, ако любопитството я беше подтикнало тогава, във въпросната вечер, да се върне обратно, тя вероятно щеше да последва другата жена във водите на Марна.

— Няма ли да дойдат журналистите?

Понеже тя точно тях чакаше, за да види после снимката си във вестниците. Лапоент, целият в кал, тъкмо излизаше от крайслера, който беше изследвал.

— Нищо не можах да открия — каза той. — Всички инструменти са си на мястото отзад, в багажника, заедно с резервната гума. Нямаше нито багаж, нито ръчна чанта. Само една дамска обувка, която се беше заклешила долу, под седалката. А в жабката, отпред, намерих този чифт ръкавици и този електрически фенер.

Ръкавиците бяха мъжки, от свинска кожа, доколкото все още можеше нещо да се съди по вида им.

— Тичай бързо на гарата. Някой трябва да е взел влака тази вечер. Освен ако в този град има таксита. Ще се видим после в жандармерията.

Мегре предпочете да остане на двора, пушейки лулата си, и да чака доктор Пол, който се беше настанил в гаража, да довърши работата си.

[1] Градските префекти отговарят за полицията и правосъдието. — Бел.прев. ↑

[2] Река в Северна Франция, десен приток на Сена (при Париж). Извира от платото Лангър. — Бел.ред. ↑

[3] Департамент по френското крайбрежие. Обхваща Ница, Кан и Антиб. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ОСМА

СЕМЕЙСТВОТО НА ИГРАЧКИТЕ

— Разочарован ли сте, господин Мегре?

На младия Лапоент много му се искаше да може да му каже „шефе“, както се обръщаха към него и Люка, и Торанс, както и повечето от неговия екип. Обаче му се струваше, че прекалено отскоро Мегре му е началник. Според него това беше привилегия, която той трябваше да заслужи, както в армията дават нашивки заради заслугите.

Току-що бяха закарали доктор Пол до дома му и сега се връщаха на „Ке дез’ Орфевр“. Париж им изглеждаше по-светъл от обикновено, след всички часове, прекарани сред калта и мрака на Лани. От моста Сен Мишел Мегре можеше да види дори светлината в своя кабинет.

— Не, не съм разочарован. Не съм и очаквал служителите на гарата да си спомнят пътниците, чиито билети са перфорирани преди един месец.

— Чудех се просто за какво си мислите?

Той отговори простишко:

— За куфара.

— Кълна ви се, че той беше в ателието, когато отидох за първи път в дома на книговезеца.

— Не се и съмнявам.

— Сигурен съм, че това не е бил същият куфар, който старшина Люка е намерил следобеда в подземния етаж.

— И аз не се съмнявам. Остави колата в двора и се качи горе.

По оживлението на неколцината дежурни се чувстваше, че се е случило нещо. Когато Люка чу, че Мегре влиза в кабинета си, бързо отвори вратата на своя кабинет.

— Имаме сведения за Мос, шефе. Преди малко дойде едно младо момиче с баща си. Искаха да говорят лично с вас. Обаче, след като чакаха повече от два часа, най-сетне решиха да ми кажат за какво са дошли. Тя е хубава девойка на шестнайсет-седемнайсет години, пълничка, цветуща на вид. Гледа те честно право в очите. Бащата е

някакъв скулптор, който, доколкото разбрах, навремето е получил Римската награда. Той има още една дъщеря, малко по-голяма, и съпруга. Живеят на булевард „Пастьор“ и се занимават с производство на играчки. Ако не съм в голяма грешка, госпожицата е придружавала баща си само и само да му попречи да пийне някъде по пътя. Изглежда, това е неговата слабост. Носи широкопола черна шапка и шалче вместо вратовръзка. През последните месеци Мос е живял у тях, под името Петерс.

— Все още ли е там?

— Ако беше още там, досега да съм изпратил инспектори да го арестуват. Или по-скоро щях аз да отида там. Заминал си е на 12 март.

— С други думи, в деня, когато Левин, Глория и детето са изчезнали, след онази история в парка „Анверс“.

— Не ги предупредил, че ще си заминава. Излязъл сутринта, както обикновено, но повече не се появил в апартамента. Помислих си, че може да предпочитате вие сам да ги разпитате. А, да! Още нещо. Филип Лиотар се обажда вече два пъти.

— Какво иска той?

— Иска да говори с вас. Помоли да му се обадите в бирарията „Чашата на негъра“, ако се върнете преди единайсет вечерта.

Мегре много добре знаеше къде се намира тази бирария, на булевард „Бон Нувел“.

— Свържи ме с бирарията „Чашата на негъра“!

На телефона се обади касиерката и нареди на някого там да потърси адвоката.

— Вие ли сте, комисарю? Предполагам, че сте затрупан с работа. Намерихте ли го?

— Кого?

— Мос. Днес следобед ходих на кино и разбрах. Не мислите ли, че един неофициален разговор на четири очи може да ни бъде от полза — както на единия, така и на другия?

Това стана случайно. Малко преди това, докато беше още в колата, Мегре си мислеше за куфара. Обаче, докато говореше с Лиотар, в кабинета му влезе младият Лапоент.

— С приятели ли сте там? — попита Мегре адвоката Лиотар.

— Няма значение. Когато дойдете, с мен вече няма да има никого.

— Заедно с приятелката си ли сте?

— Да.

— И няма никого другиго?

— Един човек, когото не обичате, не знам защо. Той много се засяга от това.

Беше Алфонси. Сигурно пак бяха четиримата — двамата мъже със своите приятелки.

— Ще имате ли търпение да ме изчакате, ако закъснея малко?

— Ще ви чакам колкото е необходимо. Днес е неделя.

— Предайте на Алфонси, че бих искал да говоря и с него.

— Доскоро тогава.

Тръгна да затваря двете врати на кабинета си. Даде знак на Лапоент, който тъкмо се канеше да излезе, да остане на мястото си.

— А ти ела тук и седни. Много държиш да си създадеш име в полицията, нали?

— Държа на това повече, отколкото на всичко останало.

— През първия ден направи тази глупост, че прекалено много се разприказва. А това доведе до последици, за които дори още не подозираш.

— Извинявам се, шефе. Имах такова доверие в сестра ми.

— Искаш ли да се опиташ да направиш нещо трудно? Почакай малко. Не ми отговаряй веднага. Не става дума за някакво бляскаво действие, заради което името ти ще се появи във вестниците. Напротив. Ако свършиш успешно работата, ще знаем само ние двамата. Ако не успееш, ще ми се наложи да те порицая и да заявя, че си се престарал, като си действал извън моите инструкции.

— Да, разбирам.

— Нищо не разбираш, но няма значение. Ако аз река да правя това и се проваля, ще обвинят цялата полиция заради това. А ти си достатъчно отскоро при нас, за да не стане същото, ако се провалиш ти.

От нетърпение Лапоент не го свърташе вече на едно място.

— В момента адвокат Лиотар и Алфонси са в заведението „Чашата на негъра“, където ме очакват.

— Ще отидете ли там?

— Да, но не веднага. Искам най-напред да мина през булевард „Пастьор“. И без това съм сигурен, че няма да мръднат от бирарията,

преди да съм отишъл. Да речем, че ще отида при тях след около час или малко по-рано. Сега е девет часът. Нали знаеш къде живее адвокатът, на улица „Бержер“? Апартаментът му е на третия етаж, вляво. В сградата живеят доста домакини, така че портиерката вероятно не обръща много-много внимание на това кой влиза и излиза оттам.

— Значи искате аз да...

— Да. Вече са те научили как можеш да отвориш всяка врата. Дори ако оставиш следи, няма да има никакви последствия за теб. Дори напротив. Няма смисъл да претърсваш чекмеджетата и документите. Трябва да се увериш в едно-единствено нещо: че куфарът не е там.

— Не бях се сетил за това.

— Така. Възможно е и дори е вероятно куфара да го няма там, понеже Лиотар е предпазливо момче. Затова не трябва да си губиш времето. От улица „Бержер“ тичаш направо на улица „Дьо Дуге“. Алфонси живее там, в „Отел дьо Масив Сантрал“, стая №33.

— Да, знам къде е.

— Там правиш същото. Търсиш куфара. Нищо повече. Обаждаш ми се веднага след като си свършил.

— Може ли да тръгвам?

— Първо излез в коридора. Ще заключи кабинета си, а ти ще се опиташ да отвориш вратата. Иди да поискаш от Люка инструментите, които ти трябва.

Лапоент се справи доста добре. Само няколко минути по-късно той вече изхвърча от сградата, на върха на щастието.

Мегре мина през канцеларията на инспекторите.

— Свободен ли си, Жанвие?

Телефоните продължаваха да звънят, но заради късния час вече не толкова бясно.

— Точно помагах на Люка, но...

Слязоха заедно по стълбите и Жанвие седна на волана на малката лека кола на Съдебната полиция. Само четвърт час по-късно вече бяха в най-спокойната и най-слабо осветената част на булевард „Пастьор“. В тази спокойна неделна вечер изглеждаше като част от малко градче.

— Качвай се заедно с мен.

Попитаха къде живее скулпторът, по фамилия Гросо, и ги пратиха на шестия етаж. Сградата беше стара, но много прилична. Вероятно тук живееха предимно дребни държавни служители. Когато почукаха на вратата на шестия етаж, караницата спря. После вратата им отвори внезапно младо пълничко момиче и веднага се смути.

— Вие ли идвахте преди малко в моя кабинет?

— Не, била е сестра ми. Вие сте комисарят Мегре, нали? Влезте. Не обръщайте внимание на безредието. Тъкмо свършвахме с вечерята.

Тя ги отведе в просторно ателие със скосен, отчасти остъклен таван, през който се виждаше небето. Върху дълга маса от светло дърво имаше остатъци от някакъв салам и начената еднолитрова бутилка вино. Друго младо момиче, което изглеждаше като близначка на онази, която им беше отворила вратата, притеснено си оправяше косите. Мъж с велурено сако с пресилена тържественост пристъпи към посетителите си.

— Бъдете добре дошли в моето скромно жилище, господин Мегре. Надявам се, че ще ми окажете честта да се чукнете с мен.

След излизането си от сградата на Съдебната полиция старият скулптор сигурно беше намерил начин да пийне нещо друго освен трапезно вино, понеже езикът му се заплиташе, а и леко залиташе.

— Не му обръщайте внимание — намеси се едно от момичетата. — Пак успя да се подреди, както обикновено.

То изрече това без злоба. Дори гледаше баща си с обич и едва ли не с майчинска загриженост.

В най-тъмните кътчета на просторното помещение едва-едва се забелязваха скулптури. Но беше очевидно, че стоят там от твърде отдавна.

Онова, което беше направено наскоро и беше част от всекидневния им живот, бяха играчките, изрязани от дърво. С тях бяха отрупани всички мебели. От тях се носеше приятния мирис на прясно дърво.

— Когато изкуството вече не може да осигури прехраната на един мъж и неговото семейство — издекламира Гросо, — няма нищо срамно в това той да потърси всекидневната си прехрана в търговията, не е ли така?

Появи се госпожа Гросо. Сигурно бе отишла да се пооправи, след като бяха позвънили на вратата им. Беше слаба жена. Изглеждаше

тъжна, а погледът ѝ издаваше, че е постоянно нащрек, като че ли винаги очаква да се случи нещастие.

— Няма ли да дадеш по един стол на комисаря и на този господин, Елен?

— Комисарят много добре знае, че тук може да се чувства като у дома си, мамо. Нали така, господин Мегре?

— Не им ли предложи нещо за пиене?

— Искате ли по една чаша вино? Не държим нищо друго вкъщи, заради татко.

Като че ли точно тя ръководеше семейството. Във всеки случай, тя даваше насоката на целия разговор.

— Вчера ходихме на кино в квартала и видяхме онзи, когото търсехте. Обаче той не наричаше себе си Мос, а Петерс. Не дойдохме по-рано при вас, защото татко не искаше да го предаде. Казваше, че е бил наш гост и толкова пъти се е хранил на нашата маса.

— Отдавна ли живеете у вас?

— От около една година. Нашият апартамент заема целия етаж. Родителите ми живеят тук повече от трийсет години. И двете със сестра ми сме родени тук. Освен ателието и кухнята има още три стаи. Миналата година не изкарвахме много с играчките, заради кризата. Така че решихме да си вземем наемател. Пуснахме обява във вестника. И така се запознахме с господин Петерс.

— Той какво ви каза, с какво се занимава?

— Каза, че бил представител на голямо английско предприятие. Имал вече постоянни клиенти, така че работата му не изисквала много-много тичане из града. Случваше му се понякога да си остава през целия ден вкъщи. Тогава, само по риза, идваше да ни помага. Понеже всички ние правим играчките, а баща ми им прави макетите. За последната Коледа получихме поръчката за пролетта, така че трябваше да работим денонощно.

Гросо гледаше така жално към наполовина празната бутилка, че Мегре най-сетне му каза:

— Ами добре. Сипете ми половин чашка, колкото да се чукнем.

В замяна на това получи поглед, изпълнен с благодарност. А през това време момичето продължи да разказва, без да изпуска от очи баща си, за да се увери, че не си сипва прекалено щедро.

— Излизаше обикновено в късния следобед, а понякога му се случваше да се върне доста късно. Понякога отнасяше куфара със себе си.

— Тук ли си е оставил багажа?

— Остави си само големия куфар.

— Но не и куфара си, така ли?

— Не. Всъщност, Олга, ти помниш ли дали носеше куфара си, когато си тръгна?

— Не. Не го носеше последния път, след като беше излязъл с него.

— Какъв човек беше той?

— Беше спокоен, много тих и може би малко тъжен. Понякога оставаше по цели часове в стаята си и трябваше най-накрая да отиваме да го питаме дали не е болен. А пък друг път закушваше сутрин заедно с нас и после по цял ден ни помагаше в работата. Понякога изчезваше за по цели дни. Но ни беше предупредил в такива случаи да не се безпокоим.

— А вие как го наричахте?

— Викахме му господин Жан. А пък той се обръщаше към нас на малко име, освен към майка ми, разбира се. Понякога ни носеше шоколади и малки подаръци.

— Но никога скъпи подаръци, така ли?

— Нямахме да ги приемем.

— Идваше ли някой на гости при него?

— Не, никога не е идвал никой. Не получаваше и поща. И понеже се чудех как така един търговски представител никога не получава писма, той ми обясни, че имал съдружник в града. И този съдружник имал кантора, където изпращали цялата му кореспонденция.

— Никога ли не ви се е виждал странен?

Тогава тя се огледа наоколо си и промърмори неопределено:

— Тук, знаете ли!...

— За ваше здраве, господин Мегре. За вашето разследване! Както сам можете да видите, вече съм никой, не само в областта на изкуството, но и в собствената ми къща. Не протестирам. Но не казвам нищо. Те са много мили, обаче за един човек, който...

— Татко, остави комисаря да говори.

— Ето, виждате ли?

— А спомняте ли си кога наемателят ви е излязъл за последен път със своя куфар?

Този път му отговори Олга, по-голямата сестра.

— Беше последната събота, преди...

Тя очевидно се чудеше дали да продължи.

— Преди какво?

По-малката сестра отново пое ръководството на разговора.

— Не се изчервявай, Олга. Ние все се закачахме със сестра ми, която имаше малка слабост към господин Жан. Той не беше на нейната възраст и не беше хубав, обаче...

— Ами ти?

— О, оставете. Една събота, към шест часа, той тръгна да излиза с куфара си. Това ни учуди, понеже обикновено го вземаше със себе си най-вече в понеделниците.

— Значи в понеделниците следобед, така ли?

— Да. Ние не очаквахме да се върне, понеже си мислехме, че ще прекара някъде почивните дни. Затова занасяхме Олга, която се беше вкиснала заради това.

— Не е вярно!

— Но в колко часа се е върнал, никой от нас не знае. Обикновено чувахме как отваря вратата. В неделя сутринта си помислихме, че в апартамента няма никого освен нас. И точно си говорехме за него, когато той излезе от стаята си. Имаше болнав вид. Попита баща ми дали ще може да му намери някаква бутилка алкохол. Каза, че бил настинал. Остана една част от деня в леглото. Олга, която разтребва неговата стая, забелязала, че куфара го няма там. Но забелязала и друго нещо. Поне тя така твърди.

— Сигурна съм в това.

— Възможно е. Нали го виждаше по-отблизо, отколкото ние.

— Сигурна съм, че костюмът му не беше същият, който носеше преди. Беше също син костюм, обаче не беше неговият. А когато го облече, видях, че освен това му беше малко широк в раменете.

— Той нищо ли не каза по този въпрос?

— Не. А пък и ние не сме споменавали нищо за това. Това стана, когато той се оплака, че е хванал грип. А после остана вкъщи цяла седмица, без да излиза.

— Четеше ли вестниците?

— Сутрешния и вечерния, както и ние.

— Не забелязахте ли нещо особено?

— Не. Освен, че се затваряше в стаята си веднага щом като някой почукаше на вратата.

— Кога започна да излиза отново?

— Горедолу една седмица по-късно. За последен път е спал вкъщи в нощта на 11-и срещу 12 март. Лесно може да се забележи по календара в стаята му, понеже оттогава не са откъсвани листовите от него.

— Какво трябва да направим, господин комисар? — попита разтревожено майката. — Наистина ли смятате, че е извършил престъпление?

— Не зная, госпожо.

— Ако полицията го издирва...

— Ще разрешите ли да огледаме стаята му?

Стаята беше в края на коридора: просторна, без никакви излишества, но чиста, със стари, лъснати мебели. По стените висяха репродукции на Микеланджело. Огромен черен куфар, от най-често срещания вид, беше оставен от дясната страна, завързан с връв.

— Може ли да го отвориш, Жанвие?

— Трябва ли да изляза? — попита младото момиче.

Мегре не сметна, че е необходимо. Жанвие се справи по-лесно с ключалката, която беше най-обикновена, отколкото с връвта. Силна миризма на нафталин изпълни стаята. Трябваше да вадят оттам костюми, обувки и бельо. Започнаха да ги трупат върху леглото.

Приличаха на гардероба на някой артист, дотолкова дрехите се различаваха по качество и по стил. Един от костюмите, както и смокингът, носеха етикета на прочут лондонски шивач. Друг костюм беше шит в Милано.

Имаше също костюми от бяло платно, от онези, които се носят най-вече в топлите страни. Имаше твърде луксозни костюми, а други, напротив, биха могли да послужат на някой банков касиер. Но за всеки от тях имаше подходящи обувки, купувани в Париж или в Ница, в Брюксел, Ротердам или в Берлин.

Най-сетне, най-отдолу, отделена от всичко останало, намериха стара дреха на клоун. Девойката се вторачи в нея, много по-

изненадана, отколкото от всичко останало.

— Актьор ли е бил?

— Да, може да се каже.

Нямаше нищо друго особено в стаята. Синия костюм, за който говориха току-що, го нямаше, понеже Петерс-Мос е бил облечен с него на тръгване. Може би все още беше облечен с него.

По чекмеджетата имаше най-различни дреболии, калъфи за цигари, портфейли, ръкавели и фалшиви яки, ключове и дори една счупена лула. Но нямаше никакви документи, нито едно тефтерче с адреси.

— Благодаря ви, госпожице. Много правилно постъпихте, като дойдохте да ни предупредите. Убеден съм, че няма да имате никакви неприятности. Предполагам, че нямате телефон?

— Имахме преди няколко години, обаче...

После добави по-тихо:

— По-рано татко не беше такъв. Затова не можем да му се сърдим. Преди изобщо не пиеше. После срещна някакви свои познати от Академията по изящни изкуства, които са горе-долу в същото положение като него. И оттогава свикна да се среща с тях в едно малко кафене в Сен Жермен. Те са виновни за всичко това.

Върху един тезгях в ателието имаше най-различни инструменти за измерване. Служеха за рязане, полиране и рендосване на парчета дърво, понякога извънредно малки, от които се правеха гиздавите играчки.

— Жанвие, вземи малко от стърготините и ги сложи в пликче.

Моерс щеше да се зарадва. Беше странно, като си помислиш: така или иначе, щяха да стигнат до апартамента на тази висока сграда на булевард „Пастьор“, дори само заради анализите на Моерс. Щеше сигурно да отнеме седмици, а може би дори и месеци, но все едно, щяха да стигнат дотук.

Беше десет часът. Бутилката с вино беше празна и Гросо предложи да изпрати „господата“ до долу, обаче не му разрешиха.

— Сигурно пак ще дойда.

— А той?

— Не вярвам. Във всеки случай смятам, че няма защо да се страхувате за каквото и да било от негова страна.

— Накъде да карам сега, шефе? — попита Жанвие, като седна зад волана на служебната кола.

— На булевард „Бон Нувел“. До бирарията „Чашата на негъра“, но не прекалено близо. Ще ме изчакаш там.

Беше от онези просторни бирарии, в които сервират кисело зеле и кренвирши. В събота и неделя вечер на естрадата свиреше оркестър от четирима недохранени на вид музиканти. Мегре веднага съзря двете двойки, седнали близо до прозорците. Забеляза, че дамите си бяха поръчали мента.

Алфонси стана пръв, за да го поздрави. Не изглеждаше много уверен в себе си. Приличаше на човек, който очаква да го ритнат по задника. Докато адвокатът му подаде добре поддържаната си ръка с усмивка. Добре се владееше.

— Да ви представя нашите приятелки.

Направи това със снизходителна усмивка.

— Ще предпочетете ли да седнете за малко на нашата маса, или искате веднага да се настаним двамата някъде настрана?

— При условие че Алфонси прави компания на дамите и ме изчака, предпочитам веднага да ви изслушам.

Близо до касата имаше една свободна маса. Посетителите бяха главно търговци от квартала. Бяха отишли семейно на вечеря в ресторант, както Мегре беше направил предната вечер заедно с жена си. Освен това имаше и постоянни посетители — ергените или онези, които не се разбираха с жените си. Те играеха на карти или на шах.

— Какво ще пиете? Чаша бира? Келнер! Чаша бира и една ракия с вода.

Лиотар вероятно посещаваше от известно време баровете около Операта и по „Шанз-Елизе“. Обаче очевидно все още му беше по-приятно да посещава заведенията в този квартал. Тук можеше да гледа на хората високомерно и с чувство на превъзходство.

— Има ли някакви резултати от вашия призив?

— Нима сте ме поканили да се срещнем тук само за да ме разпитвате, адвокат Лиотар?

— Може би по-скоро, за да сключим мир. Какво ще кажете? Възможно е да съм проявил известна грубост спрямо вас. Но не забравяйте, че ние двамата с вас стоим от двете страни на барикадата.

Вашата професия се състои в това да уличавате моя клиент, а моята — да го спасявам.

— Дори като се превръщате в негов съучастник, така ли?

Ударът попадна в целта и младият адвокат примигна два-три пъти.

— Не разбирам какво искате да кажете. Но щом като предпочитате да си говорим по този начин, ще бъда откровен с вас. Господин комисар, по желание на съдбата вие сте в състояние да ми навредите много. Можете да забавите и дори да прекъснете една кариера, която според всички ще бъде блестяща.

— Не се и съмнявам.

— Благодаря. Съветът по реда е доста стриктен по отношение на някои правила. Признавам, че в стремежа си да успея невинаги съм ги спазвал.

Мегре пиеше бирата си с най-невинния вид на света, докато наблюдаваше касиерката. Можеше да го вземе за собственика на магазина за шапки на ъгъла.

— Чакам, господин Лиотар.

— Надявах се, че ще ми помогнете, понеже много добре знаете за какво ви намеквам.

Мегре бе все така невъзмутим.

— Знаете ли, господин комисар, аз съм от бедно, много бедно семейство...

— На графовете Лиотар ли?

— Казах много бедно, а не от простолюдието. Беше ми много трудно да платя обучението си. Затова бях принуден като студент да се заема с редица професии. Дори сложих униформата на портиер в един от киносалоните на Големите булеварди.

— Поздравявам ви за това.

— Само допреди един месец все още не се хранех всеки ден. Все чаках, както всички мои събратя на тази възраст, пък и някои по-възрастни от мен, онзи случай, благодарение на който да ме забележат.

— Е, вече го открихте.

— Да, открих го. Искях да стигна точно до този въпрос. В петък, в кабинета на господин Досен, вие казахте някои неща, заради които си помислих, че знаете доста по въпроса и без колебание ще си послужите с тях срещу мен.

— Срещу вас ли?

— Е, срещу моя клиент, ако предпочитате.

— Не ви разбирам.

Поръча си сам този път още една половинка бира. Рядко му се беше случвало да пие толкова хубава бира. Отгоре на всичкото беше толкова различна от редичкото вино на скулптора. Продължаваше да разглежда касиерката, като че се радваше, че толкова прилича на тези от едно време: големите ѝ гърди бяха повдигнати с корсет, блузата от черна коприна беше украсена с камея^[1], а косите бяха подредени под формата на торта.

— Какво казахте?

— Както искате. Предпочитате само аз да говоря и сте напълно прав. Допуснах професионална грешка, като ходатайствах за Франц Стювелс.

— Само една ли?

— Наистина, бях предупреден за случая. Това стана по най-баналния начин на света. Но се надявам, че никой няма да има неприятности заради мен. Доста съм близък с един човек, който се казва Антоан Бизар, живеем в една и съща сграда. И двамата сме имали големи финансови затруднения. Случвало се е понякога да си поделим кутия сардини или парче камамбер. От известно време този Антоан Бизар работи постоянно в един вестник. Освен това си има приятелка.

— Сестрата на един от моите инспектори.

— Ето, виждате ли, че знаете.

— Предпочитам вие да ми го разкажете.

— Поради естеството на работата си във вестника, където се занимава със скандалната хроника, Бизар научава за някои случки преди широката публика...

— За престъпленията например.

— Да, може да се каже. Стана му навик да ми се обажда по телефона.

— За да можете да отидете на място и да предложите услугите си, нали?

— Вие сте жесток победител, господин Мегре.

— Продължавайте нататък.

Мегре продължаваше да наблюдава касиерката. Но от време на време поглеждаше също дали Алфонси е на мястото си, в компанията на двете жени.

— Бях предупреден, че полицията се интересува от някакъв книговец на улица „Дьо Тюрен“.

— На 21 февруари, рано следобед.

— Точно така. Отидох там и наистина заговорих за един надпис екслибрис, преди да засегна интересуващата ме тема.

— Пещта на парното отопление.

— И това беше всичко. Казах на Стювелс, че ако има неприятности, ще бъда щастлив да го защитавам в съда. Всичко това вече го знаете. Възможно ли е да разговаряме с вас тази вечер не толкова заради самия себе си — надявам се, съвършено конфиденциално, — колкото заради моя клиент. Онова, което би ми навредило в този момент, неизбежно ще навреди косвено и на него. Ето в това е цялата работа, господин Мегре. Вие трябва да решавате. Утре сутринта може да ме изхвърлят от адвокатската колегия. За тази цел е достатъчно да отидете при нейния председател и да му кажете онова, което вече ви е известно.

— Дълго ли останахте в дома на книговеца?

— Четвърт час, не повече.

— Видяхте ли жена му?

— Струва ми се, че в един момент надникна отгоре, на стълбището.

— Стювелс призна ли си?

— Не. Мога да ви се закълна в това.

— И още един въпрос, адвокат Лиотар. Откога Алфонси е на служба при вас?

— Той не е на служба при мен. Има частна полицейска агенция.

— И е единственият служител в нея, нали?

— Това не ме интересува. За да защитавам своя клиент и да имам някакъв шанс да успея, имам нужда от някои сведения. А не мога да отида сам да ги търся, ако искам да запазя достойнството си.

— Вие имахте нужда най-вече да научавате всеки ден онова, което зная аз.

— Такива са правилата на играта, не е ли така?

Касиерката вдигна слушалката на телефона, който беше започнал да звъни, и отговори:

— Един момент. Не зная. Сега ще проверя.

Но тъкмо когато отвори уста, за да каже името на онзи, когото търсеха, на келнера, комисарят стана от мястото си:

— За мен ли е?

— Как се казвате?

— Мегре.

— Искате ли да прехвърля разговора в телефонната кабина?

— Няма нужда. Ще говоря само една минута.

Обаждаше се младият Лапоент, когото чакаше. Гласът му трепереше от възбуда.

— Вие ли сте, господин комисар? *Намерих го!*

— Къде?

— Не открих нищо у адвоката, където портиерката замалко щеше да ме спипа. После отидох на улица „Дьо Дуге“, както ми бяхте казали. Там непрекъснато влизат и излизат хора. Така че беше много лесно. Нямах никакви проблеми с вратата. Куфарът беше под леглото. Какво да правя сега?

— Къде си?

— В магазина за цигари на ъгъла на улица „Дьо Дуге“.

— Вземи такси и кажи да те закара до Кея. Там ще се видим.

— Добре, шефе. Доволен ли сте?

Обзет от ентузиазма и гордостта си, той си беше позволил да каже „онази“ дума за пръв път... Но не беше особено уверен в себе си...

— Добре си се справил.

Адвокатът наблюдаваше Мегре с безпокойство. Комисарят седна отново на мястото си върху дървената пейка. Въздъхна със задоволство и направи знак на келнера.

— Още една половинка бира. Може би ще е добре да донесете и една чаша ракия за господина.

— Но...

— Спокойно, малкият.

Тази дума беше достатъчна, за да накара адвоката да подскочи на мястото си.

— Разбирате ли, няма да се обърна към Съвета по реда по повод вашия случай. Ще трябва да се обърна към прокурора на републиката. Утре сутринта е твърде вероятно да поискам от него две заповеди за арест. Едната — на ваше име, а другата — на името на вашия съучастник Алфонси.

— Шегувате ли се?

— Колко могат да ви дадат за укриване на сведения в дело за убийство? Ще трябва да направя справка в Наказателния кодекс. Ще си помисля. Ще може ли да платите сметката?

И след като стана, добави тихо и конфиденциално, като се надвеси над рамото на Филип Лиотар:

— Открихме куфара!

[1] От фр. *satée* — украшение във вид на брошка, пръстен или част от огърлица. — Бел.ред. ↑

ГЛАВА ДЕВЕТА

СПЕШНАТА ТЕЛЕГРАМА ОТ ДИЕП

Първия път, около девет и половина, Мегре помоли да го свържат с кабинета на съдията и се обърна към съдебния секретар:

— Ще можете ли да попитате господин Досен дали може да ме приеме?

— Точно сега влиза.

— Има ли нещо ново? — го бе попитал съдията. — Искам да кажа, извън онова, за което разказва тази сутрин печатът?

Беше много възбуден. Вестниците разказваха за откритата лека кола в шоколадовокафяво и за трупа на старата жена в Лани.

— Струва ми се, че има. Ще дойда да ви разкажа за това.

Обаче от този момент нататък всеки път, когато комисарят тръгваше към вратата на кабинета си, все нещо го забавяше. Или звънеше телефонът, или се появяваше някой от инспекторите, за да му докладва. Съдията вече се беше обаждал веднъж неофициално и бе попитал Люка:

— Комисарят още ли е там?

— Да. Искате ли да ви се обади?

— Не. Предполагам, че е зает. Вероятно ще се качи всеки момент при мен.

В десет и четвърт най-сетне се реши и поиска да говори с Мегре по телефона.

— Извинете ме за безпокойството. Предполагам, че сте претоварен с работа. Но съм призовал Франц Стювелс за разпит в единайсет часа. Не бих искал да започна разпита, без да съм се срещнал с вас.

— Ще има ли някакъв проблем за вас, ако разпитът ви се превърне в очна ставка?

— С кого?

— Вероятно с неговата жена. Ако ми разрешите, всеки момент мога да изпратя някой от инспекторите да я доведе.

— Редовна призовка ли ще искате?

— Не, няма да има нужда.

Господин Досен изчака още десетина минути, като се правеше, че изучава досието. Най-сетне някой почука на вратата. Точно когато се втурна да я отвори, Мегре се появи с куфар в ръка.

— Заминавате ли за някъде?

Усмивката на комисаря беше достатъчна и тогава, не вярвайки на очите си, той прошепна:

— Това е куфарът, така ли?

— Доста е тежък, уверявам ви.

— Значи сте бил прав?

Очевидно изпитваше огромно облекчение. Методичната кампания на Филип Лиотар най-сетне бе претърпяла неуспех. Така че в крайна сметка именно той бе поел отговорността да остави Стювелс в затвора.

— Виновен ли е?

— Достатъчно, за да го приберем на топло за няколко години.

Още от предната вечер Мегре знаеше какво е съдържанието на куфара, обаче отново взе да го разглежда сега. Изпитваше същото удоволствие като дете, което разглежда отново подаръците си за Коледа.

Всъщност кафявият куфар, чиято дръжка бе закрепена с канап, беше толкова тежък заради металните части, които наподобяваха донякъде инструменти за подвързване на книги. Обаче всъщност това бяха печатите на различни държави.

Имаше най-вече от Съединените щати и от всички републики на Южна Америка.

Имаше и каучукови тампони, напоени с мастило, като онези, които се използват в кметствата и в различните административни учреждения. Всичко това беше подредено така грижливо, както образците на някой търговски пътник.

— Това е работа на Стювелс — обясни Мегре. — Брат му, Алфред, му е доставял моделите и празните паспорти. А пък те, доколкото мога да съдя от тези екземпляри тук, не са били фалшифицирани, а са били крадени от различните консулства.

— Отдавна ли са се занимавали с тази незаконна дейност?

— Не, не мисля. Горедолу от две години, ако се съди по банковите сметки. Тази сутрин наредих на инспекторите да се обадят в повечето парижки банки. Това донякъде ми попречи по-рано да се кача, за да се срещна с вас.

— Стювелс има сметка в „Сосиете Женерал“, на улица „Сент Антоан“, нали?

— Да, но има и сметка в една американска банка на площад „Вандом“, а и в една друга, английска банка на булеварда. Досега сме открили пет различни сметки. Всичко е започнало преди две години. А това съответства с датата, на която брат му отново се е установил да живее в Париж.

Валеше дъжд. Времето беше мрачно, но приятно. Мегре седеше до прозореца и пушеше лулата си.

— Разбирате ли, господин съдия, Алфред Мос не спада към категорията на професионалните злосторници. Те си имат специалност, към която обикновено се придържат. Никога не ми се е случвало, например, да срещна обикновен джебчия, който да стане крадец с взлом. Нито пък крадец с взлом да започне да подправя чекове или да започне банкови кражби. Алфред Мос е клоун и преди всичко акробат. Започнал на новото поприще, след като паднал на арената. Така че, освен ако не греша, той направил първия си голям удар по чиста случайност. И понеже знаел много езици, започнал да работи като преводач в голям хотел в Лондон. Попаднал му удобен случай да открадне някакви скъпоценности. Това му дало възможност да съществува известно време. Но не задълго, защото имал един порок. Знаем това, пак от тази сутрин, от собственика на пункта за залози в неговия квартал. Той залага на надбягвания. Обаче, като всеки аматьор, не се е занимавал само с един вид кражби, понеже искал да опита от всичко. Правил това много умело, но имал и рядък късмет, понеже никога не успели да го осъдят. Бил преживял и добри, и лоши моменти. След кражбата с взлом перял крадени пари. После станал на възраст. Бил изгорил вече всичките си джокери в повечето европейски столици. Вписали го в черните списъци на големите хотели, където имал навика да действа.

— И тогава си спомнил за своя брат, така ли?

— Да. Преди две години трафикът със злато, с който се занимавал, съвсем престанал да носи приходи. Но пък изработването

на фалшиви паспорти, особено за Америка, започвало да се свързва с астрономическа печалба. И така, той си казал, че един книговезец, който е свикнал да отпечатва гербове, ще може да се справи и с официалните печати.

— Обаче ме изненадва фактът, че Стювелс, който не живее в нужда, е приел предложението. Освен ако не води двоен живот, за който ние не знаем нищо.

— Не, не води двоен живот. Бедността, имам предвид истинската бедност, която той е познавал от детството си и юношеството си, променя хората в две посоки: те или стават изключителни личности, или стават скъперници. Най-често бедността създава скъперници. А пък те изпитват такъв страх от това, че тя може да се завърне един ден, че са способни на всичко, за да се осигурят срещу това. Може и да греша, обаче случаят на Стювелс е от втория тип. Впрочем списъкът на банките, в които е внасял парите си, ни дава доказателство за това. Убеден съм, че не се е стремял по този начин да скрие богатството си. Тъй като изобщо не му е идвало наум, че може един ден да бъде открит. Но се е страхувал от банките, от национализациите, от девалвациите, така че е събирал парите си на малки количества, на различни места.

— А пък аз си мислех, че никога не се разделя с жена си.

— Така е. Тя го е оставяла сам, но ми трябваше много време, за да открия това. Всеки понеделник следобед е ходела в пералнята на Вер Галан, за да носи дрехите за пране. Почти всеки понеделник Мос е пристигал с куфара си. А когато е идвал по-рано, изчаквал в „Табак де Вож“, докато снаха му излезе от къщи. Двамата братя имали цял следобед, за да свършат работата. Сечивата и компрометиращите документи никога не са оставали в жилището на улица „Дьо Тюрен“. Мос ги е отнасял със себе си. Понякога Стювелс имал дори време да изтича до някоя от банките си, за да направи вноска.

— Да, но не виждам каква е ролята на младата жена с детето, нито пък на графиня Панети, нито на...

— Сега ще стигна до тях, господин съдия. Най-напред ви споменах за куфара, понеже този куфар още от началото ме безпокоеше най-много. Обаче, откакто знам за съществуването на Мос и подозирам за неговата дейност, взе да ме тревожи и един друг въпрос. Защо във вторник, на 12 март, внезапно, след като бандата е

изглеждаше съвършено спокойна, е възникнало някакво необичайно вълнение, което е завършило с разпръсването на нейните членове? Имам предвид случая в парка „Анверс“, на който жена ми случайно е станала свидетел. До предната вечер само Мос е продължавал да си живее спокойно в стаята под наем на булевард „Пастьор“. Левин и детето живеели в „Отел Босежур“, където Глория идвала всеки ден, за да заведе детето на разходка. Този вторник обаче, около десет часа сутринта, Мос влиза в „Отел Босежур“, където, вероятно от предпазливост, никога преди това не бил стъпвал. И веднага след това Левин събира куфарите си, втурва се на площад „Анверс“, повиква Глория, която оставя детето напред парка, за да го последва. Този следобед всички вече са изчезнали, без да оставят никаква следа. *Какво се е случило сутринта на 12 март?* Никой не се е обаждал на Мос по телефона, тъй като в къщата, където той живее, няма телефон. Ние с моите инспектори не сме извършили в този момент никаква постъпка, която би могла да изплаши бандата, за чието съществуване ние дори не подозирахме. Колкото до Франц Стювелс, в този момент той е бил в затвора „Ла Санте“. И все пак нещо се е случило. Но едва вчера вечерта, прибирайки се вкъщи, по най-невероятна случайност успях да намеря отговора на този въпрос.

Господин Досен изпитваше невероятно облекчение от факта, че мъжът, когото беше вкарал в затвора, не е невинен. И сега слушаше Мегре, като че ли на седмото небе, все едно че той му разказва детска приказка.

— Жена ми ме чакала цяла вечер да се върна и използвала времето, за да свърши една работа, която прави от време на време. Тя пази в тетрадките си всички изрезки от вестници, в които става дума за мен. Започна да влага още повече старание в това, след като един бивш директор на Съдебната полиция публикува своите мемоари. „Възможно е да решиш да напишеш своите спомени един ден, след като се пенсионираш и отидем да живеем на село“, отговаря ми тя, когато започна да се шегувам с тази нейна мания. Така или иначе, когато се върнах вчера вкъщи, бурканчето с лепило и ножиците бяха на масата. Докато се настанявах удобно до нея, случайно хвърлих един поглед над рамото на жена ми. И видях на една от изрезките, които тя лепеше, една снимка, за която съвсем бях забравил. Беше направена преди три години от неизвестен журналист от Нормандия: тъкмо

бяхме пристигнали в Диеп на почивка за няколко дни двамата с жена ми. Той ни беше снимал на самия праг на семейния ни пансион. Учуди ме всъщност самият факт, че виждам тази любителска снимка на страницата на илюстрирано списание. „Не си ли я прочел? Съвсем наскоро е излязла: статията е от четири страници и в нея се разказва за твоя дебют и за твоите методи.“ Имаше и други снимки. Една от тях беше направена още когато работех като секретар в полицейско управление и носех дълги мустаци. „Откога е това?“, попитах. „Статията ли? От миналата седмица. Нямах време да ти я покажа. Напоследък почти никога те нямаше въщи.“ С една дума, господин Досен, статията беше излязла в едно парижко списание, пуснато в продажба на 12 март сутринта.

Незабавно изпратих човек в дома на онези, които на тази дата все още са давали подслон на Мос. Те потвърдиха, че по-младото от двете момичета му е занесло списанието, заедно със сутрешното мляко, около осем и половина и че Мос му хвърлил един поглед, докато закусвал. От този момент всичко става просто. Това обяснява дори продължителното седене на Глория на пейката в парка „Анверс“. След двете извършени убийства и арестуването на Стювелс бандата се разпръснала и се криела. Вероятно Левин е сменял на няколко пъти хотела си, преди да се настани на улица „Льопик“. От предпазливост той никога не се показвал пред хората заедно с Глория. Дори избягвали да прекарват нощта заедно на едно и също място. Мос е трябвало всяка сутрин да отива за новини на площад „Анверс“. За тази цел е било достатъчно да седне на кранчето на пейката. Но, както знаете, жена ми на три или четири пъти е сядала на същата тази пейка, докато чакала да стане време да се качи при зъболекаря си. Двете жени се запознали и си приказвали. Вероятно Мос е видял госпожа Мегре, но не ѝ е обърнал внимание.

Представяте ли си каква е била реакцията му, когато открил, с помощта на това списание, че женицата на пейката е била не някоя друга, а жената на комисаря, натоварен с разследването! Той просто не е можел да повярва, че това е случайност, разбирате ли? Съвсем естествено си помислил, че сме по следите му и че съм натоварил жена си с тази деликатна част от разследването. Той се втурнал към улица „Льопик“, предупредил Левин, който пък хукнал да съобщи за това на Глория.

— Но защо са се скарали?

— Може би заради детето. Може би Левин не е искал Глория да отиде да го прибере, рискувайки по този начин да я арестуват. Но тя е настояла да отиде, вземайки всички възможни предпазни мерки. Това ме кара да мисля впрочем, че, когато ги открием, те няма да бъдат заедно. Сигурно смятат, че познаваме Глория и хлапето, обаче не знаем нищо за Левин. Вероятно той е поел в една посока, а Мос — в друга.

— Надявате ли се, че ще ги хванете?

— Утре или след една година. Нали знаете как стават тези неща.

— Но вие така и не ми казахте къде сте открили куфара.

— Може би ще предпочетете да не знаете *по какъв начин* сме успели да го намерим? Всъщност бях принуден да използвам не особено законни средства, за които поемам пълна отговорност, но вие не можете да ги одобрите. Трябва да знаете само, че именно Лиотар е освободил Стювелс от компрометиращия го куфар. Поради една или друга причина, в събота през нощта Мос е занесъл куфара на улица „Дьо Тюрен“ и го е оставил там. Франц Стювелс просто го е бутнал под масата в своето ателие, мислейки, че никой няма да се заинтересува от него.

На 21 февруари Лапоент се е появил на мястото под някакъв претекст и е разгледал обстановката. Забележете, че Стювелс не е имал възможност да се свърже с брат си, нито вероятно с някого от членовете на бандата, за да ги информира за случилото се. Имам горе-долу представа какво се е случило. Сигурно се е чудел как да се освободи от куфара. Вероятно е мислел как да дочака нощта, за да се заеме с това. И тогава се е появил Лиотар, за когото той по-рано никога не бил чувал.

— А Лиотар как е разбрал за това?

— Заради една грешка на моя отдел.

— Някой от вашите инспектори ли?

— Не му се сърдя, а освен това мисля, че това никога вече няма да се повтори. Но, така или иначе, Лиотар е предложил своите услуги. Направил е дори нещо повече от онова, което може да се очаква от един член на адвокатската колегия — именно той е отнесъл куфара.

— У него ли го открихте?

— Не, у Алфонси. Просто му го е прехвърлил.

— Нека да видим сега докъде сме стигнали...

— Доникъде. Искам да кажа, че не знаем нищо за основното, тоест за двете убийства. Някакъв мъж бил убит в дома на улица „Дьо Тюрен“. А преди това графиня Панети била убита в леката си кола, но не знаем къде. Вероятно сте получили доклада на доктор Пол, който е открил куршум в черепа на старата дама. При това обаче от Италия получих едно сведение. Преди повече от година семейство Кринкер са се развели в Швейцария, тъй като в Италия разводът не съществува. Дъщерята на графиня Панети е възвърнала свободата си, за да се омъжи за американец, с когото понастоящем живее в Тексас.

— Не се ли е одобрила с майка си?

— Напротив. Тя ѝ се сърдела повече от преди. Защото Кринкер е унгарец от добро семейство, но е беден. Прекарал една част от зимата в Монте Карло, опитвайки се да забогатее на комар, но безуспешно. Пристигнал в Париж три седмици преди смъртта на бившата си тъща и живял в хотел „Комодор“, а после в малък хотел на улица „Комартен“.

— От колко време Глория Лоти е била на служба при старата дама?

— От четири-пет месеца. Но не е установено точно.

От коридора се дочу шум и разсилният дойде да съобщи, че обвиняемият е пристигнал.

— Да му кажа ли всичко това? — попита господин Досен, който отново се беше притеснил заради своята отговорност.

— Има две възможности: или той ще проговори, или ще продължава да мълчи. Случвало ми се е да имам на няколко пъти работа с фламандци през живота си. Трудно можеш да ги накараш да се отпуснат. Щом като той мълчи, ще трябва да чакаме седмици или дори повече. Наистина, ще трябва да чакаме, докато открием някого от четиримата. А те са се скрили само един Господ знае къде.

— Четирима ли?

— Да. Мос, Левин, жената и детето. И може би най-много шансове ще ни даде хлапето.

— Освен ако не са се отървали от него.

— Щом като Глория е отишла да си го вземе от ръцете на жена ми, рискувайки да бъде арестувана, това означава, че държи на него.

— Смятате ли, че е нейно дете?

— Убеден съм в това. Най-голямата ни грешка е да смятаме, че престъпниците не са хора като другите, че не могат да имат деца и да

ги обичат.

— Дали е дете на Левин?

— По всяка вероятност.

Докато ставаше, върху лицето на Досен се появи слаба усмивка, в която имаше и лукавство, и смирение.

— Сигурно е дошъл моментът отново да го разпитаме и да го накараме „да пропее“, не е ли така? За нещастие, не съм много добър по тази част.

— Ако ми разрешите, мога да се опитам да разговарям с Лиотар.

— И той да посъветва клиента си да проговори ли?

— Дотам, докъдето сме стигнали, това е в интерес и на двамата.

— Да наредя ли веднага да ги докарат?

— Не, след малко.

Мегре излезе и каза сърдечно на мъжа, седнал отдясно на вратата, върху пейката, която беше протрита от дълго използване:

— Добър ден, Стювелс.

Точно в този момент Жанвие се появи в коридора, съпроводен от много развълнувана фламандка. Инспекторът се поколеба дали да остави жената да отиде при съпруга си.

— Имате време да си поприказвате двамата — каза им Мегре. — Съдията още не е съвсем готов.

Мегре направи знак на Лиотар да го последва. Взеха да си говорят тихичко, докато вървяха по сивкавия коридор, където пред повечето врати стояха полицаи. Разговорът им продължи едва пет минути.

— Можете да почукате, щом сте готови.

Мегре влезе сам при Досен и остави Лиотар, Стювелс и Фернанда, заети с беседата си.

— Имаме ли някакъв резултат?

— Ще разберем скоро. Лиотар напредва, разбира се. Ще ви направя един хубав доклад, в който ще спомена за куфара, но ще гледам да не го замесвам.

— Не е законно, нали?

— Нали искате да хванем убийците?

— Разбирам ви, Мегре. Обаче баща ми и дядо ми цял живот са били съдии.

Лицето му се зачерви, докато очакваше с нетърпение и едновременно със страх кога ще се почука на вратата. Най-сетне тя се отвори.

— Може ли да поканя и госпожа Стювелс да влезе? — попита адвокатът.

Фернанда бе плакала и сега държеше кърпичката си в ръка. Веднага потърси Мегре с поглед, в който имаше отчаяние. Като че ли очакваше, че той все още може да уреди нещата.

А Стювелс беше все същият. Имаше все същият кротък и едновременно упорит поглед. Отиде да седне кротко на стола, който му бяха показали.

Когато съдебният секретар понечи да заеме своето място, Досен му каза:

— Изчакайте един момент. Ще ви повикам, когато разпитът стане официален. Съгласен ли сте, адвокат Лиотар?

— Да, напълно. Благодаря ви.

Само Мегре остана да стои прав пред прозореца. По стъклото му се стичаха дребни капчици дъжд. Сена беше сива като небето; шлеповете, покривите и тротоарите лъщяха под дъжда.

Тогава, след две-три покашлялия, се чу гласът на Досен, който произнесе колебливо:

— Стювелс, струва ми се, че комисарят иска да ви зададе няколко въпроса.

Мегре, който току-що беше запалил лулата си, трябваше да се обърне, за да скрие усмивката, появила се на лицето му.

— Предполагам — започна той, като продължаваше да стои прав, все едно говореше в класна стая, — че вашият защитник ви е съобщил с няколко думи как вървят нещата? Ние знаем за вашата дейност, както и за тази на вашия брат. Може би, що се касае до вас лично, няма да имаме повече в какво да ви обвиним. Всъщност наистина се оказа, че не вашият костюм е бил с петна от кръв, а този на брат ви. Той е оставил своя костюм у вас, а е взел със себе си вашия.

— Моят брат също не е убил никого.

— Вероятно е така. Искате ли аз да ви задавам въпроси, или предпочитате сам да ни разкажете, каквото ви е известно?

Сега вече не само че имаше съюзник в лицето на адвокат Лиотар, но и Фернанда насърчаваше с поглед Франц да говори.

— Задавайте ми въпроси. Ще видя дали ще мога да отговоря на тях.

Той изтри дебелите стъкла на очилата си и зачака, прегърбен, с леко наведена напред глава, като че ли му тежеше прекалено много.

— Кога научихте, че графиня Панети е била убита?

— В неделя срещу понеделник, през нощта.

— Искате да кажете, през онази нощ, когато Мос, Левин и едно трето лице, вероятно Кринкер, са идвали у вас, така ли?

— Да.

— На вас ли ви дойде наум да изпратите телеграма, за да накарате жена си да замине?

— Дори не бях в течение на това.

Това бе напълно възможно. Алфред Мос достатъчно добре познаваше навичките в къщата и живота на съпружеската двойка.

— Значи излиза, че когато са почукали на вратата ви, около девет часа вечерта, вие не сте знаели за какво става дума, така ли?

— Да. Всъщност аз не исках изобщо да ги пускам да влязат. Тъкмо си четях спокойно книга на подземния етаж.

— А брат ви какво ви каза?

— Каза ми, че един от неговите другари имал нужда от паспорт същата тази вечер. Каза, че бил донесъл всичко необходимо и че трябва веднага да се захващам за работа.

— Тогава за първи път ли водеше чужди хора в дома ви?

— Знаеше добре, че не искам да виждам никого.

— Обаче сте знаели, че е имал съучастници, нали?

— Беше ми казал, че работи заедно с някакъв мъж, наречен Шварц.

— Значи, това е същият онзи човек, който се е представял за Левин на улица „Льопик“? Доста пълен, много мургав, нали?

— Да.

— Всички заедно ли слязохте на подземния етаж?

— Да. Не можех да работя в ателието по това време, защото веднага щеше да направи впечатление на съседите.

— Разкажете ми за онзи, третия.

— Не го познавам.

— Имаше ли чужд акцент?

— Да, беше унгарец. Изглежда, искаше по-бързо да замине. Разпитва ме дали няма да има неприятности с фалшивия паспорт.

— За коя държава?

— За Съединените щати. Те са най-трудни за подправяне, заради някои специални печати, които се поставят по договореност между консулствата и емиграционните служби.

— И какво, вие започнахте ли работа?

— Не, нямах време за това.

— И какво се случи?

— Шварц тъкмо обикаляше из къщата, все едно да се увери, че никой не може да ни изненада. Понеже се бях навел над куфара, сложен на стол, бях с гръб към тях. Изведнъж се чу изстрел и видях унгареца да пада на земята.

— Шварц ли стреля?

— Да.

— Брат ви изненада ли се?

Той се поколеба за секунда.

— Да.

— И какво стана по-нататък?

— Шварц ни заяви, че това е единственото възможно решение и че нищо не може да се направи. Според него Кринкер вече бил много изнервен и затова сигурно щели да го хванат. А след като го хванат, сигурно щял да проговори. „Помислих си, че е истински мъж, обаче съм сбъркал“, добави после той. После ме попита къде се намира пещта на парното отопление.

— Той знаеше ли, че има такава в жилището ви?

— Да, струва ми се.

Научил го е от Мос, беше очевидно, също както беше ясно, че Франц не иска да дава показания против брат си.

— Той заповяда на Алфред да запали огъня, а на мен ми каза да донеса много остър инструмент. „Всички заедно сме забъркани в тази неприятна история, момчета. Ако не бях убил този глупак, щяха да ни арестуват най-късно след седмица. Но никой не го е виждал с нас. Никой не знае, че той е тук.

Няма семейство, което да го търси. Нека да изчезва и ние ще сме спокойни“, каза ни.

Моментът не беше подходящ да пита книговезеца, дали всеки от тях е помагал при нарязването.

— Той беше ли ви споменал за смъртта на старата дама?

— Да.

— Тогава за първи път ли я срещнахте?

— Не съм се виждал с никого от тях след онази история със заминаването с колата.

Той бе станал по-сдържан. Погледът на Фернанда се премести от лицето на съпруга ѝ към лицето на Мегре.

— Говори, Франц. Те са те забъркали в тази каша и са изчезнали. Каква сметка имаш да си мълчиш?

Адвокат Лиотар добави:

— В качеството на защитник мога да ви кажа, че да говорите, ще бъде не само ваш дълг, но и във ваш интерес. Мисля, че правосъдието ще вземе предвид вашето чистосърдечно признание.

Франц я погледна с широко отворени очи, пълни с тревога, и леко повдигна рамене.

— Те прекараха вкъщи една част от нощта — произнесе той най-сетне. — Видя ми се много дълго.

На Фернанда ѝ се повдигна и тя поднесе кърпичката към устата си.

— Шварц или Левин, няма значение как точно се казва, носеше бутилка алкохол в джоба на палтото си. Брат ми пи доста от нея. В един момент Шварц му каза, извън себе си: „За втори път ми правиш този номер!“ Тогава брат ми Алфред ми разказа историята със старата дама.

— Един момент — прекъсна го Мегре. — Какво точно знаете за този Шварц?

— Знам, че това е човекът, за когото е работил брат ми. Той ми беше говорил много пъти за него. Намираще, че е много силен и опасен човек. Има дете от едно хубаво момиче, италианка. Живее от известно време с нея.

— Глория ли се казва?

— Да. Шварц работел главно в големите хотели. Открил някаква много богата жена, ексцентричка. Надявал се да изкара много пари от нея. Уредил и Глория да работи при нея.

— Ами Кринкер?

— Може да се каже, че почти не съм го виждал, освен мъртъв. Понеже онзи стреля срещу него само няколко мига след като беше влязъл в дома ми. Има някои неща, които разбрах едва след много дълги размишления.

— Какво например?

— Мисля, че Шварц беше подготвил много внимателно всичко. Искаше да направи така, че Кринкер да изчезне. И беше открил начина да се освободи от него, без да рискува ни най-малко. Когато е идвал у нас, той вече е знаел какво ще се случи. Беше изпратил Глория в Конкарно, за да пусне онази телеграма на Фернанда.

— Ами старата дама?

— Не бях замесен в тази история. Знам само, че след развода си Кринкер, който тогава живеел на крайбрежието, опитал да се сближи с нея. Бил успял в последно време, така че тя му давала от време на време малки суми. Обаче всичко се стопявало начаса, понеже обичал да живее нашироко. Но всъщност той искал да получи достатъчно пари, за да замине за Съединените щати.

— Още ли е обичал жена си?

— Не знам. Запознал се с Шварц. Но може би, по-скоро самият Шварц, след като бил предупреден вече от Глория, е направил така, че да се срещнат в някой бар. И станали, така да се каже, приятели.

— Кога ви разказаха всичко това? В нощта на убийството на Кринкер и на онази история с пещта ли?

— Трябваше да чакаме много, докато...

— Да, ясно.

— Не ми казаха дали идеята е била на Кринкер, или Шварц го е навел на нея. Изглежда, старата дама имала навика да пътува с малко куфарче, в което имало скъпоценности колкото цяло състояние. Било горе-долу по онова време, когато тя обикновено заминавала за Лазурния бряг. Въпросът бил да я уговорят да тръгне да пътува с леката кола на Кринкер. Някъде по пътя, в уговорено време, щели да нападнат колата и да вземат скъпоценностите. Кринкер смятал, че това може да мине без кръвопролитие. Бил убеден, че не рискува нищо, тъй като щял да бъде в автомобила заедно с бившата си тъща. Обаче, по една или друга причина, Шварц стрелял. На мен ми се струва, че го е направил нарочно. По този начин другите двама ставали напълно зависими от него.

— В това число и вашият брат ли?

— Да.

— Нападението станало по пътя за Фонтенбло. След това те карали чак до Лани, за да се освободят от колата. Навремето Шварц живеел в малка къща в този район и познавал добре околността. Какво още искате да ви кажа?

— Къде са скъпоценностите?

— Наистина намерили куфарчето, обаче скъпоценностите не били в него. Вероятно графинята все пак се е опасявала от някого. Глория я е придружавала, обаче и тя не знаела нищо. Може би графинята ги е оставила в някоя банка?

— Вероятно точно тогава Кринкер е изпаднал в паника.

— Той искал веднага да премине границата, с истинските си документи. Обаче Шварц му заявил, че ще го хванат. Кринкер вече не можел да спи и пиел много. Изглежда, наистина бил изпаднал в паника. Тогава Шварц решил, че единственият начин да има спокойствие е да се освободи от него. Така че го довел у дома ми под претекста, че му трябва фалшив паспорт.

— А защо костюмът на брат ви...

— Да, разбирам какво ме питате. В един момент Алфред се спънал. Точно там, където...

— И тогава сте му дали вашия син костюм, а сте оставили при себе си неговия и на другия ден сте го почистили?

Вероятно пред очите на Фернанда се явяваха само кървави картини. Тя гледаше съпруга си, все едно че го вижда за първи път. Сигурно се опитваше да си представи как след това е прекарвал по цели дни и нощи сам на подземния етаж и в ателието си.

Мегре забеляза как тя потръпна. Но в следващия миг вече протегна колебливо ръка и я сложи върху голямата ръка на книговезеца.

— Може би в „Централ“ имат ателие за подвързване на книги — прошепна тя, като се опитваше да се усмихне.

* * *

Левин, чието име не беше нито Шварц, нито Левин, а Саркистян, и който бе преследван от съдебните власти на три държави, беше арестуван един месец по-късно, в малко селце в околностите на Орлеан, докато ловеше риба.

Два дни по-късно в публичен дом в Орлеан бе открита Глория Лоти. Тя отказа да съобщи фамилията на селяните, на които бе поверила своя син.

Що се отнася до Алфред Мос, неговото описание продължи да излиза в полицейските бюлетини в продължение на четири години.

Една нощ някакъв нещастен клоун се обесил в малък цирк, който обикалял от село на село по пътищата на Северна Франция. Когато полицията разгледала документите му, намерени в куфара му, открила истинската му самоличност.

Скъпоценностите на графиня Канети не бяха напускали стените на хотел „Кларидж“. Бяха заключени в един от куфарите, оставени на съхранение. А обущарят от улица „Дьо Тюрен“ така и не призна, дори смъртно пиян, че беше написал въпросното анонимно писмо.

Carmel by the Sea (Калифорния)
22 декември 1949 г.

Издание:

Автор: Жорж Сименон

Заглавие: Мегре и детегледачката

Преводач: Евгения Грекова

Година на превод: 2008

Език, от който е преведено: Френски

Издание: Второ

Издател: Издателска къща „Труд“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2008

Тип: роман

Националност: Белгийска

Печатница: „Инвестпрес“ АД

Редактор: Надежда Делева

Технически редактор: Станислав Иванов

Художник: Людмил Веселинов

Коректор: Антония Михайлова; Мери Великова

ISBN: 954-528-690-3; 978-954-528-690-2

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/2721>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.